

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ДРУГА СЕДНИЦА
ДРУГОГ РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА
Седми дан рада
3. новембар 2017. године

(Седница је почела у 10.10 часова. председава Верољуб Арсић,
потпредседник Народне скупштине)

*
*   *

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштоване даме и господо народни посланици, настављамо рад Друге седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2017. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствују 93 народна посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 87 народних посланика, односно да су присутна најмање 84 народна посланика и да постоје услови за рад Народне скупштине.

Обавештавам вас да су спречени да седници присуствују следећи народни посланици: Владимир Маринковић и Милован Дреџун.

Настављамо рад.

Прелазимо на 1. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ (претрес у појединостима).

Седници присуствују представници предлагача.

На члан 31. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Мирослава Станковић Ђуричић, Вјерица Радета и Зоран Красић, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић и

заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Мирослава Станковић Ђуричић.

Изволите.

МИРОСЛАВА СТАНКОВИЋ ЂУРИЧИЋ: Захваљујем, председавајући.

Чланом 31. Предлога закона о дуалном образовању прописано је да инструктор континуирано прати напредовање ученика у сарадњи са координатором учења кроз рад у циљу стицања компетенција прописаних стандардом квалификације, а да се оцењивање ученика врши у складу са планом и програмом наставе и учења, законом и правилником којим се ближе одређује оцењивање ученика у средњем образовању и васпитању.

Посланичка група СРС предлаже брисање и овог члана Предлога закона и жели да укаже на бацање новца које ће привући примена овог закона а које износи милионе динара.

Та средства, за која кажете да су већ обезбеђена у оквиру постојећих ограничења Министарства просвете, науке и технолошког развоја за програм средњег образовања, могли бисте да употребите за побољшање услова за рад установа васпитања и образовања, као и за обезбеђивање доступности програма заснованих на научним аргументима и пракси.

Стимулација деце и рани развој гарантују висока постигнућа и остварење потенцијала све деце. Тиме бисте учинили дужну пажњу према свим осетљивим групама, надареној деци, свој деци која одрастају у Србији.

Посланичка група СРС указивањем значаја раног развоја сматра да сва деца треба да буду равноправна у смислу да о њиховом потенцијалу размишљамо од самог рођења, а не када дођу у средњу школу, када ћемо их кроз овај и овакав закон о дуалном образовању претворити у јефтину радну снагу.

Зато, уместо у инструкторе и координаторе, уложите у програме подршке родитељима и васпитачима, који су у пресудном интервалу, од рођења до шесте године, најзначајнији фактори у развоју своје деце.

Још једном, Посланичка група СРС је против овог предлога закона, јер сматрамо да је изузетно штетан и непримењив у пракси. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Четврти је дан како расправљамо о амандманима на овај закон и четврти дан како апелујемо да се овај закон повуче из процедуре.

Предлагач закона, који је овде са нама све време, мислим да је досад могао да види да је комплетна опозиција уједињена у том ставу, што је врло редак случај у овом парламенту. Значи, ред је да се предлагач закона запита због чега тако велики број народних посланика има амандмане који листом сви гласе „брише се“ и апелују једним гласом, уједињено, да се овај закон повуче из процедуре.

Напомињемо да сматрамо да се ова средства, како људски ресурси тако и финансијски, много боље могу употребити уколико се крене у корениту реформу основношколског и предшколског образовања и васпитања, јер нама је потребно, сходно Стратегији развоја образовања до 2020. године, да повећамо број деце која уписују гимназије и да повећамо број високообразованих, којих у Србији има само 7%.

Увођење дуалног образовања нема апсолутно никакве везе са реализацијом ова два циља. Да бисмо ова два циља постигли, ми морамо ресурсе и пажњу да усмеримо на реформу основношколског и предшколског образовања, а не дуалног, за који поново апелујем да се повуче из процедуре. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајући.

Настављамо, као што рече колегиница, већ четврти дан, да говоримо о закону о дуалном образовању, односно о амандманима, и вероватно, ако неко прати, мисли да се ради о неком епохалном закону који ће унети епохалне промене у наш систем средњег образовања.

Нажалост, то није случај. Ово је закон који има велико име, дуално образовање, а није закон о дуалном образовању, без обзира на то колико предлагач желео да створи слику о томе. То је закон о образовању кроз рад, нешто што и данас постоји кроз бројне средње стручне школе, и ово је само једна жеља да се једна обавеза, која је још пре пет година замишљена у глави тадашњег потпредседника Владе, садашњег председника Републике, пренесе на папир.

Оно што смо говорили овде је да ту његову жељу и замисао, с обзиром на то да она није добра по образовни систем Србије, претходна три министра нису желела да спроведу. Значи, од 2012. године, како стоји и у образложењу за неприхватање наших амандмана, када је усвојена стратегија која предвиђа увођење дуалног образовања, до данас претходни министри нису желели то да ураде.

И овај министар, суштински, не уводи дуално образовање. Сам министар је рекао – ово је наш модел; није модел ни немачки, ни аустријски, ни швајцарски.

Ово је модел лажног дуалног образовања, које се тако зове а суштински није, јер у дуалном образовању ученик ради, послодавац закључи са њим уговор, исплаћује му зараду, уплаћује му социјално, здравствено и остале обавезе, тај ученик остварује права везана за Закон о заштити на раду, а у овом случају свега тога нема. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 31. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

Изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Уважени потпредседниче Народне скупштине Републике Србије, овде се ради о оцењивању наших ученика и врло је добро члан овог закона предвидео да у вредновању, односно оцењивању наших ученика суделују инструктор и координатор, а поближе ће се то одредити правилником који ће дефинисати начин и поступке како ће се то вршити.

Ово је изузетно важно, оцењивање ученика. Откад постоји школство, не само у Србији него уопште, то је једно од главних питања васпитања и образовања.

Морам да кажем да бивши режим износи неистине. Није тачно да бивши министри нису хтели реализовати дуално образовање. Већ 2013. године су елементе дуалног образовања неке школе увеле, а 2014. године је у експозеу председника Владе то иницирано.

Пошто је бивши режим требало да донесе закон о дуалном образовању пре 14 година, а и данас се бори против његовог доношења, а није, а довео је школство Србије на најнижи могући ниво у историји школства у Србији, а председник Републике Србије, господин Александар Вучић, иницирао доношење овог закона о дуалном образовању који представља прворазредни реформски искорак СНС-а и министра Младена Шарчевића, у том смислу одустајем од даљњег образлагања овог амандмана.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, инструктори оцењују оценама. Ја се и даље залажем за оне ретке занате, да доведемо врхунске мајсторе, Тацетина, кројаче, овог што је „Зграбиновцу“

шио одела, да на такав начин, кроз те врхунске мајсторе које ћемо добити, повратимо део опљачканог новца. Овако се тај новац износи у иностранство.

Али, уколико „Зграбиновац“ и екипа која је зарадила све, док је обичан народ губио све, схвате да овде има врхунских мајстора, а оцене ће томе допринети, уколико буду квалитетни инструктори, у том случају неће звати да са Њујоршке авеније дође кројач и да Мишковићу и „Зграбиновцу“ шије одело од 10.000 евра, него ће искористити кројача овде, који ће бити повољнији а ми ћемо као држава и друштво део тог новца повратити у државну касу, наравно кроз ПДВ итд., а онда можемо да дигнемо пензије захваљујући повећаним приходима, што ћу говорити у неком наредном образложењу амандмана. Можемо да повећамо пензије јер ће бити већи приходи од пореза, а под број два, имаћемо већи број запослених људи, квалитетних мајстора, који ће имати велике, дебеле плате захваљујући томе што ће враћати овај опљачкани новац и на такав начин ћемо имати веће приходе и у ПИО фонду, тако да наши пензионери треба да знају да се ово ради и у њихову корист. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На назив изнад члана 32. и члан 32. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Горан Ћирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Горан Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 32. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици: заједно Зоран Красић, Никола Савић и Вјерица Радета, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић, Јасмина Николић и заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Реч има народни посланик Никола Савић.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, овај члан 32. овога закона односи се на начин спровођења и полагања завршног, односно матурског испита.

Овим чланом, између осталог, предвиђено је да представник послодавца обавезно треба да присуствује завршном, односно матурском испиту. То није спорно, сви актери који учествују у образовном процесу и треба да буду присутни када се полаже завршни, односно матурски испит,

али је по мени овде спорно нешто друго, то што представници послодаваца то треба да чине без накнаде, како овде стоји у закону.

С обзиром на то да се матурски, односно завршни испити по правилу одржавају у школи а да су представници послодаваца у смислу овога закона представници привредних комора, а знамо да се привредне коморе налазе, по правилу, у регионалним центрима, значи у седиштима округа, а школе, односно стручне школе у смислу овог закона налазе се по целој територији Србије, у свим општинским местима, врло је мала вероватноћа да ће представник послодавца из овог закона, како то закон предвиђа, присуствовати полагању завршног или матурског испита, поготово што за то и нема своју накнаду.

Знамо ми који је посао Привредне коморе. Ти људи имају и много важније обавезе од оне да иду да присуствују полагању завршног, односно матурског испита неког ученика тамо из неког места које може бити удаљено и по 80 или можда чак и 100 километара од седишта где се налази Привредна комора. А да је то заиста тако говори пример и средњих стручних школа где се у раду са ванредним кандидатима такође јављају слични проблеми, пошто наставници раде у више школа и не могу одговорити овом задатку. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 32. амандман...

Ја бих замолио колеге посланике да се јављају на време.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајући.

Члан 32. говори о завршном и матурском испиту и ево још једног примера лоших решења које овај закон садржи; то је чињеница да се овде уводи Привредна комора као неко ко ће одређивати представнике послодаваца који ће проверавати стечене компетенције током учења кроз рад. Сада се поставља питање колико то послова и шта све то Привредна комора треба да ради и где је крај пребацивању послова које су досада радила министарства или неке друге државне институције на Привредну комору. Привредна комора треба да буде удружење послодаваца које води рачуна о остваривању интереса својих чланова, добровољно удруживање, али чини се да Влада има другу идеју, прави од Привредне коморе владу у Влади.

У разним законима се Привредној комори додају компетенције које никад није имала и које, реално, немају везе са сврхом због које се привредне коморе оснивају у свету, па и у Србији. Ево тако ће, уколико се ово законско решење усвоји, Привредна комора Србије именовати представнике послодаваца који ће проверавати компетенције током учења

кроз рад. Нигде нема ко ће бити ти људи, који ће послодавци, како ће, да ли ће послодавци предлагати неке своје чланове у те комисије или ће сама привредна комора бирати, да ли на неком конкурсу... Како ће све то бити урађено, ми то не знамо, али сасвим сигурно неће бити квалитетно и, верујемо, неће давати праву оцену стеченог знања уз учење кроз рад. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Тридесет други члан Предлога закона о дуалном образовању и 32. апел са ове говорнице да повучемо овај закон из скупштинске процедуре, да га не донесемо, а да ресурсе, како људске тако и финансијске, усмеримо на решавање горућих проблема основношколског образовања, које је толико лоше да на крају основне школе деца имају сувише лоше образовне резултате те многа од њих не успевају да упишу гимназије, а нама је циљ, Стратегијом образовања до 2020. године, да повећамо број деце која уписују гимназију.

Један од начина на који би се ова средства, намењена примени овог закона, могла много корисније употребити јесте да се растерети финансијска оптерећеност родитеља који имају децу у основној школи и који морају да плаћају, пре свега, уџбенике, који су изузетно скупи и коштају између 10.000 и 17.000 динара, у зависности од тога у који разред дете иде.

Уџбеници морају хитно постати бесплатни и морају се трошкови њихове набавке покривати из буџета Републике Србије. То је занемарљиво мали трошак у буџету Републике Србије, а сваком родитељу, нарочито оном који има више од једног детета, значиће изузетно много. Тиме ћете и наставницима помоћи, јер и наставници су родитељи који раде за изузетно ниске плате. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 32. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, овде се ради о спровођењу завршног, односно матурског испита и овај члан закона изузетно је добро предвидео начин и поступак како се то спроводи, као и учеснике и актере завршног испита.

Није тачно, као што представници опозиције износе, да се не зна како ће Привредна комора суделовати у том процесу. И те како се зна. Данас је највеће достигнуће савременог образовања у стручним школама

управо тај трокут између Привредне коморе, школе и послодавца. Сви они на свој начин суделују како у конципирању тако и извођењу васпитно-образовног рада и заиста овај закон о дуалном образовању је највеће достигнуће не само код нас сада овде него и у савременом свету, у свим стручним школама, не само код нас него и у Европи. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господа народни посланици, уз дипломе биће додатак о проведеном времену у пракси.

Ја се и даље залажем да, попут Русије, Петар Велики, када је довео бродоградитеље да обучи своје људе... Ја се и даље залажем за ту врсту инструктора. Наравно, и наше, да не би ови о којима сам већ говорио, који су земљу опљачкали уздуж и попреко, тај новац трошили у иностранству на скупе ципеле, драгуље, сатове, па и јахте. Код њих је оно – стојте галије царске да прођу њихове јахте.

Дакле, нама требају бродоградитељи с обзиром на то да су њихови апетити велики, да су концентровани одређени део богатства који је проузроковао сиромаштво и сад тај новац треба расподелити правилно.

Овај закон доприноси да се то правилно расподели међу грађанима, да они који су озебли могу то парче јоргана које им је неко отео да узму да се и они мало огреју и да својим радом поврате новац који је њиховим родитељима, или њима самима док су били мали, одузела странка бившег режима док је уништавала привреду и све што се уништити у Србији могло.

На такав начин, опет говорим, новац ће се слити, јер та сиротиња неће трошити новац на Девичанска острва него ће га трошити овде на вредне мајсторске руке и тако ће наш буџет бити све пунији и пунији. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 32. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, Драган Весовић, Иван Костић, Зоран Радојичић и Миладин Шеварлић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Драган Весовић.

Изволите.

ДРАГАН ВЕСОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Господине министре, ја нећу причати о Малдивима, галијама, јахтама и томе слично, покушаћу о амандману. Дакле, у члану 32 – завршни матурски испит – засметале су нам посебно две реченице. Једна каже да при провери стечених компетенција током учења кроз рад обавезно учествују квалификовани представници послодавца, без накнаде, а одмах испод тога

– представника послодавца из става 3. овог члана именује Привредна комора Србије.

У ове две реченице ми смо избрисали речи „без накнаде“ и додали да уз квалификованог представника послодавца присуствују и представници Министарства. То је у смеру оне јучерашње жеље да се ингеренције врате вама, јер, понављам, имамо више поверења у надлежно министарство него у унију послодаваца звану Привредна комора.

У образложењу које сте ми дали, због чега се амандман одбија, каже се да Привредна комора Србије сублимира све послодавце на територији Републике Србије, тако да се губи могућност нелојалне конкуренције.

Тачно је да она окупља све послодавце на територији Републике Србије, али то не мора да значи да ће се изгубити могућност нелојалног рада или легла корупције, него баш може да буде лепа маска да корупција функционише. Забога, сви смо ту заједно али ћемо само посебно одабраним, онима који из неког разлога одговарају нама давати те ингеренције.

У том смислу смо сматрали да је врло паметно и пожељно да се у амандману дода да приликом провере стечених компетенција током учења кроз рад обавезно учествују квалификовани представници послодаваца и представници Министарства. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На назив изнад Главе VII, назив изнад члана 33. и члан 33. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Горан Ћирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Горан Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Реч има народни посланик Гордана Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Поглавље VII, о материјалном и финансијском обезбеђењу ученика, такође обухвата укупно три члана, за која смо предложили да се бришу – и члан 33, и 34. и 35. Зашто? Зато што сматрамо да је закон о дуалном образовању лош, да је настао као идеја експерата Швајцарске привредне коморе, да ће послужити док год буде финансирања експерата који боље од нас знају шта треба нашој деци и да није аутентично ни решење за контекст који Србија данас у образовању има, а далеко је од тога да ће дати било какве резултате у развоју знања у Србији. То је лоше.

У дигресији, штета је што смо 72 сата овог времена изгубили на расправу о овом закону а да нисмо заиста разговарали о стању знања и образовања у Србији. Овде су три члана која показују да од бесплатног

дечијег рада не можете имати развој и да сав фолклор измишљених прича о томе како ће то допринети било чему у Србији не држи воду. Видећемо то за две године, кад почне примена овог закона.

Наиме, у члану 33. у тачки 4) први пут се спомиње осигурање за случај повреде током учења и да послодавац има обавезу да током учења кроз рад то осигурање плати. Нема начина да ово примените, знате. Нема начина. Нема надзора којим можете казати било ком послодавцу – ниси склопио уговор о осигурању. Пошто то не можете ни за запослене раднике широм Србије. Дакле, стављате једну фиктивну одредбу сматрајући да има нас који не знамо шта је уговор о осигурању и шта су права послодавца. Лоше и за децу, и за родитеље, и за вас, због тога што ћете имати у рукама закон који неће бити применљив.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 33. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици: заједно Вјерица Радета, Петар Јојић и Зоран Красић, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић и заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Реч има народни посланик Петар Јојић.

ПЕТАР ЈОЈИЋ: Даме и господо, у име СРС поднео сам амандман на члан 33. предлога овога закона. Српска радикална странка сматра да се нису стекли услови за доношење оваквог закона, јер послодавци неће моћи да испуне услове који се пред њих постављају овим законом.

Поређења ради, Макаренко, чувени и највећи педагог, совјетски, у периоду од 1920. до 1936. године преваспитавао је васпитнозапуштену децу, око 3.000 таквих ученика, у радним колонијама. Не бих желео да ово толико упоређујем и да сматрам да је подједнако, али рекао сам и прошли пут да овај закон, кад се стекну услови, може имати позитивно дејство утолико што ће запошљавањем млађих људи, посебно омладине, спречити у једном делу малолетничку делинквенцију. Али под условом да се за то стекну услови.

Мањкавост овог закона, кад погледате, није решено питање накнаде штете. Шта ће се догодити ако ученик послодавцу причини штету намерном или грубом непажњом? Ко ће сносити накнаду штете? Рецимо, ако убаци камен или циглу у машину која вреди 100.000 евра, ко ће надокнадити штету послодавцу? Да ли ће то надокнадити осигуравајуће друштво, које има лимит осигурања који не покрива ни 10% штете која

може настати и да ли ће се у том случају применити Закон о облигационим односима?

И једно питање за министра – да ли је могуће да човек у процесу образовања ради а лечи се у неуропсихијатријској специјалној болници?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Јојићу.

Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Хвала.

Члан 33. закона о дуалном образовању говори о материјалном обезбеђењу ученика и, између осталог, ту је наведено и да је послодавац дужан ученику на дуалном образовању, дакле на учењу кроз рад, обезбедити осигурање за случај повреде током учења кроз рад код послодавца.

Имамо три врсте осигурања за које сам заинтересован да добијем објашњење како ће бити спроведене и да ли ће бити спроведена иједна од те три. Прва врста осигурања је обавезно државно пензијско и инвалидско осигурање, друга врста осигурања је комерцијално осигурање од последица незгоде и несрећног случаја, које се купује код осигуравајућих кућа, и трећа врста осигурања је одговорност послодавца за штете причињене трећим лицима, укључујући ту и раднике, дакле запослене, где се и они третирају као трећа лица.

Када је реч о првом, државном обавезном пензијском инвалидском осигурању, у члану 10, који дефинише којим ће се законима штитити права ученика, упадљиво изостаје референца на Закон о пензијском и инвалидском осигурању, који се не спомиње као закон по којим ће се права ученика штитити такође.

Интересује ме, пошто нигде даље експлицитно не пише да је послодавац дужан ученику на раду уплаћивати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, да ли ће ученик који на раду задобије трајни инвалидитет током тог рада остварити право на инвалидску пензију или неће. У Немачкој хоће одмах, тако да бих волео да смо се и овде позвали на немачки модел а не само у неким другим стварима које задовољавају интересе послодавца.

Када је реч о приватним комерцијалним осигурањима, ту се референца врши на Закон о безбедности и здрављу на раду, који је већ и за раднике потпуно неспроводив па ће бити и за ученике, јер минималне осигуране суме нису прописане и нема казних одредби па је раднике могуће осигурати на један динар или не осигурати уопште, и сада ће се иста та пракса пренети и на децу.

Када је реч о трећој врсти осигурања, одговорности послодавца, у овој земљи, практично, та врста осигурања не функционише, јер је на суду

готово немогуће доказати одговорност послодавца и у то име добити адекватну одштету. Тако да имам утисак да имамо потпуно неспроводив...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Овде имамо списак лепих жеља, али чак ни тај списак није довољно добар. Каже да се ученику обезбеђују код послодавца средства и опрема за личну заштиту на раду, без дефиниције у ком обиму, на који начин.

Накнаду трошкова превоза од школе до места извођења учења кроз рад и назад. Шта ако неко из Трговишта упише школу у Београду? Да ли ће му плаћати послодавац тај превоз или то важи само за место где он живи ако је послодавац са седиштем у истој општини, односно у истом граду? А ако је то тако, онда је то спречавање слободе кретања људи и радне снаге и учења.

Накнаду трошкова исхране у складу са општим актом послодавца. Ако послодавац има општи акт да не сноси трошкове исхране, то значи да тога нема. Ништа не обавезује послодавца да сноси ове трошкове.

Осигурање у случају повреде, мислим да су то колеге које су говориле пре мене довољно објасниле, тако да нема потребе да ја то понављам.

И, послодавац може да обезбеди ученику и покриће трошкова смештаја и исхране у ученичком дому. Може, али не мора. То значи да се опет враћамо на онај ниво да се остаје тамо где је неко рођен и да не може да се школује у неком другом месту.

Питање за министра – шта се дешава ако је послодавац у стечају, ако је послодавац у стању у коме се данас налази велики успех Вучићеве власти, Српска фабрика стакла, и та приватизација, или Гоша, или ФАП, или двестотинак других фирми које нити плаћају плате, нити плаћају доприносе, нити плаћају било какве пореске обавезе? Шта је са децом која евентуално оду тамо да се дуално школују?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Као што су моје колеге већ рекле, овај члан 33, и после члан 34, говори о материјално-финансијском обезбеђењу ученика. Да имамо прави закон о дуалом образовању, онда би се овде говорило и о плаћању трошкова ученицима за социјално, здравствено и пензионо осигурање, али тога овде нема. Било би вероватно говора о томе како ученици склапају са послодавцем уговор о запослењу, али тога у овом закону нема.

Оно што ће овај закон, понављамо, произвести јесте јефтина радна снага, зато што ће ти ученици обављати неки посао уз учење кроз рад код послодавца када послодавцу то одговара. Када због обима посла има потребу за повећањем запослених, он ће добити најјефтинију могућу радну снагу, радну снагу која ће бити плаћена 70% минималне зараде у Србији, без било какве обавезе да послодавац тог ученика касније запосли код себе, да тај млади човек може да напредује, да може да заснује породицу и да остане да живи у Србији.

Данас у Србији није проблем што имамо неквалификовану или лењу радну снагу, што млади људи неће да раде. Проблем је што имамо такве законе који омогућавају послодавцима да држе своје запослене у ропству, да их плаћају минимално, да их не запошљавају на неодређено него да их бесконачним продужавањима уговора на одређено држе у стању ни на небу ни на земљи и да млади људи не могу да остваре пристојну зараду и да свој живот у Србији започну и наставе.

То је разлог зашто немамо образоване металостругаре, вариоце... Ти људи налазе своје запослење ван границе Србије, траже посао ван, зато што у Србији не могу да нађу сталан и пристојан посао. Док то не решимо, имаћемо овај проблем, а овај закон о тзв. дуалном образовању га ни на који начин не решава. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Само да обавестим да и ваша посланичка група више нема времена за дискусију.

На члан 33. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Уважени потпредседниче Народне скупштине, овде се говори о ономе што послодавац треба да обезбеди, почевши од личне заштите, превоза ученика, исхране, повреда итд.

Трагично је и жалосно што посланици опозиције подмећу не само нама, посланицима из позиције, него и родитељима ученика. Заборављају намерно или не знају да је принцип очигледности, или што би рекла браћа Хрвати – зорности, не један од најважнијих него најважнији од 13 дидактичких принципа и да управо преко дуалног образовања реализујемо тај принцип и доводимо наше ученике до највећег степена знања, који ће произвести највећи степен продуктивности, од којег ће користи имати и наши ученици, и наши родитељи и наша држава. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, прво, послодавац у стечају не може да учествује у дуалном образовању. Дакле, прошло је време стечајних управника и појаве „Крадуловић Дел Бој компани“. То време је прошло. Замислите да он неког мора да обучава!

Број два, молим за разумевање за мог колегу пољопривредника. Овде се ради о исхрани, а он је више пажње посвећивао пићу па му то помало није јасно. Дакле, ради се о исхрани и накнади за превоз, или смештају и исхрани, што се већ ради у низу ученичких домова грађевинске школе, пољопривредне, то министар свакако зна боље од мене. Знам да набројим десетак пољопривредних школа које то већ чине и то већ раде.

Ово је прилика да родитељи растерете свој буџет. Они родитељи које је странка бившег режима, а и мој колега пољопривредник, немилице пљачкала. Они су им узели право на достојанство, право да могу да школују своју децу. Ово је прилика да деца имају џепарац, да купе себи патике, фармерке, јакну, да не морају да краду, да не морају да гледају како то друга деца имају.

То је прилика и родитељима да поврате достојанство, које им је одузето дивљом предаторском приватизацијом. Одузета им је прилика да своје знање примењују у корист друштва, државе и своје породице, да доносе плате кући. То право им је одузето од стране злочиначког подухвата који су извели странке бившег режима и стечајни управници заједно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На назив изнад члана 34. и члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Горан Ћирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Миличић, Горан Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче.

Дакле, члан 34. говори о томе да ученик има право на накнаду која износи 70% минималне цене рада.

Рекли смо већ, када причате о Немачкој, на коју се толико угледате, у Немачкој ником не би пало на памет да ту децу плаћа мање од минималца. Али када сте нам говорили о Немачкој, пропустили сте да нам кажете целу истину. Пропустили сте да нам кажете како се на ту децу која иду на дуално образовање у Немачкој гледа; да њих сви гледају као некакве лузере, губитнике који немају даље право на школовање. Нисте нам рекли да су то деца из социјално изузетно угрожених породица, нисте нам рекли

колики проценат те деце одустане од школовања пре завршетка школовања и да је тај проценат неколико пута већи него код друге деце у Немачкој.

Нисте нам рекли колико компанија одустаје од процеса дуалног образовања, нисте нам рекли да чак и у Немачкој има проблема са условима у којима та деца раде, а можете мислити код нас, где има проблема са условима у којим одрасли људи, радници, који врло добро знају шта су им права, раде.

Али све и да је другачије у Немачкој, нама дуално образовање не треба. Не треба нам јер ми немамо услова за дуално образовање, јер нама недостаје други партнер у дуалном образовању. Један партнер је држава, коју као имамо, а други партнер је привреда. Е, нама тај привредни партнер недостаје, а сама чињеница да ће деца бити потплаћена, да неће имати ниједну гаранцију да се запосле после завршетка говори да то вама није ни циљ.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Врло храбро је рећи да је 60% омладине у Немачкој лузер или да су 70% у Швајцарској лузери. То вам нисам рекао, свакако. Али, рецимо, могу да вам кажем да је садашњи немачки амбасадор у Србији завршио дуално образовање, као и претходни швајцарски амбасадор, као и генерални директор „Сименса“.

(Александра Јерков: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате право на реплику.

(Александра Јерков: Како немам?)

На члан 34. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Зоран Красић, Вјерица Радета и Александар Шешел, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја, Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић и заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Реч има народни посланик Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Када будете за који дан усвојили овај предлог закона о дуалном образовању, онда ће представници режима, када буду обилазили по белом свету разне приватне компаније, моћи да употпуне своју понуду. Досада су нудили најјефтинију радну снагу, а сада ће моћи и бесплатну. И ми то тврдимо већ неколико дана, колико о овоме расправљамо, а ви покушавате да исмејете такве тврдње, а ево вам члан 34. који то потврђује.

Лепо сте у члану 33. написали које је материјално обезбеђење ученика и ту сте рекли да то материјално обезбеђење послодавац обезбеђује, и то је у реду. Али када је у питању финансијско обезбеђење ученика, односно плаћање ученика за тај рад, јер они ће, заправо, кроз то дуално образовање тамо да раде, ви овде не дајете гаранцију да ће послодавац њима плаћати тај рад.

Кажете у предлогу члана 34 – ученик који обавља учење кроз рад има право на накнаду. А где пише да послодавац има обавезу да му је исплати? Не пише.

Господине министре, не може овако да стоји. Уколико нисте на страни послодавца, а овај закон јесте, овде је морало да стоји да је послодавац у обавези да ученику који обавља учење кроз рад обезбеђује накнаду. Да ли је то 70%, мање или више, то је нешто о чему такође може да се разговара, али ви овим чланом не обавезујете послодавца, већ му остављате на вољу. Овакве одредбе закона увек су проблематичне и увек доводе у примени до злоупотребе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Хвала.

Члан 34. закона о дуалном образовању дефинише да ће деца која се налазе у процесу учења кроз рад примати новчану накнаду која је у висини 70% минималне зараде у Републици Србији и ред је сада рећи неких пар речи о тој заради, и о минималној заради, и о просечној заради и о 70% те минималне зараде.

Дакле, сиромаштво у Србији је велико, преко 61% запослених зарађује мање од 41.800 динара. Преко 61%. Пошто бољих одговора на сиромаштво од 2012. године до данас ова власт нема, грађанима је сада понуђено да до новца дођу брже, јаче и боље, шаљући децу што раније на рад кроз дуално образовање, и у томе лежи кључ аргумента зашто ће на овај начин бити угрожено право детета на избор, јер ће сваки родитељ који се налази у финансијској и материјалној оскудици, а то осете и деца, похрлити за овим брзим решењем.

Јер када је сиромаштво велико, онда политички понуђачи јефтених и брзих решења на том сиромаштву покушавају да профитирају купујући гласове за 2.000 динара и то им пролази. И тако освајају изборе.

Дуално образовање овде нама Влада нуди заправо као општи кључ и опште решење изласка из сиромаштва, а истину ћемо видети тек за пар година. И заправо ова власт овим законом покушава себи да купи време, јер требаће времена да дете упише, заврши дуално образовање, нађе посао и

схвати да у партнерству између школа и послодаваца недостају послодавци или да посла има али да су зараде мале а да послодавци недостају.

Тако да ће требати времена да се схвати да су думети овога закона веома мали, а могли смо урадити нешто сасвим друго и са малим потезом и мало новца од 25 милиона евра учинити велику ствар нашим грађанима, дати им бесплатне уџбенике. Тиме бисте њима решили много више проблема од овога. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: У овом члану закона се говори о тој фамозној накнади за учење кроз рад.

Министар је и у начелној расправи говорио да је написано да ће се исплаћивати 70% минималне цене рада, јер неће ти ученици ни радити пун фонд часова па није ни логично да послодавац исплати пуну минималну цену рада.

Међутим, оно што пише у овоме је да ће бити исплаћивана по сату проведеном на учењу кроз рад. Значи, сату. Да ли ће тих сати бити, као што каже овај закон, максимално 30 недељно, или 120 месечно, па онда 70% цене рада? Минимална цена рада у Србији је по сату 130 динара, 70% је 91 динар. Сад помножите, 120 сати максимално пута 91 динар, значи тај ученик у тим околностима може да заради максимално 10.800 или можда мало више динара. И то је сада цена која ће бити понуђена послодавцима.

Као што је и колегиница рекла, ту се крије једна мала зачкољица. То није обавеза послодавца, то је право ученика да оствари ту накнаду. Али није овде, као у претходном члану, речено – послодавац обезбеђује накнаду, него каже – ученик има право, па ако му послодавац то не обезбеди, онда ће да кажу ученику – па добро, иди ти жали се неком суду. Да ли просветној инспекцији, да ли инспекцији рада...? Ко ме, министре? Ко ме ће ученик да се жали ако послодавац неће да исплати ни овај минимум минимума, односно испод минимума? Ко ме ће моћи да се жали и ко ће се старати о овоме? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 34. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, ево, како смо чули од представника опозиције, они на сваки могући начин покушавају обесмислити овај члан закона. Не само овај, него читав закон, а и овај члан у коме се говори да ученик може добити 70% од најниже цене рада.

Дакле, најмање 70%. Овај постотак има васпитну функцију. Они намерно неће то да кажу, или не знају, или се не баве тиме, или подмећу. Дакле, у првом реду васпитну функцију. Зашто? Зато што ученик током учења већ стиче један свој васпитни задатак, да од резултата његовог рада зависи и висина дохотка данас-сутра. Дакле, ово је учење уз рад и кроз рад.

Интересантно је да су против овог закона они који су оштетили буџет, један народни посланик Републике Србије, са 530.000 евра, а био је председник бивше владе и министар иностраних послова, а познат је по томе што је за ових 530.000 евра калемиио винову лозу на траву. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Поштовани народни посланици, сагласно чл. 27. и 87. ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18.00 сати, због потребе да Народна скупштина што пре донесе акте из дневног реда ове седнице.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, овде накнада не може бити мања од 70%. Предвиђене су и казне за послодавце. Не може бити мања, што значи да може да буде већа. Може да буде пуно већа, али тих 70% такође пуно значи. Враћа достојанство и ученику и родитељима, да се вреди трудити и радити, да вреди мануелно, рукама производити нешто итд. Враћа се достојанство сваком од њих. Свако од њих треба да се осећа поносно зато што је својим рукама зарадио новац.

Зашто кажем да може бити много више? Говорио сам о инструкторима, говорио сам, рецимо, о Домен Лероа, госпођи која прави чувена вина, о винаријама, о Егону Милеру у Немачкој, говорио сам о Бернару Арноу, „Дом Перињон“.

Зашто неко, послодавци – не мислим на ово типа „Дом Жиле Муљатор“ него типа „Дом Перињон“ – зашто послодавци који би продавали боцу вина за 6.000, 7.000, 10.000, не би ученика који је схватио производњу и заменио његове руке платио и далеко више да би они на неком другом месту, одакле су дошли, зарађивали онолико колико су зарађивали раније? Зашто би неки послодавац, уколико је ученик научио колико и он, уколико је чак превазишао можда учитеља – што је увек могуће, друштво стално напредује – зашто би он штетео, зашто не би платио више кад ће дебело да заради? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Олена Папуга.

Изволите.

ОЛЕНА ПАПУГА: Хвала.

Јако је пуно данас речено о тој накнади за рад ученика у предузећима или у неким фирмама, али Лигу социјалдемократа Војводине интересује како сте дошли до тих 70% минималне цене рада за надокнаду.

Хоћу да кажем да ће ти ученици имати све обавезе које имају и запослени у тим фирмама, али једноставно њихова права биће ограничена. На пример, ако послодавац не испуњава све те обавезе према њему, коме ће ученик да се жали? Он, једноставно, није запослен у фирми, значи није за његов рад надлежна инспекција рада. Да ли ће он да се жали школи, директору или коме већ? Ко ће да штити права ученика у тим фирмама у том неком његовом учењу уз рад?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само пар одговора колегиници.

Наравно да се жали својој школи, разредном старешини, директору, јер је школа надлежна и просветна инспекција је надлежна. Тај део повремениог посла је нешто што опет не даје већа права него просветној инспекцији.

Иначе, до овога минимум 70%, увек се каже 70% а у ствари то је минимум, и минимум се заштићује кроз казнене одредбе и на друге начине, а и постоји могућност раскида са таквим послодавцима. Међутим, договори између синдиката и послодаваца, које смо ми користили у припреми закона, довели су нас до ових података. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На назив изнад Главе VIII и члан 35. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Горан Ћирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Горан Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Реч има народни посланик Гордана Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Члан 35. говори о надзору и ми предлажемо да се брише, пошто је, чак и да буде примене закона, тешко да ће овај члан бити могуће применити када је у питању надзор који треба да ради Министарство када је у питању инспекцијски надзор и просветна инспекција, услови рада, безбедност итд., а поготово надзор над обављањем послова који су овим законом поверени Привредној комори Србије.

Доста је дискутабилно, нисам о томе говорила, али бавим се озбиљно да појединачном уставном жалбом тражим основ по којем ви овакве послове поверавате Привредној комори. Доста је дискутабилно.

Међутим, поновићу да је идеја закона, смишљена од стране експерата Швајцарске привредне коморе, овде оберучке прихваћена са причом – па тако је и у Швајцарској и у Немачкој, где су контексти образовања потпуно различити, поготово Немачка, а да не спомињем и Швајцарску, која је нешто другачија него Немачка.

Али оно што је занимљиво, како то да вам се допадне да цитирате дуално образовање у Швајцарској или Немачкој за новац експерата који ће бити плаћен новцем грађана Србије, а не видите како у Немачкој министар одбране који има плагирани докторат подноси оставку? Како не видите како у Немачкој, у Бундестагу, дијалог који постоји, постоји зато што разумеју да се Влада може надзирати само заједничким напорима власти и опозиције? Како не видите поруке новог председника Бундестага, који говори искључиво о владавини права?

То је наша заједничка штета што мислите да реченица коју поделимо овде, што моја Влада каже тако је у Немачкој, подразумева да сви, нанетим обожавањем успешне земље другог друштва, говоримо позитивно о закону који је лош, који каже да се развој Србије заснива на бесплатном дечијем раду и који ниједан немачки експерт, саслушавши овде шта се о томе говори, не би подржао. Неће проћи дуго па ћете то чути од Немаца лично. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 35. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Вјерица Радета, Срето Перић и Зоран Красић, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић, Јасмина Николић и заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Члан 35. се бави надзором над спровођењем овог закона и, да обрадујем људе из Министарства, неће имати прилике да врше надзор над спровођењем овог закона, пошто ће он бити повучен, рекао сам већ јуче, из два разлога – или ће сам предлагач да схвати да је потпуно бесмислено да се спроводи овакав закон у року од две године, када је дат рок да почне његова примена, или ће нека другачија, боља, патриотскија, разумнија власт да укине овај закон и изврши неопходне реформе у средњем образовању, пре свега обавезност тог образовања.

У члану 34. малопре смо се бавили и накнадом за рад. Колега Марко Ђуришић је дошао до неке рачунице да је то око 10.000 или 11.000 динара, што је максимални износ који може да се заради преко овога, што значи да било шта да та деца раде у предузећу где имају то дуално образовање, читај „интерну квалификацију“, они су на корист свог послодавца, макар да чисте круг, то је добро плаћен део посла.

Мислим да је и сам предлагач свестан тога да је закон лош, али због идеје која је дошла са врха пирамиде власти није могао да одбије. Говорим и о главним промотерима овог закона у Парламенту, ту не мислим на министра и на његове сараднике него на два или мало више посланика који својим излагањем апсолутно јасно показују, пошто је један говорио о некој вакцинацији, да очигледно вакцинација није успела на Туђмановим кокицама и петлићима, и то оставља трајне негативне последице на развој српског друштва.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Срето Перић.

СРЕТО ПЕРИЋ: Даме и господа народни посланици, члан 35, као што су колеге рекле, говори о надзору. Читајући овај члан Предлога закона, стичем утисак да ми немамо секретаријат за законодавство; јер да имамо и да су радили свој посао, овако нешто не би могло да прође.

Господине министре, вама је дијагностика добра о томе у каквом стању нам се налази образовни систем, али начин лечења је потпуно погрешан. Овај закон о дуалном образовању ће бити нешто слично као што је Болоњски систем образовања, односно примена „Болоње“ у Србији.

Пошто сте ви више пута истакли овде, сасвим у праву, и то је чињеница коју нико не оспорава, да сте 38 година у просвети, ја сам покушао да видим од када ваше интересовање за дуално образовање датира. Нисам могао да пронађем, можда се нисам снашао; оно је отприлике од момента када сте постали министар просвете. Али постоји ту један човек који је знатно раније то лансирао. Он је, забринутошћу родитеља, враћајући се из Немачке, рекао – морамо почети да примењујемо дуални систем образовања „јер мој Данило не зна шта је водомер“. Ја то потпуно разумем, али ми ћемо овде доћи у једну ситуацију где неће бити излаза. Онај ко сеје лажну наду, он ће да жање празну сламу. Плашим се, господине министре, да сте ви у оваквој ситуацији.

Анализирао сам у каквом су нам стању три управна округа где је отприлике једна петина становништва, а то су Златиборски, Мачвански и Колубарски. Колеге које су говориле о томе и хтеле да афирмишу овај систем образовања кажу да већ постоје неке школе које примењују тај систем; Пољопривредна школа у Ваљеву је заокружила свој циклус и марљиви директор и добри професори оспособљавају добре ученике.

Постоји потреба за сарадњом са привредом, али овде нећете постићи никакав резултат. Знате, послодавци не исплаћују своје обавезе према запосленима, а камоли да то сутра чине према ученицима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Овај део закона и члан 35. бави се надзором, како су моје колеге већ рекле, и министар јесте одговорио на питање везано за претходни члан, шта се дешава уколико ученик не може да оствари своје право на накнаду за учење уз рад. Жалиће се, каже министар, школи, школа ће онда покренути неки поступак, али поставља се питање како ће ученик да оствари то право. Да ли ће он морати да иде на суд и шта ће се на суду дешавати када судија пита – па добро, шта је тај ученик тамо радио, има ли неки уговор, какав уговор? Шта се ту дешава? Из којих средстава ће њему и после колико времена то право на накнаду бити исплаћено?

Овај закон, понављамо, оставља простор за злоупотребе, нажалост, и није без разлога да ми говоримо о неким црним сценаријима и шта ће се десити у том случају. Закони и треба да предвиде те неке лоше околности и решења за њих. Јер када ствари иду добро, онда и нема проблема, ствари се решавају. Међутим, чињеница је да живот у Србији није такав, да послодавци често не могу или неће да исплате и испуне своје обавезе према запосленима, на које их обавезује и Закон о раду и други закони. Сада у ту мутну воду овим законом треба да убацимо и ученике, младу децу од 15, 16, 17 година. Уместо да их образујемо, да им отварамо видике, да их оспособљавамо да буду слободни људи и грађани, ми ћемо их убацити у ову мутну воду и натерати да у њој пливају.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Хвала.

Како ће бити вршен надзор над послодавцем и над степеном у коме је он испунио своје обавезе? Ако не буде испуњавао обавезе према ученику, ученик ће се жалити школи, школа ће раскинути уговор са послодавцем и покушаће да пронађе алтернативног послодавца, којег у тој врсти делатности вероватно нема до Хоргоша. Апелујем да у референтној листи послодаваца уведете критеријум његове заменљивости, ако је могуће.

Дакле, Министарство треба да врши надзор ради контроле и развоја и што већег домета концепта дуалног образовања. Ми мислимо да је у овом тренутку дOMET изузетно мали, из неколико разлога. У питању су тренутно нискоквалификовани послови, дакле такви су образовни профили, ниске зараде, и мало деце ће у ово бити укључено па ће самим тим и, кад та деца

изађу, њихове зараде бити мале и створиће малу додатну вредност и биће мали допринос расту БДП-а.

Зато немачки услови не важе код нас, јер у Немачкој, у концепту дуалног образовања не учествују само такви послови, него учествују, рецимо, и банке, и осигурања, и јавна управа, и здравство. Плате расту деци од првог до четвртог разреда, а знамо какве плате у немачком систему банкарства, осигурања и у немачкој јавној управи касније тој деци из дуалног образовања долазе.

Речено је у образложењу закона да се интереси послодаваца уважавају. Међутим, у самом том образложењу наводи се да су, рецимо, по студији на коју се предлагач реферира, послодавци највећу жељу исказали да им се деца на праксу шаљу у административним пословима и у пословима ИТ подршке. Нисмо за ова три дана чули да ће у систем дуалног образовања одмах бити укључени и такви профили. Углавном су били профили из производног машинства, дакле из индустрије.

Очито је да се овде штити интерес дела послодаваца, оног дела послодаваца који су се пријавили, који су вероватно укључени и у систем субвенционисања и блиски су са политичким властима, тако да мислимо да ће интереси грађана бити јако мало задовољени.

Министре, могли смо урадити много више за грађане. Поновићу, само још једну реченицу, молим вас, питање на које упорно не добијамо одговор – зашто нисмо буџетирали 25 милиона евра грађанима за бесплатне уџбенике? Ми понављамо то питање свакодневно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега.

Реч има министар, господин Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ево само неколико одговора.

Нисам радио непосредно у дуалном, јер се у моје време то није тако звало. Јесам радио у разним средњим стручним школама, бродарској, машинској, економској, железничкој, али сам био и у „Шуваревој фази“, када смо школе делили на оне трогодишње и четворогодишње, тако да смо на наставничком већу и те како имали додира. Био сам својевремено и председник актива директора школе Раковице и Београда, тако да сам имао индиректне додире с тим.

Ово када сте поменули Пољопривредну школу у Ваљеву, тешко ми је да кажем али скоро да је тако, да је она можда за нијансу боља од многих добрих и квалитетних пољопривредних школа у Србији и да је тај директор и школа добитник Светосавске награде. Али управо радимо на томе да, док не дође компанија која ће се бавити даље надградњом на тој пољопривредној основи, кажемо – изволите, имамо у Ваљеву, имамо у Футогу, имамо у Пожаревцу, имамо у Шапцу изузетне пољопривредне

школе и кадар. Јер није сва привреда још дошла до тог момента да привуче и домаће улагаче, али то је исто основ када неко жели да отвара компанију.

Када смо говорили пре неколико дана о новим профилима када су у питању дуални модели, имамо техничара за обраду и обликовање интернет садржаја, то је у оквиру дуалног профила, а иначе кроз средње стручне школе, нарочито електротехничке, имамо моделе за надарене за информатику. И имамо изузетну кампању и „пилот“ је прошао и идуће године очекујемо, кроз гимназије у преко 30 градова, талентоване за информатику. Тако да их има на сва три модела. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 35. амандман са исправком, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, у овом члану се ради о надзору над спровођењем овог закона о дуалном образовању и потпуно је нормално да то ради Министарство.

Оно што је битно рећи, то је да је овај закон о дуалном образовању најбољи метод учења који познаје педагогија и који афирмише принцип очигледности.

Овај закон је иницирао наш председник Александар Вучић у свом експозеу 2014. године. Поштовани народни посланици, зато и није чудно што је овај експозе на подручју васпитања и образовања цитиран у једном од најпрестижнијих међународних часописа који се налазе на *SCImago* листи.

Један народни посланик споменуо је Туђмана, мислим да се ради о посланику бившем премијеру, који је данас дошао у црвеној пиџами у овај високи дом. Нема разлике никакве између њега и Туђмана, и један и други радили су против интереса српског народа, и један и други пљачкали су српски народ.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господа народни посланици, овај надзор треба да буде темељан, посебно за онај део за који се ја залажем – „Дом Перињон“, Бернар Арно, капитал.

Сад пажљиво слушајте. Не мора од државе да се отме 550.000 евра. Не мора. Ако су добри инструктори, ако је добар надзор и ако ученици воле и желе а држава хоће и има довољно државног пољопривредног земљишта. У таквим ситуацијама га треба давати, а не као за мог колегу пољопривредника „Дом 3. Ж“.

Тридесет зарез пет милијарди је капитал винарије Бернар Арно, у којој се прави чувени „Дом Перињон“. Е сад замислите колики су приходи државе.

Значи, не треба људе обучавати за превару, за шибице, бунде, превару државе, већ се може створити капитал који је вредан и у том надзору треба посветити пажњу томе.

Циљ државе и друштва, господине министре, јесте да надзор буде квалитетан, да ти ученици што пре по завршеној школи уђу у систем, заснују радни однос и да њихов радни стаж траје 45 година, да нам не иду у пензију са 15 година радног стажа, зато што ће те плате бити велике. Као што су и у ИМТ-у плате заваривача биле веће него плате директора. Севојно је овде наведено као нови пример. Уколико буду такви лични дохоци, пензијски фондови ће бити пуни. Наши пензионери су заслужили да имају велике пензије, али да се оне створе радом, зарађивањем, а не да се добијају кредитима и преварама. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На назив изнад Главе IX и члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Горан Тирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Горан Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем.

Наредна два члана, 36. и 37, баве се казним одредбама, на основу којих се види да ви немате апсолутно никакву намеру да заштитите децу од могућих злоупотреба, да им омогућите да наставе школовање и да вас је, заправо, за ту децу коју шаљете баш брига.

Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај школа ако о раскиду уговора из члана 26. овог закона не обавести Министарство у року из члана 26. став 3. овог закона. Можеш мислити, 50.000 динара за школу која то не уради.

Члан 37. је још скандалознији. Новчаном казном од 50.000 до 100.000 динара казниће се послодавац ако не испуњава све оне ствари, ако не води рачуна о достојанству детета кога тера да ради опасне послове, ако прекине уговор без икаквог образложења. Педесет хиљада динара, господине Шарчевићу, то је срамота.

На страну што доносите цео овај закон да би се тим послодавцима омогућила неограничена количина екстремно јефтине радне снаге, што не

гарантујете тој деци ни посао, што им онемогућавате да наставе школовање, сада са 50.000 динара кажњавате школе и послодавце ако не буду водили рачуна о њиховим интересима.

Знам да се љутите када вам то кажемо, али заиста треба да вас буде срамота што сте овакав закон донели у Скупштину. Каквих 50.000 динара за послодавца? Па на шта то личи? Да ли се вама чини да је поштено да неко ко је злостављао дете, угрожавао му достојанство, терао га да ради на тешким пословима, није му плаћао чак ни тих 10.000 динара, школа која не води рачуна о деци, да ли се вама чини да је поштено да та школа буде кажњена са 50.000 динара, а исто тако и послодавац? Заиста, стварно нема смисла. Чак се не трудите ни да прикријете ово што радите овим законом.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Школа ће бити кажњена по ЗОС-у – то је онај закон, велики, системски, који смо донели – управо ако не примени не само ово, него насиље над учеником, било шта да се деси. А ми имамо случајеве да је то била редовна појава. И кад је госпођа Радета говорила, ја сам јуче одговорио само сте били напољу, да ће се водити изузетно оштра казнена новчана политика према директору. И не само то. Значи, они су дужни да пријаве поступке школској управи, директно Министарству, тако да би онда ланац и командовања и одлучивања био једнообразан.

Само да вам прочитам ово што је ми је стигло на поруку преко кабинета око бриге над ученицима – Електротехничка школа из Ниша шаље подршку закону, и у току ове расправе одељење електричара је пуно са 30 ђака али има захтева за прелазак ђака из других школа и траже од нас додатну подршку. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 36. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: Вјерица Радета, Никола Савић, Зоран Красић, Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић, Јасмина Николић и заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Ненад Богдановић и Здравко Станковић.

Реч има народни посланик Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Је л' вам тај директор Електротехничке школе из Ниша, министре, на одређено време? У в.д. стању, вероватно.

Чланови 36. и 37, који говоре о казним одредбама, заиста су невероватни. Боље би било да немате казнене одредбе него ово.

Малопре сте покушали да објасните да је системским законом ово решено, али не можете ви, министре, да кажњавате директора већом казном од ове, од 5.000 до 50.000 динара, предвиђене у овом закону, зато што неки други закон има већу казну. Морали сте да уподобите, лоше су вам радили правници који су ово радили, ако заиста тако мислите. Једноставно је немогуће да је овде казна за директора 5.000 динара ако не пријави да је раскинуо уговор са неком компанијом, а ви кажете – казнићемо га по неком другом закону. Не може, то није могуће.

А у питању је прекршај. Није нам јасно ко ће уопште подносити прекршајне пријаве. Да неће можда Привредна комора? Неће, наравно. Да неће послодавац? Неће, наравно. Да неће родитељи? Не могу, немају могућности. Дакле, ништа ово не ваља, заиста ништа не ваља.

И ово је скандал, да ви предвиђате казну од 5.000 до 50.000 динара или максималних 100.000 динара за послодавца који не обезбеди оно све материјално обезбеђење ученика које је предвиђено у члану 33. Шта га брига? Што би обезбеђивао? Платиће казну, и то од 50.000 до 100.000, неће платити 100.000. За директора, одговорно лице, 5.000 до 50.000 динара. Он се већ добро удиловао што је направио уговор тамо са неком компанијом да им обезбеди јефтину, или бесплатну, радну снагу и још ће му бити проблем да плати 5.000 динара зато што вам не пријави да је раскинуо уговор. Једино не знам што мора да пријављује вама...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Слажем се са претходницима у оцени висина казни, ал' исто тако питање – зашто се ова казна односи само на то ако се не обавести Министарство о раскиду уговора? Зар је то најгора ствар која може да се деси у овом дуалном образовању? Зар нема горих ствари које могу да се десе у односу инструктор, координатор, послодавац, привредник, Министарство, дете? Ако је најгора ствар да се не обавести на време Министарство о томе да је уговор раскинут, онда ту има неки велики проблем.

Новчана казна за школу? Па то ће платити грађани Србије, пошто се школе финансирају из буџета. Према томе, то не значи ништа. То је и досад био случај. Баш брига некога у Министарству што се плаћају по пар милиона казне зато што се не дају информације од јавног значаја или зато што се крши неки други закон, јер то не плаћа нико из тог министарства него то плаћају грађани Србије преко буџета.

Казна од 5.000 динара за директора школе, у исто време кад је за прљаву таблицу на аутомобилу предвиђена казна од 15.000 динара, бесмислена је. То није вредно помена. Но, ја сам сигуран да неће бити

велике прилике да се дође до тог кажњавања, зато што, како је конципиран закон, нити видим велико расположење ученика и њихових родитеља да уђу у овакав систем, нити видим да у Министарству постоји иоле јасно дефинисан пут како подзаконским актима да се уреди овај хаос који је предложен у закону. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Ове казне у овом члану су прописане када дође до раскида уговора, практично везано за раскидање од стране ученика, односно његовог старатеља, и да је потребно у том случају – то је члан 25 – па случајеви када се не испуњавају одређени услови послодаваца и онда када треба да се, због необавештавања Министарства, казни школа, односно директор школе.

То је вероватно стављено овде из жеље да се покаже да ће Министарство бринути о ученицима када дође до ових случајева, када ће ученици раскидати уговор због неких пропуста или неиспуњавања обавеза од стране послодаваца. У суштини, то би требало да буде добро решење, да Министарство буде у току, да брзо реагује и да се укључи да се тим ученицима обезбеди наставак даљег школовања. Претпостављам да је то била идеја, и ови рокови који се налазе и казне. Међутим, морам да доведем у питање искреност добрих намера Министарства из, рецимо, неких примера о начину рада садашњег министра.

Ево, министар је читао поруку подршке из Ниша, а ја постављам питање да ли је можда подршка стигла из школе „Светозар Милетић“, од стране директора који није изабран онако како сте се ви договорили са запосленима, да треба да они дају предлог па ће бити изабран онај кога подржава колектив. Ви сте добили три имена, једно име је имало подршку 47 наставника, чини ми се, остала два по једну подршку. Ви сте се, неким чудом, определили за директора, односно вршиоца дужности оног са минималном подршком, односно без подршке запослених и тиме преварили запослене, прекршили договор који сте постигли, тако да сумњам у ваше добре намере.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Још једном, доследно апелујемо да се овај закон о дуалном образовању повуче из процедуре, јер нама и нашем образовном систему, у условима и околностима у којима се тренутно налазимо као држава и

друштво, он неће решити апсолутно никакве проблеме који су везани за наш образовни систем.

Дуално образовање нам није потребно. Потребна нам је свеобухватна реформа основношколског и предшколског система, у односу на фински модел. У расправи у начелу министар је овде рекао да не можемо да се држимо тог модела, јер нисмо Финци. Не слажем се с тим. Сматрам да смо више Финци него што смо Немци, јер ми, као и Финска пре него што је ушла у реформу свог образовања, немамо развијену домаћу индустрију те нам самим тим и не треба превелики број мајстора и занатлија, који ће радити у иностраним корпорацијама за изузетно мале плате.

Оно што је нама хитно потребно јесу иноватори, предузетници, а то нам дуално образовање неће дати. То ће нам дати гимназијалци, који ће ићи на више образовање, који ће покренути своје компаније, који ће развијати домаћу индустрију, и док то немамо, немамо потребу ни за увођењем дуалног образовања. Увођењем дуалног образовања у овом тренутку ми стављамо кров на кућу која не постоји, на кућу у ваздуху.

Још једном, апел да се овај закон повуче и да се на њега вратимо, евентуално, тек након реформе основног школства. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Сложио бих се са претходним говорницима када је у питању понашање директора одређених школа, односно бахатих секретара одређених школа, изазивање одређених процеса који су ишли на терет буџета и грађана Србије. Међутим, поновићу да по системском закону, који је усвојен прошлог месеца овде, није више могуће да директор сам себе бира, нити да у колективу праве било какве савезе. Значи, ту се сада улога министра види као контролна улога. Отуда неће моћи да покрећу тако лако те процесе и неће правити штету. Досад су то могли да раде јер су некажњено пролазили. Тако да се та парадигма у потпуности мења.

И ради истине само, када говоримо о школи „Милетић“, јесте, у преговорима смо рекли да дају три кандидата и да ћу ја једног од та три подржати као вршиоца дужности, а кад крене конкурс нека они стану иза свог кандидата. Моја процена је да је поменута професорка у овом тренутку била најнеутралнија особа и моје искуство ми то право даје. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 36. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, овде се ради о санкцијама, о новчаним казнама, и мислим да су оне добре да ученици већ у

току процеса учења кроз рад осете шта значи санкција, а осим тога и послодавац, са друге стране.

Оно што је битно јесте да се већ минулих 1.500 година боримо са девизом – не учимо за школу него за живот. Мени заиста није јасно зашто опозициони посланици или негирају овај закон. Неће да схвате, или не знају суштину закона, или не знају суштину савременог васпитања и образовања. Дакле, оно што они сматрају да се неће постићи, управо је обрнуто, све оно што они негирају постићи ће се овим законом о дуалном образовању.

Поштовани родитељи, лажу вас. Овим законом добијате ви као родитељи, а добијају и наши ученици, наставници и добиће држава Србија. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, овде се ради о казнама, уколико школа у року од осам дана не достави податке о прекиду учења итд. Зашто је то битно? Битно је у сваком тренутку знати којим профилима располажемо. Веома је битно. Ако неко хоће да има врхунског куvara, врхунског конобара и не жели да троши новац на Малдивима, он мора тачно да зна које професије постоје и које ће постојати.

Дакле, по пријавама ће се тачно знати да ли је то школовање прекинуто или није. Па ће, рецимо, припадници ове странке бившег режима моћи комотно да планирају да тамо од две хиљаде двадесет и неке године не морају да троше 25.000 евра на летовање на Малдивима, да неће морати 1.500 евра дневно да плаћају доброг куvara, конобара, рецепционера, већ да ће то моћи да набаве у својој земљи, а ми ћемо као држава и друштво на такав начин повратити – кроз услуге, кроз занате, кроз професију, кроз плате, па чак и кроз праксу док је ученици врше – део прихода који је странка бившег режима, заједно са стечајним управницима, опљачкала од овог нашег вредног и напаћеног народа. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 37. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Зоран Красић, Вјерица Радета и Дубравко Бојић, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић, заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић и заједно Александра Јерков, Горан Ђирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Горан

Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Реч има народни посланик Дубравко Бојић.

Изволите.

ДУБРАВКО БОЈИЋ: Хвала, господине Арсићу. Надам се да ми овог пута нећете ускратити реч.

Поднели смо амандман на члан 37. овог предлога закона о тако названом дуалном образовању, за који сматрамо да је исхитрен и исфорсиран, без обзира на чињеницу што ће се почети примењивати тек од 2019. године и без обзира на то што елементе овог закона имамо већ од 2013. године пројектом Немачке организације за техничку сарадњу, мислим да се тако зове.

Српска радикална странка сматра да се овим законом не да не штите у довољној мери ученици, већ се овим законом дају велике могућности за њихову злоупотребу од стране послодаваца.

У доношењу овог закона коришћена су, а ја бих додао била пресудна, искуства неких развијених земаља, па сматрам да као такав овај закон не може бити примењив, а Србији је управо потребно образовање које је примењиво. Сложићете се да привреде Немачке, Швајцарске или Србије, на крају, нису једно те исто.

Сва суштина проблема је управо у томе што ми не уређујемо наше законе и наш систем према нашим реалним потребама и захтевима, већ их искључиво, подвлачим ову реч искључиво, усаглашавамо према прописима и законима ЕУ.

Да је све ово тачно, у прилог говоре чињенице да код постојећих закона о образовању задњих неколико година скоро да сваке године имамо неке интервенције изменама и допунама ових закона, уместо да се изгради један и донесе темељан и озбиљан закон.

(Дубравко Бојић: Искључили сте ми микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Нисам вам ја одузео реч него је два минута и 16 секунди, а два минута је дозвољено.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Увођење дуалног образовања у овом тренутку у образовни систем Републике Србије представља изузетно нерационално расипање иначе оскудних финансијских средстава, која бисмо могли много корисније да употребимо за гашење пожара који изазивају други проблеми у нашем образовном систему.

Нама пре свега треба свеобухватна реформа основношколског образовања како би деца у већем броју уписивала гимназију и како бисмо

имали већи број иноватора и предузетника, а не дуално образовање које ће да производи јефтину радну снагу за индустрију коју немамо него ћемо је увозити из иностранства преко великих иностраних корпорација којима ћемо субвенцијама плаћати да овде дођу да запосле нашу децу као јефтину радну снагу.

У том смислу поново апелујем да се овај штетан закон повуче из скупштинске процедуре, да се не донесе, и да се ресурси који су опредељени за његову примену преусмере на што хитнију и свеобухватнију реформу основношколског образовања по угледу на фински модел, а да први део тих средстава буде опредељен за покривање трошкова набавке уџбеника, који тренутно падају на терет родитеља, који не могу то да поднесу. Нама требају бесплатни уџбеници, нама Устав гарантује бесплатно образовање и молим вас да се то коначно види и у пракси. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Поново казне које су бесмислено мале и, као што сам већ рекао, износи који су опредељени да се казни послодавац или правно лице или предузетник су потпуно смешни.

Биће јако интересантно да ми објасните како ће неко да утврди да се учење кроз рад спроводи супротно члану 6. став 2. овог закона. Ако смо у претходним члановима закона и у дискусији утврдили да ту едукацију врши инструктор, који је једини који зна како се то ради, да то не зна нико из Министарства, нико из Привредне коморе, јер то је специфични посао који ради само та фирма, само то предузеће, специјалиста за чачкање неких шрафова, рецимо, или изаберите шта год, кувари и остали кокошари.

Значи, ко је стручњак који ће да утврди да ли инструктор, који је добио лиценцу као курсација после 40 сати курса, спроводи то по закону или не? Да ли то зна министар да утврди? Да ли то зна било ко од присутних чиновника Министарства? Да ли они знају да утврде да ли се спроводи едукација на том послу на начин који је прописан правилима?

Свако од вас зна да препозна 10.000 занимања која су могућа у овом процесу. Хајде да будемо реални и да се не бавимо стварима које су потпуно бесмислене. Овде ће се довести до тога да деца буду плаћена као они који су осуђени, по овим заводима за извршење санкција, па им се понуди да раде нешто за пар хиљада динара месечно, пошто смо утврдили да је то негде око 10.000 динара максимум. Па ће, рецимо, у некој грађевинској фирми неко да меша малтер цео месец за мање од 100 евра и то ће му пуно помоћи да буде образован за даљи наставак свог професионалног рада. То је смешно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ја не председавам нити могу да опоменем посланика, али ради заштите интереса ученика, речено је овде да су занимања „кувари и остали кокошари“. Мени уопште није јасно шта значи то кокошари, да ли су то сва друга занимања у дуалном или само кувари нешто вреде.

(Зоран Живковић: Реплика, да објасним министру.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Нема потребе, увредили сте и куваре и кокошаре.

(Зоран Живковић: Није тачно да сам ја то рекао.)

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Овде се, у члану 37, говори о новчаним казнама које треба да плати послодавац. Прво је стварно чудно да је овако написан овај члан, да се наводи појединачно свака тачка из члана 33. и неиспуњавања те обавезе. То је могло да се каже – не испуњава обавезе из члана 33, а не појединачно да се ставља. Али хајде на страну то, да кажем оно што је моја бојазан уколико се овакво решење усвоји, имајући у виду реално стање у Србији и те неке лоше случајеве о којима овде говоримо. Каже – новчана казна од 50 до 100 хиљада динара, између осталог, и у случају да послодавац не обезбеди накнаду за учење кроз рад.

Нажалост, у Србији је врло лако могуће да, ево, ти ученици из те електротехничке школе у Нишу, њих 30, колико сте рекли да их има, оду на дуално образовање, како ћете то звати уколико се овај закон усвоји, досадашњу праксу, код неког послодавца и, рецимо, раде тамо месец дана, треба да добију сви по 10-11 хиљада динара, колико је 70% минималне зараде, то би било за њих 30 неких 300.000 динара, и послодавац то не исплати. И онда, по овом закону, може да плати казну од 50 до 100 хиљада динара. Значи, он израчуна, јефтиније му је да дође до тога да уместо 300 плати 50 хиљада динара, или евентуално 100, ако га неко казни. Шта ће да буде и како да ти ученици остваре своје право да добију ту накнаду на крају? То је моје питање на које немам одговор.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Члан 37. уводи прекршај у износу новчане казне за послодавца који у шест тачака, по предлагачу, не испуњава одредбе уговора из члана 15.

Дакле, ви сте овде направили један потпуно непотребан и непримењив члан, пошто хоћете да се за кршење одредби уговора, чијом садржином сте обавезали у члану 15. све потписнице уговора, неко, претпостављам, нема ко други осим просветне инспекције, не видим да за

сада, могуће је да не знам, Привредна комора има право да врши надзор и тако да подноси прекршајну пријаву, значи просветни инспектор ће гледати да ли су прекршене одредбе уговора. И онда ће шта? Да поднесе прекршајном суду пријаву зато што је прекршена одредба уговора.

Ако имате неки пример још у нашој пракси у прекршајном суду да просветни инспектор подноси прекршајну пријаву због кршења одредби уговора који је сагласност воља, не би било лоше да се то подели са нама.

Оно што је још лошије јесте што је овај члан потпуно једнак као да Народна скупштина на Административном одбору донесе одлуку да се сваки члан Владе, сваки члан министарства кажњава прекршајно са 50–100 хиљада због тога што закон није примењен, било који закон, јер вам то пише у уговору о раду. То би имало једнаки смисао и једнаку правну снагу.

Зашто уводите прекршајне казнене одредбе није потпуно јасно ни код неких других закона, а овде ћемо се видети за две и по године, три, са посланичким питањем – како се изричу прекршајне казне, ко то ради, како долази до суда, просветни инспектор нема права на увид у ток пресуде, ко на суду брани и ко на крају казну плаћа? Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 37. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, ево и члан 37. говори о казнама ако послодавац не изврши одређене своје обавезе.

Имао сам дојам и био сам у праву кад сам још јуче рекао да имам осећај да највећи део посланика странке бившег режима није прочитао овај закон, јер управо оно што су јуче тражили, ево, данас пише у овом закону од тачке 1) до тачке 6). Зато је врло битно читати закон у целини, да би схватили поједине његове одредбе.

Ја ћу се позвати опет на Јосифа Бродског, добитника Нобелове награде за књижевност 1987. године, који је рекао: „ Има већег злочина од спаљивања књига, а то је нечитање“. Зато, господо из опозиционих клупа, изволите, читајте законе у целини како не бисте вршили злочин према нашим ученицима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, ја ћу да поднесем и ову галаму, с обзиром на то да знам да покушава да одбрани мог колегу пољопривредника.

Ја сам остао у обавези да објасним професију „кокошарење“. Ево ја ћу да објасним. То се добија тако што, кад дођете из села Чагровац, понесете флашу вина „Дом Жилавка“, а она је добијена у винарији „Дом Муљарка“, одложите поред кокошињаца у селу Пуковац, или Пуковце, онда уђете са раствором јогурта и са шприцем, одложите и шибице на страну, а онда узмете следећу своју алатку, као мој колега пољопривредник, упаднете у Пуковце у кокошињац, навучете бели мантил, упаднете код сељака у кокошињац и узмете и кокошке пелцујете раствором јогурта.

Вама је то мало смешно, али то се дешавало и то је биографија мог колеге пољопривредника. Резултат те инструктаже, коју он шири и покушава да пренесе на пољопривреднике, јесте да кокошке после дан времена – *is dead*. То је то кокошарење које је он спроводио у пракси, то је оно дуално образовање које он жели да пренесе и, с обзиром на казне, њега је требало далеко више казнити него што су казне из овог члана. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само две опаске.

Колико знам, а нисам правник, ко год покрене поступак јесте странка у поступку, тако да просветна инспекција то право има.

Господин Марко је рекао да је пример да се више исплати да тужи, значи, ако је 30 ученика па по десет и нешто хиљада, рецимо да је та минимална зона. Али и за сваког ученика може да се покрене поступак, тако да је максимална казна за послодавца три милиона, ако се примени скала на сто хиљада, или бар најминималније милион и по. Дакле, у сваком случају се не исплати.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На назив изнад Главе X и члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Горан Ћирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Горан Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Балша Божовић.

Изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем.

Дакле, предложили смо да се и члан 38. брише како овај закон не би ступио на снагу и како не би био усвојен.

Оно што је за нас веома важно јесте да су против оваквог предлога закона сви професори са универзитета у Србији који су писали Стратегију образовања која је усвојена од стране Владе Републике Србије 2012. године. Када сам разговарао са некима од њих, они су инсистирали на томе

да је ово закон који ће у сваком случају вратити Србију деценије и деценије уназад и да нећемо бити у ситуацији и могућности да искористимо своје потенцијале, а највећи потенцијал једног народа јесте његово становништво. У том случају најмлађи неће моћи да искористе свој таленат нити ћемо ми као друштво икада успети њихов таленат да искористимо на начин да модернизујемо нашу земљу и да од њих направимо највеће стручњаке у областима у којима би се они школовали.

Овај предлог закона не само да није у сагласности са Стратегијом образовања, он на сваки могући начин продубљује социјалне разлике у Србији. Оне сиромашне породице ће бити још сиромашније, а оне богате ће бити још богатије. Исто тако, овај предлог закона ће довести до повећања диспаритета у регионалном развоју Србије на начин да ће оне сиромашне општине, које су данас заостале и сиромашне, бити у много горем положају у наредних десет година, док ће оне богате општине и богати градови бити још богатији у наредним годинама. То доводи до неравномерног развоја Србије, а то угрожава опстанак нашег народа и наше државе. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 38. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици: заједно Зоран Красић, Вјерица Радета, Наташа Јовановић, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић и заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Реч има народни посланик Наташа Јовановић.

Изволите.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Дошли смо до прелазних и завршних одредби и до онога како ће да се усклађују подзаконски акти.

Господине министре, рок од шест месеци за вас и ваше сараднике могуће је и мораћете да испуните, али што се тиче Привредне коморе, морам и овог пута, јуче сам говорила о томе, као и моје колеге, да изразим противљење због огромних овлашћења која су дата Привредној комори да спроводи инструкцију, односно да даје таква овлашћења и спроводи све оно што је у припреми за инструкторе како би обучавали децу, да прати тај процес и да, једноставно, ради посао који, чули смо и данас овде од других колега, није посао Привредне коморе.

Јер, једноставно, доћи ће до многобројних злоупотреба и видећете, господине министре, да неће проћи ни неколико месеци од имплементирања овог закона, против којег је СРС, а неко ће затражити оцену уставности. Знате, ви имате и члан 83. Устава, који каже да је

предузетништво у Србији слободно, али ја вам гарантујем, и ви сте то покушали да демантујете још јуче, да ће управо Привредна комора, бирајући те послодавце, са њима, кроз одређени вид притисака за оне који то неће, јер ви имате можда у једној Бабушници некога за образовни профил ко мора то да ради а не жели, а с друге стране, за оне који хоће појавиће се одређени вид корупције у тој спрези Комора–школа–послодавац, апсолутно сам у то уверена. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Малопре је министар, који је овде овлашћени представник предлагача закона, читао жеље, честитке и поздраве које је добио из средње стручне електротехничке школе из Ниша, пошто они подржавају увођење овог дуалног образовања. Равнотеже ради, ја бих прочитала жеље, честитке и поздраве које стижу у мој инбокс. Недавно је стигла једна од министровог колеге, једног нашег бившег министра просвете, и она гласи: Свака част за аргументовану борбу против накарадног увођења дуалног образовања. Има оних који примећују и аргументе и труд.

У том смислу, да поновимо главне аргументе против увођења накарадног дуалног образовања. Нама не треба дуално образовање, које за циљ има само да легитимише лоше резултате на крају основне школе. Нама треба целовита реформа, коренита реформа комплетног основношколског образовања по угледу на фински модел, који ће подстицати децу да се развију у иноваторе и предузетнике, а не да од њих прави јефтину радну снагу за иностране корпорације које ће овде доћи да их запосле у фабрикама које ће оне отворити, јер ми иноватора који ће покренути домаћу производњу немамо јер нам је лоше основно образовање. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ја сам био врло прецизан и у називу школе, одељења и броја ученика. Има још увек много живих бивших министара. Ако мислимо на истог, њега није интересовао ниједан вид образовања.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Овај део прелазних и завршних одредаба говори, пре свега, о бесмислености што се о овом закону овде у Скупштини расправљало по хитном поступку, али то је више до начина на који ова скупштина функционише а мање је до министра.

Министар је предлогом овог закона оставио себи рок шест месеци за доношење аката. Привредној комори је дао, по овом закону, рок од три

месеца. Наравно, Привредна комора има нешто мање посла, али ја изражавам бојазан да Привредна комора и у овом року може то квалитетно да уради, а поготово на који начин ће Привредна комора бити укључена у спровођење овог закона јер досада није имала апсолутно никакав контакт са образовањем, јер то и није улога Привредне коморе. Привредне коморе се не оснивају да би утицале на образовање грађана земље у којој се оснивају, него ради остваривања интереса својих чланова, а то су послодавци.

Али, ево, ова Влада и овим законом ставља Привредну комору као један парадржавни ентитет који се бави свим и свачим, а вероватно најмање оним за шта је основана. Али, нажалост, привредници немају избора. Они морају да плаћају накнаду за чланство у Привредној комори, које је обавезно, а да за то не добијају ништа. Уместо да се бори за интересе својих чланова, Привредна комора ће радити овај део који закон прописује као обавезе Привредне коморе – вођење регистра, издавање лиценци...

И постављам поново питање – колико је тамо квалитетних људи који тиме могу да се баве, и да ли ће они уопште моћи да се укључе, и у овом року од три месеца, у припрему за спровођење овог закона?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 38. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, господине Арсићу, ево, овај члан 38. говори о роковима када подзаконске акте доноси министар просвете, што је и логично. Познајући господина Шарчевића и његове квалитете, уверен сам да ће то заиста бити у шест месеци иако се закон примењује, како смо видели, 2019. и 2020. године.

Оно што је битно да кажем јесте да опозициони посланици стално негирају целокупни овај закон. Не могу да схватим да наше ученике желе да врате у средњи век, јер непримењивањем овог закона доводимо школу у позицију да се учи за школу а не за живот, уместо обрнуто, за живот а не за школу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господа народни посланици, ова подзаконска акта треба донети што пре.

Ја верујем да ће 2019. године бити боље, али Србија није Београд. Има много средина где ће, рецимо, накнада за превоз, приходи од најмање 70% и смештај бити веома значајни за породице, за ученике. За оне који тамо живе то ће бити кључно и за њихов опстанак на тој територији. Веома ће бити битно за грађевинске, пољопривредне школе.

Биће веома битно да родитељи, чије ће сиромаштво свакако бити мање него што је било, чија ће егзистенција бити на вишем нивоу него сада, чији ће веома значајни приходи бити од тога...

Не требају њима стаклене кугле и наталне карте. Из тог депарца моћи ће ученици да купе уџбенике, компјутер, паметни телефон. Зар онда нису уџбеници бесплатни? Зар неће ученик ценити уџбеник кад га он сам купи? Мање ће га шарати него ако га добије бесплатно.

На такав начин смо добили прилику да се они самошколују. Дакле, и у Америци ученици разносе новине, пице итд. да би стекли приходе за своје школовање. Ми нисмо имали срећу да у средњем образовању имамо такву врсту прихода; иако смо ишли на праксу, наши родитељи су плаћали све. И зато овај надзор треба посветити управо овоме. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 39. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Вјерица Радета, Никола Савић, Зоран Красић, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић, заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић и заједно Александра Јерков, Горан Ђирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Горан Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Реч има народни посланик Никола Савић.

Изволите.

НИКОЛА САВИЋ: Даме и господо народни посланици, овај члан 39. закона односи се на лиценце. Када се мало боље погледа овај, а и сви европски закони које доносе ова и претходна власт, видећемо да је суштина свих ових закона лиценца. Да ли иза тих лиценци постоје реално знање, реалне вештине, то апсолутно није битно. Данас је лиценца важнија од дипломе. Са дипломом не можете урадити ништа, али са лиценцом можете урадити све.

Е сада да видимо како се долази до лиценце. До лиценце се долази по принципу *cash-and-carry*, плати и носи. То је суштина не само овог закона, него свих закона који се доносе због европског пута и европске перспективе Србије.

Лиценца не служи као инструмент који ће показати да неко зна посао, вештине за које је задужен, него је лиценца постала инструмент за један легални рекет који намеће обавезе свим актерима у процесу стицања

лиценце. Да ли онај код кога се полаже за лиценцу поседује неко знање, то уопште није битно. Често имамо парадоксалну ситуацију да лице које полаже код лица за лиценцу има боља знања и боље вештине него онај код кога полаже, али то је наш европски пут, то је наша европска перспектива и зато сматрам, пошто се ова расправа приводи крају, да овај закон дефинитивно треба повући из процедуре. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Овај члан 39. говори о праву лица која досада учествују у спровођењу практичне наставе у средњем стручном образовању да поднесу захтев за издавање лиценце инструктора.

Не видим смисао овог члана уколико није дефинисано неко олакшање за оне људе који већ учествују у образовању младих кроз програм практичне наставе која досад постоји и о којој смо слушали од бројних посланика овде наводећи примере из своје средине како тзв. дуално образовање већ постоји у њиховој средини. Не постоји. Доношењем овог закона о лажном дуалном образовању оно неће постојати и даље, али је питање зашто, ако већ постоји овај члан, није додато да ли ти људи по некој другачијој процедури могу да добију лиценцу.

Лиценца подразумева полагање курса од 40 сати, испуњавање одређених услова, наводи се тамо, не знам у ком члану, ко сноси трошкове и сличне ствари, али то подразумева да неко ко први пут жели да се укључи у процес образовања младих у средњем стручном образовању по овом новом закону о тзв. дуалном образовању може да добије лиценцу. Али већ сада постоје примери, и ти млади људи из Ниша и вероватно из неких других средњих стручних школа иду негде на неку праксу, како се то досада звало, и неко је са њима тамо нешто радио. Да ли сада ти људи треба да прођу исту процедуру да би добили лиценцу?

Ако треба, онда је овај члан потпуно бесмислен. Шта значи – имају право? По овом закону свако има право. Ако га послодавац одреди да буде инструктор, свако има право да поднесе захтев за лиценцу. И не разумем смисао овог члана уколико нема неких даљих одредаба. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Балша Божовић.

Изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, господине Арсићу.

Даме и господо народни посланици, члан 39. такође треба да се обрише, из простог разлога што, када су у питању лиценце, опет долазимо до тога да је Привредна комора та која одређује како и на који начин ће деца у Србији у наредном периоду моћи да се образују, под којим условима и ко су инструктори који ће о њима водити рачуна.

Дакле, у Стратегији образовања, понављам, овакве ствари апсолутно нису могуће, нити Привредна комора треба да преузима ингеренције Министарства просвете. Шта ће нам Министарство просвете уколико Привредна комора Србије и неколико тајкуна са неколико приватних фирми, којима је интерес да добију јефтину радну снагу, треба да васпитавају, односно образују децу у Србији?

На овај начин ћемо доћи до тога да ће оне фирме које су у последњих пет година доживеле невероватан раст услед намештања тендера, услед послова које им је омогућила партија на власти, моћи поред свега тога да добију јефтину радну снагу коју апсолутно неће плаћати. Дакле, уз инструкторе који ће тој деци говорити шта и како да раде, који ће имати лиценцу управо уз сагласност тих фирми, на крају ћемо доћи до тога да ћемо имати ужасно велику експлоатацију јефтине радне снаге и враћање дечијег рада, који је укинут, понављам, пре 150 година. И оно што је једини циљ Министарства просвете и Привредне коморе Србије, то је профит предузећа која су у последњих пет година уз подршку СНС-а доживела огромне приходе и огроман раст. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Још један апел да повучемо овај штетни закон о дуалном образовању из процедуре и да се, уместо тога, почнемо квалитетно бавити реформом основношколског образовања.

Наш устав каже да је основно образовање обавезно и бесплатно. То је теорија. Први део те теорије тачан је и у пракси. Наше основно образовање је обавезно; обухват нам је солидан, 98%. Међутим, други део тврдње, да је оно и бесплатно, апсолутно није тачан. Трошкови везани за основно образовање који падају на терет родитеља достижу енормне цифре. Први удар је у септембру, када родитељи треба да плате трошкове набавке уџбеника. Просечно домаћинство у Србији приходује 57.000 динара месечно. Трошкови набавке уџбеника износе између 10 и преко 17 хиљада динара по детету.

Ми се жалимо да нам је наталитет лош, а кажњавамо родитеље који имају више од једног детета чињеницом да морају сами да набаве уџбенике уместо да ти трошкови буду покривени из буџета Републике Србије.

Апелујемо, дакле, да се ресурси који су опредељени за примену овог дуалног образовања преусмере на набавку уџбеника о трошку буџета за сву децу у Републици Србији не би ли се родитељи растеретили овог

трошка и не би ли наше основно образовање стварно постало бесплатно. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 39. амандман у истоветном тексту поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

Изволите.

МАРКО АТЛАГИЋ: Уважени потпредседниче Народне скупштине, господине Арсићу, овде се говори о издавању лиценце.

Просто не могу да схватим да поједини посланици из опозиције или заиста не читају ове чланове закона или не желе да виде оно што у њему пише. Дакле, сасвим је логично да се издаје лиценца итд.

Надаље, не могу да схватим да претходни говорник не зна да је интерес Привредне коморе уједно и интерес послодавца и интерес школе. Па, молим вас, није интерес послодавца јефтина радна снага, него добит. Ако му је боља радна снага, квалитетнија, обученија, има и он добит, и држава, и сваки радник. Па то уче деца у основној школи, то ученици који нас сад гледају врло добро знају. Зато апелујем на ученике да их заиста лажу ови представници који то тумаче.

Надаље, да ће бити неравномерни развој. Обрнуто је. Све је обрнуто. Резултати ће бити већи ако је ученик завршио дуално образовање, без обзира на то да ли је он у Београду или је он у локалној заједници, било где да се она налази.

Стога још једном апелујем и на наше ученике да не верују у оно што овде не пише, него што пише. Уосталом, они то врло добро знају, и они и наставници који са њима раде.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, ови што добацују омести ме не могу. Само ми није јасно, два-три дана већ човек добацује, добацује... Кад бих ја то њима радио, био бих на ТВ Дневнику, зато што би то организовала кума Вука Јеремића, која уређује Дневник.

Но, да се вратим. Инструктори су у питању и овде је тему погрешно онај инструктор за кугле или инструкторка наталне карте итд. Говорила је о бесплатним уџбеницима. Надам се да није мислила и на бесплатне наталне карте, на бесплатне кугле итд. Надам се да овај инструктор за „туборге“ и остала пива, „Хајнекена“, није мислио на такву врсту инструктора, али ја, господине министре, мислим да треба да набавимо квалитетне инструкторе и ово школство онда неће бити бесплатно, а ученици могу нешто и да зараде.

(Радослав Милојичић добацује.)

Ови другови на Србу „Сисавца“, мало већи сисавци, нон-стоп добацују, али ме не могу омести. Они би, вероватно, да инструкторе обучава спортско удружење „Шарпланинац“. Ево, има људи из Смедеревске Паланке па нека кажу да ли говорим истину. Па за 1.890.000 динара да обучавају шарпланинце како да се попењу из Паланку до Шарпланине. И то би онда вредело тих 1. 890.000 динара. Или из Глибовац онај фудбалски клуб чији су играчи добијали 4.000 евра као да играју у Манчестеру. Мора да би тамо неки инструктор за спорт, за тренере, обучавао како на такав начин, на лак начин преварити, зарадити, како испумпати новац. Међутим, где је пуно добацивања и празних речи, ту хлеба нема, будите сигурни, драги гледаоци. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 40. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Вјерица Радета, Зоран Красић и Дубравко Бојић, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић, заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић и заједно Александра Јерков, Горан Ћирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Горан Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Реч има народни посланик Балша Божовић.

Изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, господине Арсићу.

Оно што је Стратегија образовања рекла о закону, господине Шарчевићу, јесте и то да се не могу копирати туђа образовна решења, посебно она која постоје у земљама које ни по чему не личе на Србију, не само по економском развоју тих земаља већ и по образовној историји и реформама које су те земље стотинама година уназад имплементирале у својим друштвима.

Дакле, не можемо се ослањати на оно што је образовна политика у Немачкој, у Швајцарској, у Аустрији, зато што таква образовна политика не одговара нашем систему. Пре свега, немамо јаку привреду, која је неопходна да се и у теорији размишља о овако погубним решењима, немамо огроман прилив миграната и слободних радних места где би се деца миграната која не могу да се асимилију, не могу да науче језик, не могу да прихвате европску културу, на неки начин образовала да раде послове које

у нашем друштву нико неће да ради, односно послове за које постоји мањак интересовања код радне снаге да се обављају.

Овде је ситуација следећа – у Швајцарској и Немачкој огроман број школа не обнавља уговоре са предузетницима, огроман број школа у Аустрији и Швајцарској већ полако напушта систем дуалног образовања и то је такође нешто што представља полако тренд, јер следећа фаза у коју ће ступити та развијена друштва неће се односити на овако погубна решења.

Из тог разлога вас још једном молим, имамо још један амандман који гласи „брише се“, да никако не дозволите да овакав закон уопште буде усвојен. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Вјерица Радета.

Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: После неколико дана расправе дођосмо до претпоследњег амандмана на Предлог закона о дуалном образовању и, кад гледам ова последња два члана, све ми се чини да не треба много да се плашимо, јер заправо ова влада и нема намеру да овај закон спроведе у животу.

Влада ће тек за 60 дана образовати, тако је предвиђено, Комисију за развој и спровођење дуалног образовања, а закон ће се примењивати тек од школске 2019/20. године. Можда да, можда не. Али ова Комисија за развој и спровођење дуалног образовања треба да ради на спровођењу и унапређивању дуалног образовања и трогодишњих вредновања остварених резултата. Дакле, формираће се за 60 дана, а радиће нешто што ће се, заправо, почети примењивати тек школске 2019/20. године.

Ово говори, заправо, да је ово прилично траљаво све урађено, да се није водило рачуна о томе да бар чланови буду један с другим у неком сагласју и да нам се, када све ово сумирамо данас, бар створи утисак да је у питању један формално добар предлог закона, иако смо јасно ставили до знања, ми из СРС, да је то суштински лош закон и да никако не би смео да се примени и да би било најбоље, још није касно, да се повуче из процедуре. Али кажем, и да нисмо таквог става, чули сте, имали бисмо много примедби зато што и формално нисте добро урадили закон.

Да завршим са једном молбом министру. Дозволите пар секунди, Арсићу.

Ви сте, министре, образован човек, легално сте стекли дипломе, молим вас, водите рачуна да у овој комисији коју образујете не буду људи са купљеним дипломама. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: На крају расправе о закону о тзв. дуалном образовању још једном да поновимо разлоге због којих смо против овог закона и због којих смо овако инсистирали на томе, кроз ову расправу о амандманима где смо тражили брисање сваког члана, да је овај закон лош и да не треба да се усвоји.

Овај закон не одговара потребама Србије за образовањем, овај закон не одговара снази и стању привреде у Србији, није нешто што ће допринети економском развоју Србије. Овај модел дуалног образовања, оног правог дуалног а не оваквог такозваног, функционише у економски високоразвијеним земљама, а за земље у развоју као што је Србија потребан је другачији модел, модел који ће искористити сав људски потенцијал који та земља има, јер наш развој не може да се заснива на тонама или количини неких произведених производа јер немамо, нажалост, привреду која то производи.

Може да се заснива на иновацијама, на новим идејама, на таленту људи, а то је нешто за шта нам није потребно дуално образовање него је потребан што већи обухват ђака који иду у средњу школу и којима се пружа максимално могуће широко образовање. То је модел који је потребан Србији; да ли је то фински или неки други, не морамо да га зовемо именом, али сасвим сигурно није ово што имамо.

Ово ће, нажалост, као последицу имати само да се послодавцима који ће бити укључени у овај програм краткотрајно обезбеди јефтина радна снага, а млади људи ће остати без перспективе и наставиће да размишљају једино о томе како да напусте Србију. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Ево, претпоследња прилика да апелујемо још једном да се овај штетан закон не донесе, да се повуче из процедуре и да се, уместо тога, ресурси, финансијски и људски, усмере на свеобухватну реформу основношколског образовног система, како би коначно тај систем почео да производи иноваторе и предузетнике, а не ово што данас имамо, а то је – децу која треба да иду на дуално образовање не би ли постала јефтина радна снага за иностране корпорације које ће овде доћи да их запосле за минималне новце. Ми ћемо децу излагати потпуно непотребном ризику да их послодавци експлоатишу, и то малолетну децу, пре него што су уопште до пунолетства дошли.

Кратко бих се осврнула и на кристалну куглу о којој је причао посланик Ристичевић док је бранио свој амандман о зарезу. Да, ја видим

будућност, она је лепа, у њој ни посланика Ристичевића ни Српске напредне странке у овом парламенту нема, а учбеници су бесплатни за сву децу у Републици Србији. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 40. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче, господине Арсићу, ево овај претпоследњи, 40. члан говори о томе како ће Влада Републике Србије образовати комисију у року од 60 дана.

Није тачно да није потребна ова комисија и да је сувишна, као што представљају представници опозиционих странака.

Формирање ове комисије од стране Владе, господине министре, говори о вашој озбиљности као министра и вашег министарства и озбиљности читаве Владе, па и представника позиције, колико смо озбиљно пришли овом закону у целини. Заиста сам уверен, не 90% него 100%, да ће овај закон заживети. Он је већ заживео, то показује и чињеница да је 1.800 предузећа већ показало одређени интерес.

Зато не могу да схватим да се убеђују наши ученици да ово није у њиховом интересу. Управо је у њиховом интересу, у интересу ученика, у интересу родитеља, у интересу Привредне коморе, у интересу предузетника и у интересу наше државе.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, да ли ме има у кристалној кугли? Мислио сам да је стаклена, али изгледа да се прешло на виши ниво. Шта каже Роска? Каже да ме нема. Морам да видим шта каже Гриша, онај из појаве „Крадуловић Дел Бој компани“. Можда ме код њега има, код њега је било свега. Код њега има највише у Интеза банци, можда они не знају. Иначе су они из те кристалне кугле...

Треба комисију основати, наравно, да пажљиво прати дуално образовање, нама то треба што пре, али да мотри и на стечајне управнике да намерно не убацују неке фирме и нека предузећа у стечај да ови из дуалног образовања не би имали где да раде. То ми не би било чудно с обзиром на то да се ради о некој врсти штеточина које су уништиле ову земљу.

(Радослав Милојичић: Шта је са зеком?)

Овај што додацује, господине председавајући, стално додацује. Њега терети тужилаштво, а ви знате да ћемо ускоро мењати овог тужиоца у Смедереву који га штити. Проневерио је 459.110.885 динара и нема везе.

Случај „Нискоградња“, када је са предузећем „Нискоградња“ закључио уговор на 25 година. Ваљда је „Хајнекена“ веровао да ће на

власти остати до пензије. Склопио је уговор на 25 година. Сви правници знају да дуже од пет година није могао, али ето, у Паланку, истина је жива, нема пива, остала је само пена, попио га „Хајнекена“, али и 110 милиона динара. Идемо даље, случај „Комасација“. Држава му пребацила паре, они тап, по 320 пива за вече – зато се онај вероватно и зове Срба Симоновић „Сисавац“; изгледа да су то крупни сисари, ко китови да су пили то пиво; или су пили китови или су ови и пили и купали се – 45.123.212 динара. Онда идемо даље, за избеглице. Од избеглица је узео 13.813.365 динара.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

По Пословнику реч има народни посланик Радослав Милојичић.

Изволите.

РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: Хвала, господине Арсићу.

Указујем на повреду члана 108. Знам да не можете или не смете да прекинете омиљеног посланика Александра Вучића и оличење СНС-а, претходног говорника, али вас молим да ову седницу водите у смеру који она треба да има.

Следећи пут када се будем јавио за повреду Пословника искористићу своја два минута да овде набрајам све оно што је упропастила СНС, али сада нећу јер вас молим да ову седницу водите како треба. Следећи пут можда ћу рећи и који народни посланик је оштетио државу за два милиона евра, али овог пута нећу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Милојичићу, желите ли да вам одговорим на вашу повреду Пословника или не? Не желите?

(Радослав Милојичић: Моја жена је код куће, а нечија у затвору.)

Али ја ћу да одговорим, зато што осећам потребу; да не правите сцену како су неки посланици привилеговани. Већ скоро два сата ја вас слушам како добацујете колеги Ристичевићу кад год говори...

(Радослав Милојичић: Балша слабо чује и морам јаче да причам.)

Морате јаче да причате?

(Радослав Милојичић: Балша слабо чује.)

Спомињете му супругу и спомињете неког зеку.

(Радослав Милојичић: Божовић не чује добро.)

А ви то шапућете колеги Божовићу?

(Радослав Милојичић: Да.)

Добро, ја се онда извињавам. Да ли желите да се Скупштина у дану за гласање изјасни о повреди Пословника?

На члан 41. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Вјерица Радета, Ружица Николић и Зоран Красић, заједно Мариника Тепић, Зоран Живковић, Јован Јовановић, Александра Чабраја и Соња Павловић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка

Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић, заједно Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић, Здравко Станковић и заједно Александра Јерков, Горан Ђирић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Драгољуб Мићуновић, Наташа Вучковић, Весна Марјановић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Горан Јешић, Томислав Жигманов, Душан Петровић, Верољуб Стевановић и Душан Милисављевић.

Реч има колега – морам ли гласније да га прозовем? – Балша Божовић.

Изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, господине Арсићу.

Оно што је важно, ово је последњи члан, који такође предлагемо да се обрише како би цео закон заправо пао, односно Предлог закона.

Дакле, цео модеран свет тежи целодневном учењу и целоживотном учењу, и то је оно што је данас пракса сваког модерног друштва, да развија таленте до крајњих граница да би могли да искористе све оне предности образовања које једно друштво има и које су неке младе генерације стекле.

Уместо континуираног и целоживотног учења овде се на потпуно другачији начин покушава увести трогодишње учење. Дакле, уместо целоживотног учења имате нешто што траје свега неколико година, и то у фабрикама, и то у оним предузећима где је циљ профит, а није циљ квалитетно образовање како би из таквог образовања изашли грађани који стоје усправно и који су господари своје судбине.

Исто тако, дуално образовање директно дугорочно угрожава економски развој Србије. Ми се константно, и ове године и сваке наредне, ограничавамо на неки раст БДП-а 1–1,2%. Дакле, нестаћемо као народ, нестаћемо као грађани, нестаћемо као држава и дуално образовање ће тај процес, нажалост, убрзати.

Не можемо да понудимо неком младом човеку Железару у Смедереву као начин да постане господар своје судбине, грађанин који има свој став. Само један дан ако сте провели тамо, од таквих испарења, од онаквих услова рада... Не можете у 21. веку неком младом човеку понудити тако нешто, или нешто слично, као гаранцију да ће бити компетентан на тржишту радне снаге у Европи сутра.

Дакле, очигледно је СНС одустала од пута ка ЕУ, а дуално образовање је управо нешто што то потврђује. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, на спомињање политичке странке, народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Што се тиче овог катастрофалног пута којим смо ми кренули увођењем дуалног образовања, ја заиста молим, практично апелујем на народне посланике да хитно контактирају све земље ЕУ које примењују овај модел образовања, да их обавесте да смо управо открили да су они на тешкој странпутици и да ће пропасти. Ево, то смо управо чули.

Дакле молим све који су ово слушали да контактирају с представницима Швајцарске, Аустрије и Савезне Републике Немачке, да им кажу да ће пропасти. И морамо хитно да их зауставимо да не срљају у ту пропаст применом дуалног образовања. Ево, то смо управо чули и толико смо научили.

Поред тога смо додатно научили да се овим уводи и трогодишње образовање. Тако да уједно молим, кад већ будете при слушалици, да контактирате и са свима онима који се сада, данас, у Србији образују по трогодишњем програму, да их обавестите да ће то тек бити успостављено, дакле да то до данас није постојало; то где они иду у школе и то што уче, тога нема.

Толико на тему озбиљности и конкретних ствари када је реч о замеркама овом закону, који је по свој природи добар, користан. Да је то чињеница, о томе довољно говори ваљда и то да се примењује овде где се примењује. Ми смо на неколико места покушали да утичемо на посланике да просто повежу један и један, није то толико тешко. Ко неће, не мора, није то наш проблем, али на тему одустајања од европских интеграција, не треба то говорити онима који постижу добре резултате у том смеру, који отварају поглавља.

Можда над тим питањем треба да се запитају управо они који га покрећу данас а који у духу добрих међународних односа и сарадње брутално вређају представнике ЕУ малициозним тврдњама да су ти људи сами против европских вредности, да су сами против владавине права, да су сами против демократије, слободе гласа, слободе речи итд., и да то, замислите, све толеришу нама, овако грозним и никаквим.

Дакле, престаните ви да вређате ЕУ. Покажите да вам је до те Европе заиста стало, а у међувремену се потрудите да урадите и нешто добро за грађане ове земље ако сте нешто научили кад већ о знању и учењу говоримо. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Једина добра ствар у овом последњем члану је што се његова примена помера за почетак школске 2019/2020. године и имамо шансе да овог министра, или неког наредног, у ово време, скоро две године, убедимо да се одустане од оваквог концепта, јер он није, понављам,

добар за Србију. Он може да функционише у технолошки, економски високоразвијеним земљама као што су Швајцарска, Немачка и Аустрија, али не у земљи која мора економски да се развија и чији су највећи потенцијали људи. Ми треба да искористимо људе.

Када је ова последња Влада била бирана, у јуну, председница Владе изрекла је једну реченицу – да је њој циљ да вратимо поверење у образовање. Нажалост, у ових неколико дана расправе, ове недеље и претходних недеља, није било расправе о томе како да вратимо поверење у образовање. А ја ћу да вам поновим рецепт који сам вам рекао и у јуну, министре – поверење у образовање најлакше ћете вратити када проверите дипломе свих чланова Владе, свих функционера владајућих странака, да видимо ко је и колико њих је завршило факултет.

Као што смо могли овде да видимо и чујемо оцене из индекса председника Републике, ја то поздрављам, али бих волео да видим, рецимо, индекс министра Вулина, који је студирао у Новом Саду а завршио факултет у Крагујевцу, како је рекао, и бројних других чланова Владе, високих функционера. Да видимо њихове докторате и разне друге дипломе којима се ките у јавности, због којих образовање у Србији има углед такав какав има. Дајте да видимо све то па ћемо врло лако и брзо доћи до повратка поверења у образовање.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Ружица Николић. Изволите.

РУЖИЦА НИКОЛИЋ: Посланичка група СРС поднела је амандман на члан 41. Предлога закона о дуалном образовању, којим тражимо брисање и овог члана.

Члан 41. гласи: Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС“, а примењује се од школске 2019/2020. године.

Овај члан јасно и недвосмислено указује на то да нема услова за увођење дуалног образовања. Економска и привредна ситуација у којој се Србија налази не дозвољава да се уведе дуално образовање. Да би се оно увело, мора постојати јака привреда, а то код нас није случај. Зато сматрамо да је потпуно бесмислено доносити закон за који се унапред зна да неће бити применљив у пракси.

Овај предлог закона је лоше конципиран и он штити интересе послодаваца, а не ученика. Хтели ви то да чујете или не, овим предлогом закона омогућили сте послодавцима да ученике користе као најјефтинију радну снагу, да их користе да раде најтеже и најпрљавије послове и добијају 70% од минималне цене рада.

Затим, овим предлогом закона ви припремате ученике да буду неписмена радна снага, уништавате будуће генерације уместо да створите услове за квалитетно школовање.

Такође бих напоменула да овим предлогом закона нисте јасно дефинисали осигурање ученика за случај повреда током учења кроз рад. Узели сте у обзир осигурање само код тренутних повреда, али шта се дешава код ученика који задобију тешке повреде и остану са трајним инвалидитетом?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Последњи члан овог закона о дуалном образовању и самим тим последњи амандман Посланичке групе Доста је било који гласи „брише се“, још једном, као последњи апел да се овај закон повуче из процедуре, да се не донесе.

На самом крају само укратко да сублимирамо основне поруке које је у овој расправи, како у начелу тако и у појединостима, имала Посланичка група Доста је било. Наш став у најкраћем могућем облику гласи – нама не треба дуално образовање, нама требају бесплатни уџбеници.

Радујем се предстојећој расправи по амандманима на преостала три образовна закона – о предшколском, основношколском и средњошколском образовању. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 41. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Марко Атлагић и Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Уважени потпредседниче Народне скупштине, господине Арсићу, ово је последњи члан закона.

Користим прилику да се обратим родитељима, ученицима и грађанима Републике Србије и да кажем да овај закон о дуалном образовању представља највећу васпитно-образовну и радну победу и искорак наших ученика, наших родитеља, наших наставника, послодаваца, Српске напредне странке, министра Младена Шарчевића и Владе Републике Србије, као и председника Александра Вучића као иницијатора овога закона који ће донети изванредну образовну и материјалну добит наших ученика, на срећу њихових наставника и њихових родитеља.

Поштовани ученици, са овим законом ви ћете ући у свет учења и рада, што је императив савременог напредног света. Сви они, из бившег режима, који су ових дана били против овог закона вратили би вас у свет нерада, неодговорности, материјалне несигурности, а од вас би створили

велике лезиједовиће и џабалебароше, као што су они сами били док су водили власт у овој држави. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо, срећом, нема ме у кугли госпође Роске а ни господина Грише, тако да могу да кажем да ово дуално образовање омогућава не само бесплатно образовање, него и образовање кроз које нешто може да се заради, да купите и уџбенике и компјутер. А овима што вичу нећемо пољопривреду, хоћемо неку виртуелну економију, њима морам да кажем, има стара изрека на селу – какво семе посејеш и садницу засадиш, такав и плод можеш да очекујеш.

Ови који су од јавних функција направили приватне бизнисе треба да знају да је ово што данас радимо управо то семе и управо та садница коју ћемо засејати и засадити. Да бисте једнога дана јели укусну воћку, да бисте једнога дана јели укусан колач, сем што ћете семе посејати и дрво засадити, морате имати и добре куваре, морате да имате и добре конобаре, морате да имате млинаре, морате да имате трактористе, морате да имате тракторе, морате да имате мајсторе који ће тракторе направити.

Ови који нам приговарају, морам ради гледалаца да кажем, они мени личе на екипу која сецка маглу онако наситно и то жели да прода народу и личе ми на газдинства, таквих је било код нас, личе ми на људе који, уместо да засеју семе које имају, они га скувају, поједу, па онда кукају. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника, народни посланик Татјана Маџура.

ТАТЈАНА МАЏУРА: Поштовани председавајући, желим да укажем на повреду Пословника, члана 106. става 1 – говорник може да говори само о тачки дневног реда о којој се води претрес. И претходни говорник и онај говорник који је говорио пре њега говорили су о свему само не о ономе што је данас тема на дневном реду Скупштине.

Расправа се завршава и завршава се расправа о 41. амандману Предлога закона о дуалном образовању. Допринос народних посланика Маријана Ристичевића и проф. Марка Атлагића у сваком од ових амандмана било је додавање једног јединог зареза у тексту измена који предлажу у оквиру чланова које желе да мењају.

И у овом последњем, 41. члану они су додали зарез. Нажалост, граматички неисправно су га додали, тј. додали су га тамо где му није

место, али су успешно искористили време да злоупотребе расправу о појединоцима како би говорили о свему што није тема дневног реда данас.

Примећујем да сте данас високотолерантни и у то име се и нисам јављала за повреду Пословника досада иако је било основа да се јавим за сваки од ових чланова који су повређени, па вас молим да се у дану за гласање изјаснимо о повреди Пословника. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице, ја сам покушао да према свим посланицима примећујем исте критеријуме. Закон о дуалном образовању не подразумева бесплатне учбенике, је л' тако? Можда бесплатне стругове, али не бих сада о томе. И нико се досад није жалио на то. Па онда пустите и друге посланике да имају свој начин расправе у вези с неким законом, као што је то и вама дозвољено.

Повреда Пословника, народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици – ево још једне повреде добацивањем – рекламирам члан 103. ставове 7. и 8.

Молим вас да предузмете радње и, уколико је тој посланичкој групи остало времена, да јој одузмете два минута с обзиром на то да неко ко нам је замерао да се нисмо држали дневног реда а одговарали смо само на примедбе које су у коментарима износили и они, дакле да одузмете та два минута јер је ово била класична реплика, коментар наших амандмана итд.

Ја ценим вашу толерантност, само да знате да то може помало да ескалира. Наиме, госпођа је позната по томе да је својевремено плънула мене, али ја мислим да је плънула себе. Моја препорука свима њима је да не плъују нас, да плъну у шаке, заврну рукаве и почну да раде. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ја бих да се захвалим свим народним посланицима на дискусији око овог закона и, у ствари, да подсетим још једном да је ово само део система средњег образовања, који је врло миноран у овом тренутку али не треба да заборавимо да можда у наредном периоду може да се развија.

Србија није пребогата земља, али свакако није ни пука сиротиња. Неки њен развој је видљив, ја сам лично поверовао да је могуће да буде и боље и брже, тако да сам и прихватио ово да радим. Али радимо и на промени свих видова образовања, што је данас често спочитавано да се не ради, а управо је обрнуто.

Оно што је једино истина – то долазеће време, које је испред нас, само ће потврдити да ли је ова прича данас била добра или није. Имамо и оно контролно време, а то је 19/20. година, да кажемо – чекајте, извињавамо

се свима, можда смо погрешили. Али, ценећи све искуство које смо ми у припреми овог закона стекли обилазећи бројне државе, и нама сличне и које су мало побегле од нас итд., покушали смо да ухватимо тренутак, да дамо шансу деци којој ово одговара, родитељима и привреди, јер многа деца су сама, бирајући ово, прво попунила дуалне профиле.

Има изузетно добрих дуалних профила. Поново да вам кажем, и то је битна чињеница, на ваздухопловним профилима интересовање је ишло један према седам. Мислим да ћемо доказати да је ово било јако добро. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 2. тачку дневног реда – **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ** (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона о изменама и допунама закона о предшколском васпитању и образовању поднели народни посланици: Маријан Ристичевић, Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић, Јасмина Николић, Милан Лапчевић, Горица Гајић, Дејан Шулкић, Ненад Чанак, Олена Папуга, Нада Лазић, Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Вјерица Радета, Александра Белачић, Зоран Красић, Срето Перић, Дамјановић Миљан, Наташа Јовановић, Немања Шаровић, Томислав Љубеновић, Божидар Делић, Весна Николић Вукајловић, Ружица Николић, Александар Шешел, Љиљана Михајловић, Милорад Мирчић, Мирослава Станковић Ђуричић, Марина Ристић, Балинт Пастор, Елвира Ковач, Арпад Фремонд, Алексић Мирослав, Ненад Константиновић, Горан Богдановић, Марко Ђуришић, Здравко Станковић, Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић, Зоран Живковић, Војислав Вујић, Јелена Вујић Обрадовић, Марија Јевђић, Ђорђе Косанић и Петар Петровић.

Примили сте извештаје Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво, Одбора за уставна питања и законодавство, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Одбор за уставна питања и законодавство, на основу члана 163. става 2. Пословника Народне скупштине, одбацио је као непотпуне амандмане народних посланика: Бранке Стаменковић, Љупке Михајловске, Ане Стевановић, Владимира Ђурића и Јасмине Николић на чланове 1, 2, 3,

4, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 19, 21, 22. и 24. и народних посланика Марка Ђуришића, Мирослава Алексића, Ненада Константиновића, Горана Богдановића и Здравка Станковића на члан 5.

Одбачени амандмани не могу бити предмет расправе и о њима се не гласа.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. ставу 3. Посланика Народне скупштине, отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, ради се о васпитно-образовном раду који се остварује на српском језику, за националне мањине се остварује на језику националне мањине, а министар може да пропише и тамо где ће то бити двојезично. Ми смо амандманом желели само да појачамо то што Влада жели и да кажемо да снажно то подржавамо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Милан Лапчевић, Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Милан Лапчевић.

МИЛАН ЛАПЧЕВИЋ: Уважени председавајући, господине министре, предложили смо амандман на члан 1, где се говори о томе да се за припаднике националне мањине васпитно-образовни рад остварује на језику националне мањине, а може да се остварује и двојезично, на језику националне мањине и на српском језику, ако се за то определи најмање 50% родитеља, односно другог законског заступника деце.

Ми смо предложили да се за припаднике националних мањина може изводити васпитно-образовни рад и на језику националне мањине и тада се васпитно-образовни рад организује двојезично, дакле и на српском језику и на језику националне мањине. Зашто? Ако ми у старту, одмалена, дакле када деца имају две, три, четири или пет година, васпитно-образовни рад организујемо само на језику националне мањине, па онда кроз основно и средње образовање опет имамо исту причу, да се организује настава само на језику националне мањине, онда улазимо у проблем да ће та деца бити упућена само на своју националну мањину, неће добро знати српски језик и неће моћи да се укључе нормално у друштво.

Мислимо да то не треба да буде тако и да треба да им пружимо прилику да обавезно остваре своја права на језику своје националне мањине, али никако да буду искључена, односно да буду упућена само на

школски систем који се организује на њиховом језику а да не знају званичан језик државе у којој живе. Онда је то проблем који може да ескалира касније кроз изолацију у друштву, кроз националне тензије, кроз разне друге проблеме. Мислим да је ово решење које смо предложили врло прихватљиво и нормално, и да се тиме нико не угрожава, а с друге стране помажемо националним мањинама да остваре своја права која им по свим конвенцијама и, наравно, по нашим законима припадају.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Господине Божовићу, по ком основу? По Пословнику?

Изволите

БАЛША БОЖОВИЋ: Господине Арсићу, ради коректности, током јучерашњег дана сумњичио сам да нисте поштено мерили време и да је време које ми је преостало заправо мени ускраћено за даљу дискусију, међутим, проверио сам на е-парламенту и били сте у праву. Из тог разлога желим да вам се извиним за јучерашњу расправу. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Нисте морали, колега Божовићу. Служба води рачуна о времену, не ми председавајући.

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојчић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Колико ће деце предшколске активности имати на језицима националних мањина ми сматрамо да не треба да се одређује процентом родитеља или законских заступника деце. Језик животне средине или факултативно учење језика који се иначе говори у друштву какво је Србија, срећом, требало би да је вредносно добра ствар.

Одрасла сам у делу Новог Сада где је одлична Основна школа „Васа Стајић“, где смо имали факултативни мађарски језик – није се тражило да родитељи то утврђују, нити је требало 50% – као што има других школа где деца којима је матерњи језик један, уче факултативно и други језик. Да не говорим о билингвалној деци, чији су родитељи са различитим матерњим језицима. Срећом, имам у породици и такву децу.

Дакле, зашто бисмо оставили да се за то треба одредити најмање 50% родитеља? Ако је очигледно да вам треба језик националне мањине,

који год да је, што вам требају спискови 50% родитеља? Што вам требају процедуре за то? Зашто не кажемо – ово је добро, добро је за сваког, какав год да му је језик којим су га учили матер и отац, да га зна за убудуће, да може да се споразуме са оним ко му је у комшилуку, да ради са људима који говоре другачији језик? Ово није добра порука ни онима који говоре језик већине, који год да је, нити језик мањине.

Оно што је посебан проблем, знам да ћете ви рећи да се ово не односи на то, али имате средина где је већински језик мањински језик, јер су други језици релативна мањина. Хоћете и њима тражити да 50% њих каже – е, ми хоћемо да учимо српски?

Немојте то да радимо. Знати језике, имати их у својој околини је богатство и кажемо – такви смо, говоримо шест језика, што би рекао Мика Антић, добро је. Немојте проценте.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Балинт Пастор, Елвира Ковач и Арпад Фремонд.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Александра Белачић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Члан 1. односи се на члан 5. основног закона и говори о употреби језика у предшколским установама.

Амандман који смо поднели има за циљ да ускладимо Предлог закона са Уставом Републике Србије и са Законом о употреби језика и писма. То у овом члану није тако урађено, није прецизирано, а ви у образложењу зашто не прихватате амандман још кажете – не прихватате зато што се питање службене употребе језика и писма уређује Законом о службеној употреби језика и писма. Ми смо вам то и рекли, а не стоји вам то у овом предлогу закона.

Ви кажете – начин и услове остваривања програма васпитно-образовног рада на страном језику, односно двојезично, прописује министар. Министре, не можете ви мимо закона.

Статутом предшколске установе, кажете, уређује се језик на којем се остварује васпитно-образовни рад, а предшколским програмом начин остваривања.

Дакле, ово не може да се уређује Статутом предшколске установе уколико тај статут није у складу са Законом о употреби језика и писма. Локалне самоуправе својим статутима уређују употребу језика и писма и, наравно, није спорно да се тамо где постоје мањине користи језик мањина, али овако како сте ви написали, и у начелној расправи сам вам рекла, може се десити да неко тражи да се у Лапову отвори вртић на мађарском језику или у Сенти на бугарском језику. То, једноставно, не може.

Зато смо хтели овим амандманом само да вам помогнемо, да закон, кад га већ мењате, има смисла и да буде усклађен са чланом 10. Устава и чланом 11. Закона о употреби језика и писма. Требало је да прихватите овај амандман из практичних разлога.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Срето Перић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Срето Перић.

СРЕТО ПЕРИЋ: Амандман који смо поднели односи се на члан 6. основног закона.

Господине министре, ценимо што се трудите да нешто и урадите у министарству за које сте задужени, али имајући у виду колико треба да донесете подзаконских аката, колико предлога закона сте већ овде пред народним посланицима покушали да браните, стичем утисак да сте ви неки суперминистар, или нешто више од тога, па је негде отприлике око 260 подзаконских аката које је потребно да ви донесете у наредном периоду да би ови закони могли да заживе и да се спроводе у пракси.

Предложили смо да се члан 2. Закона о изменама и допунама закона о предшколском образовању и васпитању брише из разлога што већ постојећи члан 6. мање ограничава права лица о којима се говори у члану 6 него што то ви сада предлагате. Чини ми се да излазите из оквира могућег, односно улазите у једну зону где заштита података о личностима неће бити спроведена до краја.

Читајући образложење овог законског предлога, видели смо да сте побројали све проблеме који су евидентирани, које ми као грађани ове наше државе препознајемо. Рачунали смо да ћете Предлогом закона покушати да их решавате, међутим, тога нема. Ја не видим ни у једном члану овог предлога закона како ви мислите да повећате обухватност деце која треба да похађају предшколско образовање.

Видели сте и сами да је велика разлика у појединим срединама. Наравно, кажете да то зависи од социјалне природе тог поднебља, и то је потпуно тачно. Не знам да ли знате да у појединим локалним самоуправама имате слободних места у дечјим установама а да у Београду и неким другим

местима нема чак ни довољно. У средини из које ја долазим, из Љубовије, запосленима у предшколској установи било је смешно кад је један наш суграђанин дошао из Београда и већ жели да најави да ће за две године да упише дете у предшколску установу. То, просто, није таква ситуација.

Ми очекујемо да ви предлозима закона о изменама и допунама покушате нешто да урадите да уведемо неку бољу организацију, бољи систем. И пробајте, господине министре, кад дође до промене локалне самоуправе, да не дирају директоре који су били успешни; то је врло честа појава и настају касније проблеми. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Можда је прилика сада да поновим оно што смо у главној расправи говорили.

Када су у питању подзаконски акти, није их 260, него тачно 59. И не морају сви да се ускладе, него само они који нису усклађени. И већ су тимови направљени, не морам ја да будем никакав суперминистар, него је само добро организован посао.

Када је у питању обухват деце, мрежа свега тога, и предшколска, и рад са локалном самоуправом, имамо онај акт који се усваја, а то је део оног кредита којим ће се један део тог посла решити, а ја ћу врло брзо кренути на буџет кад будемо овде, да буџетирамо тимове који ће се бавити новом мрежом. Тако да имамо намеру да искористимо све постојеће капацитете. У Београду смо већ почели и негде око 2.000 места испланирали. Тај пројекат се већ полако реализује, највише на Новом Београду, Звездари и другим деловима града.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 2. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, по овом члану и по амандману предшколска установа, односно основна школа која остварује припремни предшколски програм води евиденцију о деци, родитељима, односно другим законским заступницима и о запосленима, у складу са законом који уређује основе система образовања и васпитања и овим законом.

Установе из става 1. овог члана воде матичну књигу уписане деце, евиденцију и педагошку документацију о васпитно-образовном раду, евиденцију о издатим јавним исправама.

Евиденција из става 2. тачке 2. овог члана може се водити и електронски – што је добро; то иде у прилог оном дуалном образовању.

На основу евиденције из става 2 тачка 1 и 2 овог члана, предшколска установа, односно школа која остварује припремни предшколски програм издаје јавне исправе о похађању припремног предшколског програма, и то: 1) преводницу о преласку детета из једне у другу предшколску установу, односно основну школу која остварује и припремни предшколски програм – што је добро, да се зна ко је где кад прешао; 2) уверење о похађању припремног предшколског програма.

Евиденцију јавних исправа из става 2. и 4. овог члана установа води и издаје на српском језику, ћиричним писмом, на прописаном обрасцу – што је свакако добро, јер морамо неговати српски језик и ћирилично писмо колико је то могуће с обзиром на то да он спада готово у угрожене језике.

И то не спречава никакве процесе према ЕУ, јер су за то најбољи пример Бугарска и Грчка. Сви народи чувају свој језик и писмо. Тако и ми морамо, јер има она стара изрека – уколико изгубиш језик, изгубио си и народ. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има народни посланик Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Измене и допуне закона о предшколском васпитању и образовању овде нуде нову одредбу којом ће се обавезати предшколска установа, односно основна школа која остварује припремни предшколски програм да води евиденцију о деци, родитељима, односно другим законским заступницима и о запосленима, а у складу са законом који уређује основе система образовања и васпитања.

Ми предлажемо да додате и део који каже – у складу са Законом о заштити података о личности. Знам да људи хоће да кажу – то се подразумева. И онда дочекамо скандал са подацима о личности па видимо да се не подразумева.

Закон о заштити података о личности неће нестати из нашег система, може само да се компликује. Нажалост, компликоваће се баш у образовању, због прикупљања података осетљиве врсте, различитих узраста и слично, и мислим да би било добро да обавежемо све оне који ће руковати тим подацима да морају имати и оног ко је овлашћен за руковање подацима о личности. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само кратко, да бисмо отклонили ову ситуацију. Ја сам исто то мислио, међутим, рекли су ми да је у системском Закону о образовању и васпитању то већ садржано, да је ово посебан закон и да би тако то било дуплирано.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има народни посланик Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Члан 3. предлажемо да се уклони из овог закона. Ради се детаљно о – у један, два, три, четири, пет, шест, седам, осам ставова – евиденцији о детету. Чак и да се сагласимо да је потребно да се у закон, без упозорења о потреби да се поштује Закон о заштити података о личности, уноси евиденција, ово што је унето у закон, у закону не треба да пише.

Ево само да вам кажем претпоследњи став – податак којим се одређује здравствени статус детета је податак о томе да ли је дете обухваћено примарном здравственом заштитом. Ви сте ставили то у закон као податак који може а не мора бити обухваћен обавезама из Закона о заштити података о личности.

Да не говорим о томе да делите податке, каже – подаци којима се одређује социјални статус детета. Да не говорим о томе да у трећем ставу имате и да изјашњење о националној припадности није обавезно, а у петом ставу да је један од података податак о индивидуалном образовном плану, матерњем језику и националној припадности, у складу са законом. Ако сте већ рекли да није обавезно, што га сад уводите у петом ставу? Није добро да ово остане у закону.

Пратећи и оно што прати моја влада, која хоће да мења законодавство у складу са ЕУ, имаћете непотребно у глави која је привремено затворена и добра, уз мале асистенције нас који тако молимо хајде урадите већ одмах кад може – имаћете примедбу од Европске комисије. Ово не сме да стоји у закону.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Хвала.

Имао сам састанке са људима из Европске комисије, који су добро оценили усвојене кровне законе.

Увођењем јединственог информационог система ми идемо на јединствен образовни број, којим ће сада ти подаци бити заштићени, тако да је то у поступку. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Миљан Дамјановић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Наш амандман се односи на овај члан о коме се прича, али ми смо тражили да се само нешто промени у вези с матичним бројем, зато што, када Влада предлаже неки закон, она има статус предлагача. Међутим, ми у процедури већ имамо и Предлог закона о јединственом матичном броју.

Али да проширим мало ово. Свако дете је до 15. године живота по сили закона у обавезној здравственој заштити. И сада ви правите анкету да ли је. Па, јесте. Законска презумпција. То је први недостатак овог става 3, или 4. Међутим, направили сте једну грешку. Ви сте приликом таксативног навођења свих тих података који су интересантни за предшколско васпитање и, ја бих рекао, негу детета, јер у првим годинама живота то је више него васпитање, морали да пођете од принципа обавезних и факултативних података. Тим пре што су извор података родитељи, који саопштавају те своје податке.

У обавезним подацима који морају да се саопште су, свакако, подаци о здравственом стању детета, не само са гледишта да ли је клицоноша, да ли може да изазове неке заразе итд., него ради праћења и неге, а ви сте ово све згурали у неколико ставова и сами себи наметнули обавезу да вас неко прати и са гледишта Закона о заштити података о личности а да притом ми немамо одговор у закону – а шта ако родитељ не саопшти податке?

Ови подаци о социјалном статусу детета... Мислим да сте морали да будете изузетно опрезни, тим пре што је Република Србија у обавези да води политику наталитета, борбу против беле куге, по систему – свако дете је драго дете, без обзира на социјални положај родитеља и на друге специфичности. Свако дете је жељено дете. Нама су потребна деца и сва деца треба да буду, са гледишта државе и закона, изједначена.

И зато вам и кажем, пошто овај закон практично прати дете од шестог месеца живота до поласка у први разред основне школе, и ту имате две-три фазе...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Приводите крају, господине Красићу.

Захваљујем.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, ради се о прикупљању података.

Господине министре, ту морате бити изузетно опрезни, мада ја верујем да ћемо се неких људи из такозваних независних регулаторних тела решити на време. Кад имате Повереника који прерасте у политичког завереника, онда морате да будете опрезни са овим. Имам врло лоше искуство. Врло опрезни морате бити, зато што, нажалост, и у тој институцији се све политички тумачи. Људи праве политичке каријере на местима где то не би требало да раде. Па уколико сад ја нешто кажем против Повереника, он на Твитеру објави како су лажљиви лупежи у Скупштини говорили то и то. И онда имате неку врсту пријаве због наводних личних података, а у ствари се ради о политичким амбицијама.

Те политичке амбиције оних који такве амбиције не би требало да имају по закону морате да имате у виду. Ја сам, на пример, добио пријаву зато што сам рекао да су они који су прекинули Шљиванчанину трибину из Чачка, Београда, Ријеке итд. Онда је почео да ме терети само зато што сам рекао одакле су дошли они који су ту трибину прекинули.

Сматрам да није лични податак рећи да је неко, коме чак ни име ниси поменуо, дошао из одређеног града. Тако да постоје код њих дилеме, значи све се гледа кроз политичке наочаре, па добро водите рачуна око ових прикупљања података и добро погледајте овај закон, уколико треба нека измена још или исправка, што је одборски, можда, могуће, с обзиром на то да имамо посла са политички веома амбициозним човеком, коме, надам се, мандат истиче – господине Мартиновићу, беше 2018. године? – па верујем да ће уместо њега доћи неки професионалац, као што је то случај био са Заштитником, који је раније био само заштићеник. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има народни посланик Гордана Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Додат је након члана који дефинише евиденције о родитељима, па члана о евиденцији о детету, сада и члан евиденције о запосленима. Као и у претходном случају, тражимо да се тај члан брише.

Зашто је то разумно учинити? Ако је идеја да ће бити јединственог информационог образовног броја, шта ће вам овде ишта? Ако је идеја да се основни закон покрива обавезом да мора поштовати и Закон о заштити података о личности, шта ће вам овде ишта? Ако је идеја да то буде само прелазно решење, које може да буде и у подзаконском акту, Министарство

је власно да све ово о томе шта треба да садржи евиденција запослених у предшколским установама стави у подзаконски акт, шта ће вам у закону? Није рационално и није разумно задржати у закону све ове чланове који се тичу личних података.

Већина којој припадате има права да уклони и стави ван снаге и Закон о заштити података о личности и, независно, шта год хоћете може да се стави у расправу и да кажемо – то у овој држави неће бити проблем. Али док је на снази, мислим да је добро да, сваки пут када радимо предлог да се евидентира нечији лични податак, имамо у виду шта хоћемо да урадимо за годину дана, за две, шта је на снази, шта смо пропустили да урадимо а шта можемо зато што имамо Закон о заштити података о личности.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само да напоменем да је чланом 175. системског закона о образовању, ЗОСОВ-а, прописано да Министарство води регистар установа, деце, ученика, одраслих, запослених у установама – у оквиру јединственог информационог система просвете – па да не набрајам даље.

Ово сте можда и у праву. Међутим, кад сам тражио мишљење разних тела да бисмо овде дошли у Скупштину, од Повереника смо добили одговор да ово не може да иде у подзаконска акта, тако да смо га поново урадили овако.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Балинт Пастор, Елвира Ковач и Арпад Фремонд.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, у предложеном члану и амандману ради се о евиденцији о запосленима.

Такође, господине министре, морате повести рачуна у наредном периоду о овој евиденцији, с обзиром на то да сам вас већ у претходном обраћању упозорио на могућност да тамо где не би требало да буде политичке амбиције, а где је нажалост има, може доћи до погрешног

тумачења, односно до различитог односа у зависности од тога према коме он мере подноси.

Дакле, ту имате име, презиме, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења, место, општина итд. Ја мислим да у личне податке спадају, пре свега, име, презиме, адреса, број личне карте, јединствени матични број, број осигурања, број индекса, а да друго нису лични подаци.

Али ви имате човека који је заузео једно важно место, па сам већ говорио по питању тога да кад кажете да је неко дошао из неког града, уколико му се он политички не свиди, онда ви ту имате проблем са наводним изношењем личних података, руковањем итд. Уколико кажете и похвалите државу у некој области, да на бољи начин нешто ради, он онда поставља питање на који сте начин ви дошли до података, о статистици, која је сасвим нормална, и онда вас терети за обраду података итд.

Морате бити изузетно опрезни, барем неко време, али ја мислим да ће време када је Повереник за информације од јавног значаја био завереник против власти, а не ради се о независној личности, ускоро бити иза нас.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 5. амандмане, у истоветном тексту, поднели су: заједно народни посланици Вјерица Радета, Наташа Сп. Јовановић и Зоран Красић и заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић.

Реч има народни посланик Наташа Јовановић.

НАТАША СП. ЈОВАНОВИЋ: Господине министре, можда нисте били толико упознати са чињеницом да наши сународници из Републике Српске и из Црне Горе, зато смо и тражили брисање овог члана 5, имају велике проблеме са добијањем држављанства, самим тим и њихова деца.

То су процеси који трају, веровали или не, по неколико година, а ми смо још 2006. године усвојили закон по којем, ето, баш је сплет околности такав, члан 5. даје могућност свима њима да, ако признају државу Србију као своју матицу, то значи да је неко од њихових родитеља рођен овде, или неко од њихових бака или дека, или су се они населили па дају признање да је ово њихова матична држава, онда самим тим, по тој нашој тадашњој замисли, ми смо то подржали иако највећа опозициона странка, тај процес треба да се убрза.

Овако ћемо доћи у ситуацију да ће неко од тих породица и родитеља да поднесе захтев да дете похађа предшколску установу по равноправним условима као и друга деца у Србији а да ће им бити баријера то што још увек нису добили држављанство.

Најпре то морате да прецизирате и да видите да то буде по убрзаном поступку за ту децу, а то нећете моћи да урадите без подршке Министарства унутрашњих послова, и у том смислу смо поднели овај

амандман да бисмо вам то предочили као велики проблем, јер он заиста јако дуго траје, и због тога што је то неопходно, јер једино тако та деца могу да остваре своја права овде код нас у Србији, без обзира на то у ком граду похађају или желе да похађају предшколску установу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Захваљујем.

Члан 5. предложених измена и допуна Закона о предшколском васпитању и образовању врши усклађивање са Законом о основама система образовања, који је усвојен на претходној седници, и мислим да је у овом тренутку јако важно, зарад Народне скупштине, покушати одговорити на једно претходно питање, а то је начин доношења Закона о основама система образовања и поставити то претходно питање законитости његовог доношења, самим тим и питање потребе усклађивања са њим, јер на претходној седници тај закон је донет тако што је расправа у појединостима обустављена у тренутку када је за расправу о амандманима остало више од четири сата тзв. амандманског времена, које припада свим подносиоцима свих амандмана свих посланичких група, дакле и власти и опозиције. На тај начин онемогућено је подносиоцима преосталих необразлаганих амандмана да у преостала четири и нешто сата те амандмане образлаже.

Теоријски гледано, ти амандмани могли су бити поднети и од стране посланика позиције, дакле владајуће већине. Ти амандмани су могли вршити неке суштинске корекције Закона о основама система образовања и осталих закона. Нажалост, о тим амандманима се није расправљало и самим тим је незаконито онемогућено да они постану део усвојених законских решења и тиме је озбиљно нарушено достојанство Народне скупштине и озбиљно је дерогирана њена законодавна улога.

Дакле, у том смислу је претходно питање, које се мора решити пре него што се пређе на даља усклађивања са усвојеним Законом о основама система образовања и васпитања, и мора се одговорити на питање законитости његовог усвајања, јер кршење Пословника о Народној скупштини, када је председавајућа самоиницијативно прогласила да је време потрошено иако смо сви били сведоци да на е-парламенту стоји да за расправу има још више од четири сата, доводи у питање законитост рада овог тела и то је озбиљно нарушавање и достојанства Народне скупштине и угрожавање демократских права свих грађана који су народне посланике на изборима изабрали и послали овамо.

Ово је врло важно питање, на којем се мора инсистирати, и веома је битно да и медији схвате да је народним посланицима једноставно

бесправно, самовољом председавајуће, тада одузето преко четири сата за расправу и да је расправа незаконито прекинута.

(Александар Мартиновић: Шта је ово? Је л' ово по амандману?)

Такође бих молио председавајућег да опомене шефа посланичке групе владајуће већине да не добацује.

Председавајући би требало да сачува свој интегритет и да без ометања шефа највеће посланичке групе у Скупштини самостално води седницу, јер сам сигуран да је председавајућа на претходној седници управо подлегла притиску владајуће странке и незаконито прекинула расправу о амандманима, а то је нешто што не би смело да се дешава. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Ђурићу, сад, пошто сте испричали своја три минута, ви ни слово нисте рекли о амандману.

(Владимир Ђурић: Образложио сам зашто смо тражили брисање.)

Нисте образлагали. Ви сте причали о некаквим временима, о шефовима посланичких група, о ко зна чему сте причали. И онда хоћете да нам кажете како се у Парламенту спроводи диктатура.

(Владимир Ђурић: Пословник.)

По Пословнику хоћете?

Изволите.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Образлагао сам зашто смо амандманом предложили брисање члана закона којим се врши усклађивање са, по нашем мишљењу, незаконито донетим Законом о основама система образовања и васпитања, јер је његовим усвајањем прекршен члан 158. став 5. Пословника, у ком пише да расправа по амандманима траје до десет часова. Четири и по сата пре истека тог времена та расправа је прекинута. Дакле, то су разлози због којих смо предложили брисање, и то сам образлагао у два минута на која имам право, да у оквиру њих образложим подношење амандмана. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Ђурићу, нешто да вам кажем. Ви не можете да образложите зашто сте поднели амандман, него образложите зашто сте поднели амандман на Предлог закона.

Образложили сте да сте тражили да се Предлог закона брише зато што... Предлог закона, члан, свеједно... Зато што сматрате да нам господин Мартиновић добацује шта да радимо у вези са председавањем и вођењем седнице.

(Зоран Красић: Не, не.)

Ма ја сам га одлично разумео, само не желим да неко начин вођења седнице представља као диктатуру, јер није диктатура.

Значи, причао је два и по минута, а дозвољено је два минута. Скоро три је било. Није било о теми, није било о амандману, и опет је диктатура.

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, овде се ради о изменама које се тичу законског заступника и тражиоца држављанства, колико ја знам, а господин министар ће рећи да ли сам у праву.

Ми желимо то да подржимо и ја ћу као подносилац амандмана искористити своја два и нешто минута.

Господине председавајући, ви свакако знате да је у овој скупштини примењивано правило од давнина, још из „жутих“ времена, да се, без обзира на то колико траје излагање, да ли две секунде или два минута и 10 секунди, бележе два минута. И ја сам гледао да уштедим време, и то сам говорио грађанима приликом претходних образлагања, да желим да уштедим време, и штедео сам своје време. Значи, тих 240 минута о којима се говори, по њиховим правилима, штедели смо господин Атлагић и ја, желећи да снизимо трошкове.

С обзиром на то да се они буне, не мисле ваљда да ћу ја време за образлагање овог амандмана оставити њима, стога ћу ја користити пуна два минута, да искористим све време предвиђено за образлагање, да не би дошло до тих проблема, да они не би мислили да је време које сам ја уштедео њима украдено.

Дакле, ја поздрављам то што је и тражилац држављанства обухваћен овим изменама и допунама, тако да и они имају право на предшколско васпитање. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има колегиница Гордана Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Амандман којим смо предложили да и лица без држављанства и тражилац држављанства имају право уводи и категорију тражилаца азила. Објаснићу зашто.

Свака моја Влада Србије која буде радила стратешки на европским интеграцијама, односно на мењању Србије у сагласности са Европском унијом, која буде радила на нормализацији односа Београда и Приштине, имаће моју јавну и активну подршку. И ова влада је то радила, недовољно добро, али то је за критику, зато што имате право и да критикујете баш онда када подржавате.

Ово што је Влада Србије урадила у третману таласа па реке избеглица је трећи, додатни разлог за подршку, јер смо једина земља која је решавала избегличку кризу са аспекта људских права. Јер јесте етички проблем да ли да уносите тражиоце азила. То је управо разлог зашто уносимо и ову измену, јер мигранти који прелазе и пролазе Србијом нису талас, нису једнократни. Ради се о томе да је то река људи која ће кроз територију Србије ићи од југа ка северу, односно, што се нас тиче, у земље Европске уније.

То је једини разлог зашто смо хтели да се овим законом омогући и онима који су тражиоци азила, без обзира на то колико их био мали број – јер знамо да јако мали број људи тражи азил у Србији, невероватно мали број, они не желе да остану у Србији, они су на путу ка другим земљама, земљама ЕУ – али и за тај мали број, више да остане забележено да је Србија решавала проблеме избеглица и миграната са аспекта људских права. Азил јесте људско право. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 6. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Вјерица Радета, Немања Шаровић и Зоран Красић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић и заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Чланом 6. Предлога закона врши се интервенција на члану 15. став 3. основног текста у складу са изменама и допунама које су недавно усвојене у Народној скупштини а тичу се основа система образовања и васпитања. То делује поприлично јасно, али они који су били против оног предлога закона, ваљда би требало да буду и против овог предлога закона у овом делу.

Мени је драго што у овој расправи има пуно амандмана са свих страна, и посланици власти и посланици опозиције су их поднели, и сви су их поднели са циљем да се поправи текст, ми из опозиције мало да вас критикујемо, па ови који су са друге стране, и они да вас мало критикују, да утичу на вас да поправите овај предлог закона. И то је добра расправа и добро је што Арсић води овако демократски ову расправу, да сучелимо мишљења да бисмо помогли министру.

Господине Шарчевићу, када сте радили овај предлог закона и оне претходне предлоге, онај ко вам је чинио помоћ или услугу, ко се консултовао, како сте ви рекли, са 22 државне институције итд., очигледно није консултовао неке елементарне ствари. Значи, када су у питању

запослени, постоји Закон о евиденцијама у области рада, где је тачно наведено шта се све води, који подаци се региструју кад су у питању запослени.

Господине Шарчевићу, у Предлогу закона о изменама и допунама Закона о предшколском васпитању и образовању нема места за одредбу о употреби печата. То треба да иде у статут предшколске установе. Знате, не може све да се гура у законску норму. Једноставно не може. Ви сте овде то убацивали, неко вас је... Ја вас не оптужујем, али неко од ових 22 је заказао.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 6. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Желим да искористим време да не би дошло до забуне, да се опет ови не би бунили као Грк у 'апсу.

Дакле, члан 6 – у члану 15. став 3 брише се. То је у закону члан 15, програми предшколског васпитања и образовања. Основе програма предшколског васпитања и образовања, члан 15 – предшколско васпитање и образовање остварује се у складу са основама програма предшколског васпитања и образовања.

Став 2. гласи – основе програма предшколског васпитања и образовања доносе се у складу са законом.

Трећи став је веома битан, зато што се брише, вероватно, као непотребан – основе програма предшколског васпитања и образовања садрже основе програма неге и васпитања деце узраста од шест месеци до три године, основе програма предшколског васпитања и образовања деце од три године до поласка у школу, укључујући и основе припремног предшколског програма.

Дакле, тај трећи став који сам прочитао се брише. Мислим да је Влада била у праву и амандман иде у том смеру. Желимо да подржимо владу коју смо бирали.

Мислим да ту ништа не треба да буде спорно, као што не би требало да буде спорно да ја скратим своје образлагање амандмана да је овде мало више воље и више разумевања и да на такав начин уштедимо неко време, а тиме и неки новац грађанима Србије, који кроз порезе и доприносе не само да плаћају предшколско васпитање, већ плаћају рад овог парламента, а ја, не желећи да своје време уступим онима који мисле да време за образлагање амандмана господина Атлагића и моје треба да припадне њима, у сваком случају желим да искористим то време максимално. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 7. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Томислав Љубеновић, Вјерица Радета и Зоран Красић и заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има народни посланик Томислав Љубеновић.

Изволите.

ТОМИСЛАВ ЉУБЕНОВИЋ: Хвала.

Овим амандманом предложено је брисање члана 7. Предлога закона о изменама и допунама Закона о предшколском васпитању и образовању, зато што Посланичка група СРС сматра да предлагач у овом члану није дао никакве суштинске измене својим предлогом. Чланом 7. предложене су измене и допуне члана 16. основног закона и, као у читавом овом предлогу закона, не мења се ништа битно у основном закону.

Сам предлагач је у образложењу датом за измене члана 16. основног закона навео да се ово чини због усклађивања са новим Законом о основама система образовања и васпитања, и то пре свега да би се ускладиле одредбе које се односе на планове предшколских установа у оном делу који говори да предшколски програм садржи податке о остваривању сарадње са саветом родитеља и формирањем у јединици локалне самоуправе.

Поред тога, планови се сада зову припремни планови. Уколико овај предлог закона буде усвојен, ништа се значајно у предшколском васпитању и образовању неће променити.

По мишљењу СРС, истинска промена у предшколском васпитању и образовању значила би стварање услова да се укину дугачке листе чекања деце за упис у предшколску установу па би родитељи били поштеђени таквих траума. Истинску промену би представљала и могућност да се из буџета Републике врши финансирање васпитача за мешовите групе деце. На тај начин би се избегло затварање предшколских установа у неким, најчешће сеоским срединама, у случају када јединица локалне самоуправе нема могућности да финансира рад васпитача оваквих група.

Такве и сличне конкретне потезе би требало повући уколико се истински жели унапредити предшколско васпитање и образовање, да се помогне родитељима деце предшколског узраста и самој деци у том узрасту.

(Председавајући: Приведите крају.)

Србија се суочава са огромним проблемом негативног природног прираштаја, са проблемом иселјавања младих људи са децом, и неопходне су хитне мере којима би се изашло у сусрет родитељима и деци предшколског узраста.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Гордана Чомић.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Као и претходни, овај амандман спада у групу амандмана које са колегама подносим а које ја колоквијално зовем „васпитни амандман“. Који су то „васпитни амандмани“? Када имате закон чије сте измене и допуне донели и онда просто морате да имате неколико других прописа који су везани законом, неминовно да их унесите у процедуру измена и допуна. Ми смо овде зато поднели амандман да бих могла да образложим идеју коју носе „васпитни амандмани“, а да текст у претходном тексту закона сматрамо бољим, јер сви ови закони су дошли последично, зато што смо мењали закон. Значи, то мора да прође кроз Скупштину па мора.

Шта је био наш предлог када су у питању овакве процедуре? Као што имате у Резолуцији о законодавној активности Републике Србије, донете једногласно 2013. године у јуну, да предлагач доноси подзаконске акте заједно са предлогом закона, и то је једино решење које ће Влади олакшати посао, које ће учинити разумљивијим какав је утицај закона, тако сам имала предлог да, кад доносите измене и допуне закона, из којих проистичу неминовно последице, да их унесете одмах и да то буде део Пословника Народне скупштине. Тако раде модерни парламенти.

Више вам објашњавам зашто ја ове колоквијалне амандмане зовем васпитним. Да ли ћете задржати постојећу или ставити ову, разлике су минималне, заиста.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

На члан 7. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, члан 7. обухвата промене у члану 16; измене и допуне Закона се врше на члану 16. Овде се ради о сарадњи предшколских установа са локалним самоуправама, родитељима, посебно родитељима деце са тешкоћама у развоју. Похваљујем то што држава води рачуна и што шири број деце која треба да уживају ову врсту подршке и васпитања.

Немојте да вам се понови Хетерленд. Верујем да ова Влада то неће урадити. То је била нечувена сарадња локалне заједнице, Новог Сада, Покрајине. Где беше онај Хетерленд, господине Мартиновићу? Локална заједница Бечеј или тако нешто. То је била нечувена сарадња. Не дај боже да се понови.

Замислите кад политичари са посебним потребама одузму од деце ометене у развоју, само зато што они имају посебне потребе. Посебне потребе за скупим оделима, посебне потребе за драгуљима, посебне потребе за пентхаусима, посебне потребе за становима у Бечу. Замислите, Сулејман Величанствени није успео да заузме Беч, а Горан Јешић заузео ужи центар Беча. Двеста метара квадратних. И то заузимање центра Беча заборадио да пријави. Треба да се поноси. Па он је био успешнији од Сулејмана Величанственог, заузео је центар Беча. Додуше, новцем грађана Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Гордана Чомић, по Пословнику.

Изволите.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем.

Потпредседниче, били сте дужни да, у складу са чланом 107. и чланом 27, објасните народним посланицима који се ругају изразу „лице са посебним потребама“ да је то недопустиво.

Објаснићу, није проблем. Дакле, као што је из говора, подразумевано, избачено да неком говорите да је богаљ или да га вређате због физичких недостатака ако има било који инвалидитет, тако је недопустиво да се као политичка метафора користи да је аутистичан, јер је то вређање особа са аутизмом, и да се са весељем ругамо желећи да, сасвим разумљиво и оправдано, критикујемо оне које сматрамо политичким противницима изразом „лице са посебним потребама“. Из неколико разлога. Прво, што ради се о лицима са сметњама у развоју, без обзира на узраст, а друго, што се то не ради.

Молим вас, наше заједничке скупштине ради, немојте то да дозвољавате. Ако хоћемо да омаловажимо политичког противника, радимо то без уплитања израза који се односе на животе многих људи, деце и одраслих, који су цео свој живот означени изразом „лице са сметњама у развоју“. Свих нас ради. А остало, удрите, то бар није спорно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Верујем, колегинице Чомић, да колега Ристичевић није имао жељу, да није чак ни помислио да увреди лица која имају здравствени проблем.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић, по Пословнику.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, рекламирам чл. 103, 108. и 109.

Господине потпредседниче, сит сам њиховог политичког деловања на туђим несрећама. Сит сам и подвала. А ја сам овде доживео највећу подвалу, да је премијер морао да чита шта сам написао, да нисам смео да

похвалим државу која је лечила децу. Ову подвалу нећу трпети и дужни сте да изрекнете опомену због овог подметања.

Употребрио сам израз „деца са тешкоћама у развоју“, а за политичаре који су Хетерленд злоупотребили рекао сам „политичари са посебним потребама“ и навео да су те посебне потребе биле пентхауси. Да ли је то тачно? Они без сто квадрата ништа не узимају. Да ли овај њихов председник има 300 и нешто квадрата на пашњаку? Да ли су то његове посебне потребе? Да ли има одело од 10.000 евра? Да ли су то његове посебне потребе? Да ли Горан Јешић има стан у Бечу? Да ли се води поступак зато што га није пријавио? Да ли је освојио центар Беча, за разлику од Сулејмана Величанственог? Да ли су то посебне потребе? Мислим да јесу.

Ево, спреман сам да дам оставку ако нисам рекао ово што тврдим да сам рекао. Узмите стенограм. Дајем оставку ако политичаре нисам назвао политичарима са посебним потребама и навео све пентхаусе и све што су... Ма не могу ја све да наведем шта су они злоупотребили. Даћу оставку ако сам то рекао. Ако нисам, нека госпођа да оставку. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ви сте сами понудили своју, али немојте да тражите од других. Напоменуо сам и приликом одговора колегиници Чомић да ви нисте имали жељу никога да увредите.

На члан 8. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Божидар Делић, Вјерица Радета и Зоран Красић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић и заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Па ево, ово што је обухваћено чланом 17, на који се односи интервенција из члана 8. Предлога закона, добар је пример да је пола добро а пола не ваља. Пола које је добро, то је оно што бришете, а друга половина, која не ваља, јесте ово што додајете.

Али стварно, господине Шарчевићу, нешто није у реду с овим предлогом закона када вас критикују и власт и опозиција. Видите и сами, скоро на сваки члан Предлога закона најмање два посланика из власти су поднели амандмане да вас упозоре да нешто није добро. Хајде што нас из опозиције не слушате, то дође некако нормално, али што ове ваше из власти не слушате, е то се замислите, ту могу да липну краци, да знате. За час се скупе 126 и вас могу да разреше.

Господине Шарчевићу, пошто је ово предшколско васпитање, сви ти програми који се користе имају за циљ да на неки начин код те дечице подстакну нешто што, у крајњем случају, треба да буде реч – одговорност,

и то друштвена одговорност. Када су код куће са родитељима, бабама, деама, рођацима, то је једна социјална средина, у којој добијају неке навике које можда и не морају да буду друштвено прихватљиве и верификоване и неопходне за образовни процес, који је следећа етапа у њиховом развоју.

Предшколске установе су добре са гледишта те социјалне аклиматизације детета, да схвати и оно што значи безбедност, да схвати шта то значи друштво, да схвати које су то вредности које друштво награђује а које су то мане које друштво на неки начин кажњава, а све у циљу припреме да дете, кад крене у школу, може да прими неопходну количину информација која ће у животу да представља знање и прихватање друштвених вредности.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Да не буде да Зорану ништа не одговорим на ово што ме пита.

Наравно да слушам шта ми кажу и посланици опозиције и позиције, али слушам и практичаре. Овог пута смо слушали људе који раде у предшколским установама и направили смо измене које су у корист програма. Јер се овде доноси финансијски план на годишњем нивоу, као у било којој пословној години, а не прати га некакав програм који се одређује од 1. септембра па на 31. август. Тако да су и те промене овде уследиле.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 8. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има колегиница Гордана Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Амандман је, практично, један од оних које сам назвала колоквијално „васпитним“. Они нису кључни амандмани, нити као амандман кад предлагемо азил и хоћемо да обележимо тренутак у закону када ће бити, можда, двоје тражилаца азила. Овде се само ради о мало промењеној формулацији; сматрамо да наша предложена формулација боље дефинише и облике и програме васпитно-образовног рада.

У краткој 30-секундној дигресији, мени је жао што никако нисам могла да направим ниједан „васпитни“ амандман који би се тицао оног што ја зovem предшколско васпитање од треће године. Нажалост. Али остајем

привржена томе да нам је страшно потребна озбиљна дебата – не да буде предшколског, него да знамо да и у насељима са 2.000 људи постоји неко дете које од треће године креће у социјализацију. То су страшно важне ствари. Извињавам се на дигресији, али нигде нисам могла, осим овде, у смислу образовних програма.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Кратко, ради доброг дијалога.

Апсолутно сам то тако и разумео. Ми јесмо много тога урадили на припреми свега тога о чему ви причате и јако ћемо водити рачуна у оквиру усвајања свих ових закона и програма, оних које радимо са Светском банком, који имају то за циљ.

Ако сте баш овај члан посматрали, он има за циљ да се избаце разни комерцијални програми, разни програми који праве неке видове сегрегација у оваквим установама, а на неки начин обавезујемо саму установу и дајемо јој подршку да све то ради и више него што је досад било. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

Реч има народни посланик Олена Папуга.

Изволите.

ОЛЕНА ПАПУГА: Хвала, председавајући.

Овим амандманом смо хтели да допунимо члан на неки начин, и да подстакнемо, опет на неки начин, локалну самоуправу да финансира факултативно учење матерњег језика у предшколским установама, јер се овим чланом говори о томе да локална заједница може да употпуни квалитет оног васпитног и образовног рада у предшколској установи увођењем неких ваннаставних активности, као што су и физичко и музичко и енглески језик.

У том члану и пише да треба да се поштују специфичности средине. Значи, ако је мултинационална средина, да се поштује и увођење матерњег језика као факултативног, али знам из праксе – то већ постоји у неким предшколским установама, на пример у Новом Саду, у Кули, у Врбасу, где се негује русински језик, на пример – ту наставу у предшколској установи нико неће да финансира. Мислили смо да се барем у тим предшколским установама, у тим општинама где су језици у службеној употреби, на неки начин овим чланом натера локална заједница да финансира тог наставника-васпитача који ће једном или два пута недељно долазити, да се тај језик националне мањине подстиче и да се то финансира.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 9. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 10. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 11. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Весна Николић Вукајловић, Вјерица Радета и Зоран Красић и заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Зоран Красић.

Изволите.

ЗОРАН КРАСИЋ: То су програми васпитања и образовања код посебне категорије деце која се нађу у одређеној ситуацији, оно што се каже – не дај боже да неко буде у тој ситуацији. И добро је што постоји. И раније је постојала та специфичност, и то није неки проблем. Ви сте то незнатно променили. У овом делу који сте мењали има један део који ми се свиђа, што сте на прво место ставили одговорност Министарства, а ово друго је већ проблематично и зато смо то и обухватили овим амандманом.

Међутим, и поводом оне расправе о основама система образовања и васпитања скренуо сам вам пажњу. Сваки држављанин Републике Србије, сваки грађанин, свако дете на територији Републике Србије, када остварује неко право које је гарантовано Уставом Републике Србије и дигнуто на ниво одговорности државе, то право остварује на сваком квадратном сантиметру Републике Србије у пуном обиму, на једнак начин и путем неке равноправности.

Лепо је што сте ви неке ствари овде урадили, али се стварно поставља питање да ли је то могуће. Ви сте овом изменом избацили породицу као простор где може да се врши остваривање тих програма. Само сте термилошки то урадили, али сам потпуно сигуран да суштински то нисте избацили, јер на неким локалитетима, просто, не постоји друга могућност – не постоје установе друштвене бриге о деци, нити предшколске установе, а постоји обавеза државе да то буде равноправно и једнако за сву децу.

Хтели смо само да потенцирамо то да Србија има неку своју разуђеност, има неки свој капиларни систем, није све исто, да вам скренемо пажњу на то да морате и у том делу да водите рачуна и да на другачији

начин приступате локалним самоуправама, јер на челу тих институција, тога што ми зовемо вртићи и предшколске установе, свега и свачега има у руководном кадру. Како се мења локална власт, тако се мења експерт, тако се мења стручњак, а нико не води рачуна о деци и њиховим потребама.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Слажем се са господином Красићем, али овде је направљена једна измена. Овај део који се односи на кућне варијанте пребацује се у посебан правилник, није му место овде. Овде се формирају групе са болничким условима, које иду директно из буџета. Тако да су сада ту неке разлике јако важне.

Сложио бих се са вама, избори директора предшколских установа сада су у домену министра просвете, тако да ће се ту неке ствари мењати.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 11. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

У расправи у начелу министар и ја као представник Посланичке групе Доста је било чини ми се да смо се сложили да је предшколско образовање и васпитање изузетно важно. Сложили смо се да му треба реформа. Чули смо да долази неки кредит који ће потпомоћи и проширење мреже установа. То није спорно.

Оно што је по мени спорно јесте што нисмо добили потпуно нов предлог целокупног закона него само измене и допуне појединачних одредаба које се као усклађују с оним кровним законом који смо пре месец дана овде у Скупштини доносили.

Мислим да је ово била прилика да јасно напишемо којим правцем намеравамо да идемо. По коментарима на друштвеним мрежама видим да људима уопште није јасно зашто је битно да обухват деце од треће године надаље у вртићима буде много већи него што је данас. Они мисле да ће то значити да деца полазе у школу. Морамо једним делом едукацијом да објаснимо да то није школа, него да они морају да буду изложени, у то доба кад се развијају више когнитивне функције и мождане синапсе, што бољој стимулацији, што стимулативнијем окружењу, што вртић свакако пружа.

Нарочито је за учење страног језика битно да буду томе изложена управо у овом периоду. То не значи да треба да уче неправилне глаголе, али значи да треба да буду изложена мелодији језика, да хватају акценат, да певају на енглеском, или на неком другом страном језику, на руском, није битно. Значи, морамо да порадимо и на едукацији зашто то није сервис за чување деце, него је то битно и за једнаке стартне позиције у тренутку кад се креће у основну школу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само да се прикључим ономе што сте рекли. Једноставно, ми смо у првом дану говорили о још три документа, два из нуклеарне безбедности, један везан за кредит Светске банке који, кад се претвори у евре, износи 47 милиона евра. Ту имамо три компоненте: градња, адаптација, други део је едукација, програми, популаризација целе приче и један мањи део за сервис људи који ће радити. Ових дана је та прича завршена и креће пуном паром у јавност. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 12. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, амандман на члан 12. У члану 23. реч „старатеља“ замењује се речима „другог законског заступника“. Амандманом сам потврдио то и ради се о члану 23. ст. 1 и 2 – јединица локалне самоуправе води евиденцију и обавештава предшколску установу, односно школу која остварује припремни предшколски програм, и родитеља, односно другог законског заступника детета, то се додаје уместо старатеља, о деци која су стасала за похађање припремног предшколског програма, најкасније до 1. априла текуће године за наредну годину.

Дакле, ради се о другом законском заступнику. Реч „старатељ“ се брише и уводи нови појам који гласи „други законски заступник“, што је шири правни појам. Већ смо у претходним случајевима објашњавали зашто је то боље него старатељ. Зато што је онај ужи облик и постоје потребе да деца имају законског заступника који ће штитити њихове интересе у образовању, у овом случају у предшколском образовању.

Други став – предшколска установа, односно школа која остварује припремни предшколски програм дужна је да обавести родитеља, односно, додају се речи, „другог законског заступника детета“ и јединицу локалне самоуправе о деци која се нису уписала, која не похађају редовно или су престала да похађају припремни предшколски програм, најкасније 15 дана

од дана протекла рока за упис, односно од дана престанка редовног похађања припремног предшколског програма.

Мислим да је ово што је Влада написала било вредно и требало га је подржати, што смо ми нашим амандманом и урадили, желећи да имамо преглед свега што смо предложили да лакше пратимо расправу. Мислим да није у реду да само седимо. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Ристичевићу.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Један од великих проблема нашег предшколског система образовања и васпитања јесте чињеница да немамо довољно развијену мрежу предшколских установа. Наравно, не може преко ноћи да се изгради све што нам је потребно, па се решење тражило, једним делом, у увођењу приватног сектора и приватних вртића у мрежу свих вртића.

Кад нам гори под ногама и немамо довољно новца да сами зидамо све вртиће, то јесте једно од могућих решења. Само једну замерку имамо тим поводом, то је да се добар број тих приватних вртића налази по некаквим становима, у неким врло чудним условима.

Сматрамо да се морају прописати много стриктнији услови за приватне вртиће, макар када је реч о оним вртићима које ћемо примити у ту мрежу која ће бити плаћена из буџета, да би стандард државних и јавних вртића био подједнак. У том смислу питање је за предлагача закона – да ли је препознато то као проблем и да ли радимо нешто, имамо ли неки план?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар, господин Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Вероватно се од мене очекује да решим све проблеме уназад..., да не лицитирамо колико.

Препознати су ти проблеми и, ако бих решавао један по један инспекцијом, не бих стигао у наредних 10 година. А не односи се само на вртиће, него све до факултета. Значи, кад се радила акредитација, када се радила верификација, тај поступак се некада тако звао, када говорим о приватним основним и средњим школама, лично сам радио то 18 пута тако да знам одлично о чему разговарамо.

Много пута кад се заврши процес, људи себи дају луксуз да промене услове који су били битни, па нема довољно кадра који је

прописан, па се преселе из објекта који је одговарао у неадекватан, па се занемари услов дворишта потребног за узраст деце.

Када су факултети у питању, ми водимо инспекцијске налазе. Један је тражио промену акредитације простора а да је није ни добио; значи ишли су на чист трик, јер мисле да се Комисија за акредитацију тиме даље не бави и сви перу руке.

Знате, има пуно рупа у систему, не мислим да их решавам на овај начин једну по једну. Али сва подзаконска акта која се раде имају за циљ да уреде све нормативе који су битни и држава има право да то провери поново за све. Хвала.

(Бранка Стаменковић: Може реплика?)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате право на реплику.

На члан 13. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Нисам био толико креативан да данас само седим и слушавам, па амандман на члан 13. Предлога закона који је поднет – у члану 24. став 1. после речи „родитељ“ додаје се запета и речи: „односно други законски заступници детета“. У ставу 2. реч „старатеља“ замењује се речима: „другог законског заступника детета“.

Зашто смо подржали Владин предлог? Из чистог разлога што је кровни закон, Закон о основама система образовања и васпитања, ово питање већ регулисао. Ми смо расправљали о томе зашто треба да стоји овај шири појам „други законски заступник“ уместо ужег правног појма „старатељ“ у овом закону и то је везано за члан 24.

У првом ставу пише – родитељ, односно други законски заступник детета дужан је да упише дете у предшколску установу, односно школу, ради похађања припремног предшколског програма, у складу са законом.

Мислим да овај шири појам, односно „други законски заступник“ свакако даје ширину и омогућава да нико не може да избегне ту врсту обавезе и верујем да је Владин предлог сасвим у реду. Стога смо ми тај предлог подржали.

У другом ставу члана 24, који се мења овим изменама и допунама, надлежни орган јединице локалне самоуправе поднеће захтев за покретање прекршајног поступка против родитеља, односно другог законског заступника детета чије дете није благовремено уписано, односно које не

похађа припремни предшколски програм, најкасније у року од 15 дана од дана када је о томе обавештен.

Не знам шта неким колегама смета у овоме, ја мислим да је ово сасвим у реду, да је све обухваћено. Стога смо ми овим амандманом желели да подржимо Владу Републике Србије, коју смо, наравно, овде и бирали, а министар овде представља управо ту Владу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 14. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић, Јасмина Николић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Разумем проблем – настављам дискусију где смо стали – схватам да се то дешава. Хтела сам да дам једну сугестију како је то можда могуће решити. Свима нам је у интересу да се реши. Транспарентност. Не постоје капацитети инспекцијских служби који могу да изађу на крај са таквом једном појавом. Кад имамо појединачне случајеве, могу, али кад је нешто масовна појава, цаба инспекција, онда морамо на неки други начин то да решимо.

Ако бисмо могли нечим другим да пропишемо, да ли законом, да ли уредбом, да ли правилником, да су сви приватни вртићи који добију акредитацију дужни да имају интернет презентацију, на пример, и да су обавезни елементи те презентације ти, ти и ти, колико има запослених..., онда ви имате савезнике у родитељима, који ће, наравно, да оду да погледају где им дете иде у школу па ће да виде да се не слажу можда ти подаци који су тамо објављени, па ће онда евентуално да јаве то инспекцији а онда, чим пропишете и самим субјектима да морају транспарентно нешто да раде, они већ размисле да ли нешто да раде.

Зато је транспарентност једна од главних тачака у програму Доста је било. Ми сматрамо да је то једна од врло ефикасних корективних мера када немамо довољно велике капацитете инспекцијских служби а имамо масовна кршења неких прописа. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само тренутак, да видим колико је колеги Весовићу остало времена. Још 23 секунде.

Изволите.

ДРАГАН ВЕСОВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Зашто сам ја против амандмана који је колега поднео? Овде се ради о детету предшколског узраста. Волео бих да ми колега објасни који је то други законски заступник а да није родитељ или старатељ. У случају предшколског детета, који је други законски заступник? Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Нажалост, морамо да се довијамо сада да бисмо нешто урадили. Али мислим да је разумно, као и кад мењамо директоре, не мењамо их још увек, свима дајемо шансу, иду на обуку, полагају лиценцу. Значи, када урадимо норматив простора, услова, кадрова, као да не важи ништа досада. Није то толико баш масовно, а није ни случајно. Остаје да се све ствари провере, да се свима да разуман рок, да се позову на стандарде, а онда се иде, заиста, само до краја. Никако другачије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 14. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Поднео сам амандман на члан 14 – у члану 25. став 2. реч „старатељ“ замењује се речима „други законски заступник детета“.

Члан 25. закона који мењамо овим изменама и допунама гласи: „Дете може да изостане са похађања припремног предшколског програма само у оправданим случајевима. Родитељ, односно други заступник детета, дужан је да најкасније у року од осам дана оправда изостанак детета.“

Ми смо прошли пут детаљно расправљали поводом усвајања Закона о основама система образовања и васпитања зашто је термин правне природе „други заступник детета“ веома битан и шири од појма „старатељ“, тиме се обухвата већи број деце. Обавеза је да то дете буде школовано, односно у овом случају да похађа предшколску наставу, и с тим у вези ми желимо да подржимо настојање Владе да овај члан 25, који се мења само овим делом „други законски заступник детета“, омогући да што већи број деце може да похађа предшколску установу.

Дете може да изостане са похађања припремног предшколског програма само у оправданим случајевима и никако другачије. Верујем да је Влада, желећи да омогући да што већи број деце буде обухваћен предшколским васпитањем, оправдано променила реч „старатељ“ у „други

законски заступник детета“ и тиме омогућила већем броју деце да имају предшколско васпитање. Мислим да то неће представљати проблем.

Знам на шта колеге мисле када су против овога...

(Председавајући: Приводите крају, господине Ристичевићу.)

... Међутим, ја чврсто верујем да се то неће десити и да се неће дешавати у овој земљи, а неко ко политички жели да употреби неке појаве...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 15. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Ружица Николић, Вјерица Радета и Зоран Красић и заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Ружица Николић.

РУЖИЦА НИКОЛИЋ: Овим амандманом тражимо да се члан 15. Предлога закона брише, јер је постојеће решење добро и треба да постоји у новом закону.

Модел центра, који је дефинисан овим чланом, унапређује рад предшколске установе. Он даје могућност свеобухватном приступу детету са посебним потребама, чиме се постижу бољи резултати у васпитању и образовању, односно развоју самог детета.

Навешћу пример како се одвија васпитање и образовање у једној предшколској групи у редовној и у специјалној школи по актуелним програмима, а како би то изгледало кроз модел центра и какви би се резултати постигли који се укидањем овог модела центра ускраћују.

Предшколско васпитање и образовање у оквиру специјалне школе функционише тако што се формирају групе са шесторо-седморо деце, понекад и више, са којима ради један васпитач-дефектолог по ИОП-у.

У редовној школи у једној васпитној групи може бити до двоје деце са сметњама у развоју, која своје образовање и васпитање такође стичу по ИОП-у. Изводити наставу у таквој групи је веома компликовано. Ако се посветиш детету са посебним потребама, односно са сметњама у развоју и инвалидитетом, остала деца трпе, а ако радиш са осталом децом, то дете ће бити запостављено.

Због недостатка стручног кадра немогуће је квалитетно и максимално бити посвећен потребама детета, истовремено радити са децом са сметњама у развоју, са осталом децом и са надареном децом.

Кроз модел центра деца са сметњама у развоју могу да остварују своје право на образовање и васпитање у васпитним групама у којима би било између шесторо и седморо деце, са којима раде два васпитача-дефектолога.

Рад може бити индивидуалан, групни и фронтални, односно рад који се изводи у учионици. Индивидуални приступ у раду са дететом омогућује детету подршку од стране стручног лица – дефектолога, логопеда или психолога – да развије све своје потенцијале уз поштовање дететових индивидуалних потреба, док групни рад у учионици...

(Председавајући: Приводите крају, колегинице.)

... Помаже бољој социјализацији са вршњацима у групи.

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар, господин Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Неће нико да трпи. Ево, ја дајем гаранцију.

Пошто смо имали модел центра, у системском закону има модел установа. Ово је био добар пример, али смо га проширили на основну школу, средњу школу и на све нивое до академског образовања. Па, пошто та решења постоје, обухваћена су на свим нивоима, онда смо само ово трансформисали у оно што је можда и боље направљено. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 15. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, као и раније, ми смо желели овим амандманом да подржимо Владу Републике Србије и ресорно министарство. Закон о основама система образовања и васпитања је уместо модела центра увео модел установу, тако да, пошто је то кровни закон, макар сам ја као земљорадник који чита законе схватио да, кад је нешто обухваћено кровним законом, онда друге законе, који помажу кровном закону, треба ускладити са тим законом и стога се модел центра, односно Влада је предложила а ми амандманом такође оснажили да се члан 29, који обухвата модел центра, брише.

Да би наши гледаоци знали, члан 29. гласи:

„Предшколска установа може стећи статус модел центар ако:

1) је као огледни центар учествовала у научноистраживачком пројекту којим су уведене иновације у остваривању васпитно-образовне праксе или је развијен нови модел програма предшколског васпитања;

2) постоје кадровски и просторни услови за организовање обуке и стручног усавршавања васпитача и стручних сарадника.

Високошколска установа или научноистраживачка организација која је руководилац пројекта даје мишљење о стицању статуса модел центра за уведу иновацију, односно модел на период од пет година.

Ближе услове о начину рада и финансирању модел центра прописује министар.“

Дакле, нећемо имати више ово што сам прочитао као модел центра, али ћемо Законом о основама система образовања и васпитања добити модел установу, што је исто, тако да нема потребе да члан 29. стоји у овом закону. Зато је законом о изменама и допунама закона предложено да се члан 29. брише, што ја подржавам. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Још једна ствар о којој треба, чини ми се, више разговарати и размишљати о мењању када је реч о предшколским установама, то су критеријуми за упис детета у вртић. Пошто немамо довољно предшколских установа, код нас се редовно дешава да постоје неке листе чекања и да сва деца која желе да иду у вртић на крају не могу да буду уписана у вртић.

Према тренутно важећим критеријумима предност имају деца чији су родитељи запослени. Ја сматрам да је то потпуно наопака логика, која шаље погрешну поруку. Тиме шаљемо поруку – вртићи су сервис за чување деце. А ми се убисмо овде четири дана да објаснимо, и предлагач закона се са тим слаже, да је тај рани развој, од треће године надаље, врло важан за образовање. Морамо, чини ми се, да престанемо родитељима да шаљемо ту погрешну поруку.

Управо деца родитеља који не раде имају већу потребу за поласком у вртић, јер родитељ који не ради нема довољно новца да купи играчке које ће детету бити стимулација за рани развој можданих синапси, али ће у вртићу то дете моћи да има такво стимулативно окружење. Родитељи који раде то пак могу и од своје плате деци код куће да приуште, не морају дете да шаљу у вртић.

Наравно, не кажем да треба сад забранити деци запослених родитеља да иду у вртић, него треба да изједначимо те критеријуме и да критеријум не буде запосленост родитеља него неки други, док не

изградимо довољно широку мрежу предшколских установа да може да обухвати сву децу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 16. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, за разлику од ових колега који би све бесплатно, да емитују права безгранично, али не знају ко ће то да плати... Кажу – нећемо пољопривреду, нећемо рад, нећемо дуално образовање, хоћемо, не знам, виртуелну економију. Од виртуелне економије и магле не може се живети.

Дакле, члан 30. се мења чланом 16. овог предлога измена и допуна. Члан 30. гласи: „Васпитно-образовни рад са децом организује се у васпитним групама. Васпитне групе могу бити јаслене, за узраст од шест месеци до три године, и групе вртића, за узрасни период од три године до поласка у школу. Васпитне групе могу бити формиране за децу истог или различитог узраста.“

Због гледалаца, не због ових који галаме, да прочитам: „Број деце која се уписују у васпитну групу истог узраста јесте: од шест месеци до једне године – 7, од једне до две године – 12, од две до три године – 16, од три до четири године – 20.“

Измена се односи на децу од четири године до пет и по година, а не до поласка у школу – 24, а од пет и по година до поласка у школу – 26. Као непотребно брише се: „Број деце у групи припремног предшколског програма је 26.“

Мислим да су ове групе и број деце који је у групама сасвим у реду и с тим у вези желим да подржим Владу Републике Србије. Знам да све ово мора да се плати. Знам да то мора да се плати зарађеним новцем. Знам да је новац средство за размену робе и услуга, да се новац зарађује, да се не може живети од задуженог, да се мора живети од зарађеног.

(Председавајући: Приводите крају, колега Ристичевићу.)

Зато подржавам Владу Републике Србије по питању овог члана. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Јако ми се свиђа код народних посланика када они говоре два минута и двадесет секунди и не праве проблем, а онда додају када неко у два минута и десетој секунди продужи своју дискусију.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Ружица Николић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Ружица Николић.

РУЖИЦА НИКОЛИЋ: Овим амандманом тражимо брисање члана 17. Предлога закона, јер је постојеће законско решење једноставније и лакше за примену. Овим чланом дефинише се начин пружања додатне подршке деци са посебним потребама, затим број васпитне деце у групи, прелазак деце из развојне групе у васпитну групу, који је могућ на основу предлога тима за инклузивно образовање.

Инклузија деце са посебним потребама у редовну наставу у нашим школама обавља се тако што обични васпитачи, наставници и професори држе наставу, а требало би да буде укључен дефектолог, баш због квалитета наставе коју је потребно пружити и резултата који се желе постићи.

Да би инклузија функционисала како треба, потребно је обезбедити два васпитача по групи. Затим, потребна је едукација, како деце тако и васпитача. Као дипломирани дефектолог-сурдолог покушаћу да вам на једном примеру објасним како то изгледа у пракси и које су то све тешкоће са којима се сусрећу родитељи и колико се времена, које је драгоцено за децу овог узраста, губи.

Уколико педијатар процени да код детета постоји проблем у развоју, требало би да упути родитеља на стручну процену код дефектолога, логопеда и психолога, и потом се предлаже даљи индивидуални третман, укључивање у одређену предшколску установу у зависности од степена и типа индивидуалних потреба детета.

У циљу постизања што бољих резултата у раду са децом са посебним потребама потребно је детету обезбедити адекватну подршку, што најпре подразумева ране интервенције и индивидуални рад са дететом како би се оно што пре интегрисало у социјалну средину у првих седам година живота.

У предшколским групама су велика помоћ и подршка детету и особе које су лични пратиоци, који у сарадњи са васпитачем оспособљавају дете да развије свакодневне вештине, наравно у складу са дететовим индивидуалним могућностима и потребама. Тиме се стиче боље и веће самопоуздање.

Веома је важна и...

(Председавајући: Приводите крају, колегинице Николић.)

Ево, завршавам. Само још једна реченица. Веома је важна и сарадња са родитељима, односно са целом породицом, саветодавни рад од стране стручњака, како би дете и код куће са родитељима, уз приступ и поштовање дневног ритма, што боље развило своје капацитете.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 17. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо, члан 17. се односи на подршку деци из осетљивих друштвених група. Жалим што је прошли пут дошло до забуне и што је колегиница намерно лоше чула.

Дакле, члан 34 – детету коме је услед социјалне ускраћености, сметње у развоју, инвалидитета и других разлога потребна додатна подршка у васпитању и образовању предшколска установа обезбеђује отклањање физичких и комуникационих препрека, односно врши прилагођавање и, уколико је потребно, обезбеђује израду, доношење и реализацију индивидуалног васпитно-образовног плана (ИОП 1), у складу са законом.

Предшколска установа у коју је уписано дете из осетљиве друштвене групе може да утврди потребу за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке детету. Иницијативу за покретање поступка процене потреба детета за додатном подршком, коју врши интерресорна комисија, може да покрене родитељ, односно други законски заступник детета, или предшколска установа уз сагласност родитеља, односно другог законског заступника.

Ово „другог законског заступника“ морам да поновим да смо већ прошли кроз Закон о основама образовања и васпитања и да је то шири правни појам зато што родитељ може да буде спречен, а родитељ и старатељ не морају да буду искључиви имаоци права. Дакле, можете овластити, уколико сте у иностранству, неког да буде законски заступник, да може да упише дете итд. То чисто ради колега који нису разумели зашто се уводи појам законски заступник.

С тим у вези, у једној васпитној групи може бити до двоје деце са сметњама у развоју и инвалидитетом. Број деце у васпитној групи утврђен овим законом умањује се за 3 по детету из става 3 овог члана, која остварују право на додатну подршку у васпитној групи уз план индивидуализације и индивидуални васпитно-образовни план. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Соња Павловић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Јован Јовановић.

Изволите.

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем.

На почетку морам да изразим жаљење што смо огромну већину времена потрошили на само један предлог закона, ма колико тај закон био важан и контроверзан, закон о дуалном образовању, јер се преостали образовни закони, укључујући и Закон о предшколском васпитању и образовању, тичу знатно већег броја грађана Србије.

Међутим, ми смо овде имали дугу и разводњену расправу која често није превазилазила баш предшколски ниво, рецимо о томе ко је имао већи просек на факултету, при чему истовремено они који су највећи заговорници дуалног образовања негирају значај формалног образовања и стечених диплома. Ако би просек на факултету био главни критеријум за обављање највише функције у држави, онда би се велики број грађана који су имали већи просек од садашњег шефа државе, међу које спада и моја маленкост, у најмању руку квалификовало да буду на том месту.

Када је реч о предшколском образовању, значајан број светских истраживања показује друштвене користи овог нивоа образовања, међу којима су бољи успех у даљем школовању, боље плаћени послови и ређи сукоби са законом. Пошто је овде често помињан фински образовни модел, ја бих искористио прилику да скренем пажњу на још једну државу, Естонију, чији су се ученици на последњем ПИСА тесту, који мери научну, математичку и функционалну писменост, у све три категорије нашли у самом светском врху – прво, друго и треће место. Сами Естонци као један од главних узрока оваквог успеха наводе квалитетно предшколско образовање, и то посебно учење естонског језика.

Из разлога што је неопходан систем који ће допринети квалитетном целовитом развоју и добробити деце предшколског узраста у складу са њиховим потребама, овим амандманом смо предложили увођење обавезе, уместо само могућности, да предшколска установа у коју је уписано дете из осетљиве друштвене групе утврди потребу за пружањем додатне образовне, здравствене или социјалне подршке детету. Истовремено, требало би водити рачуна и о потребама надарене деце, која би требало да имају једнако право на индивидуални рад и подршку у напретку. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По Пословнику, народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Чланови и 106. и 107. би могли сада да буду добар основ да се ми мало нешто запитамо овде.

Ви, господине председавајући, претпостављам, то нисте чули, а ја сам чуо. Потегло се питање начина на који смо ми водили ову расправу, да не показујемо довољно интересовања за оно што заступамо, је л' тако, него говоримо, мислим да је речено „неке бесмислене ствари“ оног тренутка када се позабавимо питањем успеха на факултету и читањем нечијих оцена. То је неко рекао вероватно само да би искористио прилику да се похвали да је и он имао одличан успех на студијама.

Свака част на томе, само једна напомена – и не тражим да о томе гласамо – ми смо овде расправљали о оценама које су постигли на факултету кандидати за председника Републике. Зашто онај ко је осетио снажну жељу да се самопохвали овде није био кандидат за председника Републике ако је био толико добар, важан или ако је сада уопште добар и важан? С друге стране, што не прокоментарише какве су оцене биле његовог кандидата за председника Републике на протеклим изборима? Можда зато што тамо нема ништа, баш ништа за похвалу. И сам је свестан да ту нема ништа за похвалу па изгледа и нема жељу да брани свог кандидата за председника Републике. Биће да су те ствари које су уписане у тај индекс још мање важне и мање вредне од ионако неважног и безвредног резултата на тим изборима 2017. године. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Пошто не желите да се Скупштина изјасни у дану за гласање, сматрам да нисам дужан да вам дам образложење на вашу рекламацију Пословника.

(Јован Јовановић: Реплика.)

Господине Јовановићу, по ком основу?

Колико је мени познато, нисте споменути, а и била је повреда Пословника а не редован рад.

На члан 18. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић.

Да ли неко жели реч?

Реч има Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Реч је о томе ко треба да покрива трошкове рада предшколских установа. Посланичка група Доста је било сматра и да је, осим што треба да проширимо мрежу установа тако да оне могу да приме сву децу узраста од три године до поласка у школу, једини праведан систем да то предшколско

васпитање и образовање буде у потпуности покривено из буџета Републике Србије. Тренутно решење је да се 80% тих трошкова покрива из буџета локалних самоуправа. Београд то може себи да приушти, многе локалне самоуправе не могу. Одговорније би било да се то пребаци на буџет Републике Србије. Ми смо израчунали, наравно, да је то изводљиво.

Постављала су се овде питања ко ће то да плати кад смо ми против дуалног и кад не дамо поштенијим мајсторима и занатлијама да зараде паре за финансирање предшколских установа. Одмах да вам кажем, наша визија није да радници који раде у фабрикама и имају ниске плате плаћају овакве трошкове. На нивоу Београда, на пример, све је то могуће исфинансирати уколико се наплати порез на неизграђено градско грађевинско земљиште, које је отето у пљачкашким приватизацијама а које има огромну вредност и никад није ни наплаћено колико треба нити опорезовано колико треба. Од тих тајкуна и пљачкашких приватизатора ми намеравамо овакве пројекте да финансирамо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 18. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

А зашто да не наплатимо од стечајне мафије? Па стечајни управници и тајкуни, исто му дође. Једни без других не могу да живе. Колико стечајева је било сумњивих? Шта беше са оним фирмама које је Мишковић гурао у стечај, па оно...? Па, то није могло без стечајних управника.

Сад они кажу – нећемо да то плаћамо из фабрика. Радници имају ниске плате, нећемо то да финансирамо из фабрика, већ ћемо то да финансирамо убирајући порез. Пази, стварно.

Да ли неко од њих уопште зна шта је БДП? Знају само шта је стечај, отимачина, пресипање из шупљег у празно и комбинације. Они само о комбинацијама. Па не можете да живите од магле, ни ситно сецкане ни просејане кроз решето. Без фабрике и без робе не можете да возите аутомобил. Не можете да возите трактор и да орете ако немате трактор. Не можете да једете празан тањир. Можете да гледате у њега као неко помоћно средство, стаклена кугла или тако нешто. Можете да гледате у празан тањир и у стаклену куглу, али не можете да је једете.

Новац је средство за размену робе. Ми морамо радом, мануелним радом... Свака част онима који доприносе да наш рад има бољи дизајн, да

буде научно поткрепљен итд. Свака част архитектама, али то неко мора да направи. Стан мора да се направи, одело да се сашије, обућа да се залепи. Морате да имате златара, обућара, морате да имате кројача. Без тога не можете да опорезујете. Можете да емитујете новца колико имате робе.

Можете да имате појаву „Крадуловић Дел Бој компани“, она може да траје док има одакле да се краде. После тога нема ничега. Не можете живети продајући машту и илузије, успут задужујући земљу па главни производ буде дуг. То има своје лимите, то има свој крај. И то је готово, ма шта мислили тајкуни и стечајни управници. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 19. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић, Милан Лапчевић и Дејан Шулкић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Горица Гајић.

Изволите.

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Хвала, господине председавајући.

Што се тиче измена и допуна Закона о предшколском образовању и васпитању, господине министре, оне углавном прецизирају и дефинишу језик на коме се реализују предшколски наставни програм, односе се на различите евиденције при предшколским установама, подршку деце из осетљивих група, што је свакако јако битно, и некако је нека целина и задаци које ће имати васпитачи и стручни сарадници и сарадници у оквиру предшколске установе.

Ми смо овде амандманом реаговали на члан 19, који мења и назив и садржај члана 38. основног закона, где сте поред задатака васпитача, задатака васпитача – медицинских сестара, увели и дефектолога-васпитача. Значи, имамо три категорије васпитача и све те три категорије васпитача овде у основи имају задатак, каже се, да својим компетенцијама осигурају уважавање принципа предшколског васпитања и образовања, остваривање циљева предшколског васпитања и образовања, остваривање и унапређивање васпитно-образовног рада, с тим што се код дефектолога-васпитача додаје да су они дужни да све ове циљеве спроводе у складу са ИОП-ом, индивидуалним образовним програмом.

Ми смо одреаговали амандманом на став 2 да би требало уз појам васпитач – медицинска сестра, с обзиром на специфично знање медицинског радника – она је прва која прати, између осталог, и здравствено стање детета – поред тога што стоји да брине и унапређује негу детета и васпитно-образовни рад, мало смо прецизирали да стоји – и брине о здравственој нези детета. Да она буде та прва особа која прати здравствено стање детета у сарадњи са сарадником, односно стручним

сарадником, коме у члану 43. стоји у опису да брине и о превентивно-здравственој заштити деце. Значи, просто да повежемо то двоје запослених који непосредно брину и о здравственој нези деце. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 19. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, желећи да подржимо настојање Владе у овом предлогу закона, ја сам поднео овај амандман, који ћу покушати да образложим. Ради се о променама у члану 38, уколико се не варам, и веома је битно, члан 38. гласи – задатак васпитача јесте да својим компетенцијама осигура уважавање принципа предшколског васпитања и образовања, остваривање циљева предшколског васпитања и образовања, остваривање и унапређење васпитно-образовног рада.

Став 2 – задатак медицинске сестре – васпитача јесте да својим компетенцијама осигура уважавање принципа предшколског васпитања и образовања, остваривање циљева предшколског васпитања и образовања, остваривање и унапређивање неге и васпитно-образовног рада.

Трећи став је, наиме, нов. Ова прва два става мењају бивши члан, трећи став је нов и веома битан због деце са тешкоћама у развоју – задатак дефектолога-васпитача јесте да својим компетенцијама осигура постизање циљева и принципа предшколског васпитања и образовања у складу са ИОП-ом и програмом васпитно-образовног рада.

Овај трећи став је нов и њиме се помоћу дефектолога оплемењује овај члан и добијамо унапређење предшколског васпитања. С обзиром на то да Влада и држава издвајају знатна средства, треба томе посветити пажњу. За разлику од неких претходника, који су децу са тешкоћама у развоју видели само као прилику да тамо неку шупу одмере, да упуте неки новац који буде проневерен. Влада, за разлику од тадашњих властодржаца, који су у Србији владали до 2012. године, у Војводини, нажалост, до 2016. године, на сасвим други начин, пристојно уређеним законом уређује ово.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, Ана Стевановић, Владимир Ђурић и Јасмина Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 20. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Затражите само реч, колега Ристичевићу.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Амандман је на члан 20. Предлога закона. У члану 39. став 1. тачке 1) и 2) мењају се и гласе:

1) са децом узраста од шест месеци – ево опет нека бука, опет неко тандрче – до две године – лице које има средње образовање, медицинска сестра – васпитач, а са децом узраста од две до три године – лице које има средње образовање, медицинска сестра – васпитач и лице које има одговарајуће више образовање, односно одговарајуће високо образовање на студијама првог степена (основне струковне студије или специјалистичке струковне студије) на којима је оспособљен за рад са децом јасленог узраста – васпитач;

2) са децом узраста од три године до поласка у школу – лице које има одговарајуће више образовање, односно одговарајуће високо образовање на студијама првог степена (основне струковне студије, основне академске студије или специјалистичке струковне студије) или на студијама другог степена – ја стварно не знам где води ово добацивање и не знам чему због предшколског васпитања неко ко нема уопште никакво васпитање жели да добацује – (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или мастер струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године – васпитач, у складу са Законом.

То је члан који је Влада предложила и који ми подржавамо. Без обзира на ово добацивање невоспитаних, ми желимо да похвалимо Владу и због крвног закона који регулише васпитање. Дај боже да је раније ступио на снагу, не бисмо имали овако невоспитане примерке који добацују. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем.

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Соња Павловић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

Реч има народни посланик Јован Јовановић.

Изволите.

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ: Хвала.

Прво бих се захвалио на иницијативи за неку будућу кандидатуру, али оно што сам хтео да кажем јесте да просек на факултету, висина просека, не може да буде критеријум за обављање било које јавне функције.

Што се тиче овога амандмана, повезао бих са следећа два амандмана, на чланове 22. и 24, да бих уштедео време, јер се свде на исто,

да се обезбеди да одговарајуће послове, па и послове стручног сарадника, могу да обављају струковни специјалисти који су стекли други степен образовања по прописима који су уређивали високо образовање до 29. септембра ове године, јер им је то право одузето недавно усвојеним законом. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 21. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 21. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Ценим нестрпљење својих колега, и добацивање.

Ради се о члану 21. Влада је предложила, а ми амандманом такође. Члан 41. мења се и гласи, а он дефинише задатке и послове стручног сарадника, што је веома битно, а с обзиром на то да се ради о предшколском образовању и васпитању, ја сам у обавези, чисто због гледалаца, да прочитам да знају како који члан гласи, јер су веома заинтересовани за ову врсту васпитања.

Члан 41. мења се и гласи – задаци стручног сарадника су да својим компетенцијама осигура уважавање принципа и циљева предшколског васпитања и образовања; да саветодавним радом и другим облицима рада доприноси унапређењу васпитно-образовног рада, пружа стручну подршку деци, родитељима, односно њиховим законским заступницима, васпитачима, директору по питању од значаја за васпитање и образовање; остварује сарадњу са родитељима, односно другим законским заступницима, другим запосленима у установи, као и са представницима надлежних институција и различитих организација, заступајући интерес деце и делатности у целини.

Дакле, то је члан 21, којим се мења члан 41. основног закона. Мислим да се овим дефинисањем задатака и послова стручног сарадника унапређује предшколско васпитање и образовање, и с тим у вези, ми као посланици смо у обавези да подржимо Владу у оном делу у ком, као посланици, мислимо да су вредни те подршке, тим пре што смо ми тој Влади својом већином и својим гласовима дали мандат, и министарству. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ристичевићу.

На члан 22. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Члан 22. дефинише ко може да обавља послове стручног сарадника и мислим да је то веома битно. Чланом 22. овог предлога закона о изменама и допунама закона мења се члан 42. Закона. Тај члан 42 ћу, због гледалаца и оних који су заинтересовани за предшколско васпитање и образовање, свакако прочитати, уједно желећи да ова расправа остане у овом мирном току. Моји политички противници увек кажу да сам ја разлог за неку свађу. Да не бих био разлог за то, ја ћу овако, готово сувопарно, прочитати члан 22. Предлога закона о изменама и допунама, којим се мења члан 42.

Члан 42. гласи – послове стручног сарадника може да обавља лице са одговарајућим високим образовањем на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или мастер струковне студије), то моје колеге пољопривредници знају, те студије и све, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године, у складу са Законом.

Мислим да је наша обавеза као народних посланика да предочимо законска решења нашим гледаоцима који су заинтересовани за ову врсту образовања и с тим у вези, као неко ко је гласао за избор ове Владе а тиме и за избор министра који је овде присутан, мислим да смо у обавези, а ја овим амандманом то желим да учиним, да подржимо Владу да у вези с комплетним образовањем и васпитањем донесе ове законе и да уреди ту област. Некад је важније нешто уређивати него владати. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 22. амандман су заједно поднели народни посланици Соња Павловић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

Изволите.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Као и за прошли члан 20, овде је питање зашто нема специјалистичких струковних студија као квалификације за послове стручног сарадника. То питање је врло једноставно и волео бих од министра да чујем одговор зашто они нису обухваћени овим пописом звања. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Када смо говорили у начелу, тад смо то објашњење дали. Разлика је у броју ЕСПБ поена које остварују током студија. Нови који уписују треба о томе да воде рачуна, сви затечени се прихватају и признају као што јесте.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 23. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Александар Шешељ и Зоран Красић, заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић и заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

Изволите.

ЗОРАН КРАСИЋ: Овај амандман се односи на члан 23. Предлога закона, а то је у ствари члан 43. основног текста. Иначе, тај члан се односи на сараднике, али измена која се врши не врши се у погледу сарадника и других сарадника, него око назива тих других програма; сад су то различити програми обуке у оквиру предшколског програма.

Вероватно је то у складу с оним Законом о основама система образовања и васпитања и вероватно имате основа да вршите ову измену, али и ми имамо потребу да амандманима обезбедимо и неко време.

Ја сам просто изненађен, овде постоје посланици који су сами поднели више амандмана него сви други посланици и ви, министре, ниједан амандман нисте усвојили тим посланицима, а још они гласају за вас. Изабрали вас за министра, а ви њима одбијате амандмане. То није коректно. Политички није коректно.

Када људи уложе толики напор да вам побољшају текст, узвратите љубав и усвојте неки амандман. Немојте да сте тако каменог срца, јер онда следећи пут људи неће да пишу амандмане да вам побољшавају текстове него ће да пређу на опозициону страну где ми пишемо амандмане да вам унаказимо законе. А ја нећу да вам се унакази закон, ја желим да тај закон буде добар. Знате како је то у Србији, зачас су избори, па и ви одосте у бивше представнике режима. У овој згради су све бивши представници режима, почев од овога иза вас што клима главом.

Ето, ми смо покушали да вам помогнемо. Није епохална промена ако се промени назив планског документа, али уважавамо потребу да треба и назив да се усагласи са нечим што је претходно промењено.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Красићу.

Реч има народни посланик Ана Стевановић.

Изволите.

АНА СТЕВАНОВИЋ: Хвала, председавајући.

Ми смо додали амандман којим истичемо да је предшколско образовање право сваког детета. Мислим да се министар мора сложити са тим, зато што се грађани Србије увелико слажу са тим да свако дете предшколског узраста мора да похађа предшколско образовање.

Велика грешка која у нашој земљи влада јесте мишљење да су вртићи и предшколске установе установе за чување деце. То је велика грешка и јако погрешан став, зато што деца прва своја знања управо стичу у предшколским установама.

Ми истичемо и сматрамо да је Република Србија дужна да обезбеди средства, сва потребна финансијска средства како би сва деца у Србији могла да похађају предшколске установе.

Према подацима које смо ми нашли, само 48% деце, дакле око 84.000 од 177.000 деце похађа предшколске установе. То је страховито лоше. Због чега је то лоше? Психолози врло добро знају да когнитивни развој деце креће и да свој максимум доживљава око треће године. Дакле, уколико дете не похађа предшколску установу, оно аутоматски губи шансе за једнаки даљи развој, за једнаке стартне шансе касније у животу.

Ово је поготово веома опасно због угрожених група. Ми имамо тај податак да само 20% деце из најугроженијих друштвених и социјалних група има приступ вртићу. Како би се смањила свака социјална и свака друга сегрегација међу децом у нашој земљи, ми инсистирамо и предлажемо да држава Србија сноси све трошкове предшколског образовања, зато што је то кључно како би сва деца имала једнаке шансе за једнаки развој и касније једнаке шансе за успех у животу. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Време овлашћеног представника.

Нисам сигуран да ли су предлагачи сад побркали амандмане, пошто мислим да је на овај члан конкретно било „брише се“ а оно образложење на неки други, али ако већ причам о њему, мислим да су опет предвидели да се купе неки рачунари, овог пута за децу која иду у предшколско, па да нам само кажу колико то кошта. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 23. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, Законом о основама система образовања и васпитања предшколско образовање је бесплатно. Да ли сам ја погрешно разумео или нисам, и оно што сам ја поздравио тада, чини ми се, било је да се у школама на селу врши припрема и на такав начин деца из руралне средине имају оно што досада нису имала, тако да ови који би да емитују права која нема ко да плати то треба да знају.

Такође, везано за члан 23, у коме се мења члан 43, каже се – послове којима се унапређују нега, исхрана, превентивно-здравствена и социјална заштита у предшколској установи обављају сарадници. Предшколска установа која остварује посебне и специјализоване програме, различите програме, то сад стоји, и облике у оквиру предшколског програма, може да има и друге сараднике, уз сагласност оснивача.

Оснивач може да буде локална самоуправа, али и Република. Кад је Република Србија оснивач предшколске установе, сагласност из става 2. овог члана даје Министарство.

Сарадници су вероватно психолози, логопеди и друга стручна лица. Мислим да и социјални радници могу да обављају послове сарадника и с тим у вези је добро што о томе одлучује оснивач, јер он мора да води рачуна о прикупљеним средствима и колико може не само да емитује права, већ колико може и да плати. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици Милан Лапчевић, Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Милан Лапчевић.

Изволите.

МИЛАН ЛАПЧЕВИЋ: Поштовани министре, у овом члану 23. говори се о сарадницима који су запослени у предшколским установама, који брину о неким стварима које су специфичне за негу деце и између осталог се каже да послове којима се унапређују нега и исхрана, превентивно-здравствена и социјална заштита обављају сарадници у предшколским установама.

Ми смо предложили да, поред ових категорија које су дефинисане, буде убачено да послове који се тичу развијања моторичких и физичких способности и телесног васпитања деце такође обављају сарадници, јер је очигледно, то сва истраживања показују, да су наша деца задњих двадесетак година толико преокупирана компјутерима, седењем и јако мало се баве физичким активностима да је неопходно да се предвиде и сарадници у предшколским установама који ће се бавити управо овим

проблемима, односно развијањем моторичких и физичких способности код деце.

Статистике кажу да је чак до 50% деце предшколског узраста гојазно, а да је чак и већи проценат, у неким установама се креће и до 70%, деце која немају апсолутно никакву моторику, не умеју да потрче, не умеју да се играју лоптом. Ми смо спортска нација, треба да развијамо и да направимо такав систем који ће одгајати нашу децу у оном правом смислу да здраво напредују, да здраво живе, да се здраво развијају.

Заиста је неопходно установити систем који ће од предшколских установа надаље, кроз основно образовање, установити такав програм где ће деца пролазити, где ће их неко пратити како расту, како се развијају, да ли имају моторичке способности, да ли им је крива кичма или не, да ли умеју да потрче, да ли су гојазна. Јер, знате, када дође седми-осми разред, то више не може да се исправи.

Статистике кажу да у неким основним школама имате чак преко 90% деце са кривом кичмом. Најбољи начин да се то реши је да се системски ради од предшколских установа и мислим да то заиста неће бити никакав превелики трошак ни за државу нити за установе ако се установи по један сарадник, или већ колико, на одређени број деце у предшколским установама који ће се бавити овим проблемима.

Зато вас молим да, просто, разумете разлоге и мислим да је неопходно на системски начин прићи овом проблему и решити га због будућности наше деце. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Колега, ради вас и јавности, да не останемо недоречени, у тимовима васпитача имате и педагоге који се баве спортом, имате нутриционисте који се баве исхраном. И вероватно предшколска установа није место где ће се дете претерано гојити и где се неко неће бавити његовом моториком. Едукација пре треба да се односи на онај кућни део и родитеље, тако да је све то већ садржано.

И није се поновило само овде у групацији. Видели сте у ранијим члановима да се говори и о разним програмима, где се избацују управо комерцијални програми који су нуђени вртићима и школама под разним шифрама, и спорта и свега, тако да је то већ организовано. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На члан 24. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Члан 45. основног закона, члан 24. овог предлога закона о изменама и допунама закона, па ћу ја, чисто гледалаца ради, да прочитам како ће гласити тај члан 45 после, надам се, усвајања које ће бити у дану за гласање. Он дефинише које послове сарадник може да врши.

Послове сарадника може да обавља лице, и то: 1) послове унапређивања социјалне заштите – лице које има одговарајуће високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или мастер струковне студије) или на основним студијама у трајању од најмање четири године по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године, у складу са Законом; 2) послове унапређивања превентивно-здравствене заштите – лице које има одговарајуће образовање на студијама првог степена (основне струковне студије, основне академске студије или специјалистичке струковне студије), односно на студијама у трајању од три године или вишим образовањем здравствене струке, у складу са Законом; 3) послове унапређивања, планирања, организације исхране – лице које има одговарајуће образовање на студијама првог степена (основне струковне студије или специјалистичке струковне студије), односно на студијама у трајању од три године или вишим образовањем здравствене струке, у складу са Законом, 4) послове неге и превентивне здравствене заштите – лице које има одговарајуће средње образовање здравствене струке, у складу са Законом.

Моја је обавеза да овакво решење које је предложила Влада прихватим. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ристичевићу.

На члан 24. амандман су заједно поднели народни посланици Соња Павловић, Мариника Тепић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Зоран Живковић.

Изволите.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Министар је малопре дао одговор на питање које се поставља овим амандманом, тако да немам коментара даље.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Живковићу.

На члан 24. амандман су заједно поднели народни посланици Милан Лапчевић, Горица Гајић и Дејан Шулкић.

Реч има народни посланик Милан Лапчевић.

Изволите.

МИЛАН ЛАПЧЕВИЋ: Дакле, овај члан је повезан са претходним и амандман је следствен ономе што сам претходно говорио, да се прецизира да пословима развијања моторичких и физичких способности и телесног васпитања код деце у предшколским установама треба да се баве лица која имају одговарајућу струку, која су у тој материји и која треба да поседују стручно образовање.

Да наставим причу од малопре. Ја знам да у одређеним предшколским установама постоје сарадници који се баве праћењем развијања моторичких и физичких способности код деце, да их воде напоље, организују игру итд., али то није случај у свим предшколским установама. Напротив, само у великим градовима. Има тога у Нишу, има у Београду, вероватно у Новом Саду, али у мањим местима то није случај.

Дакле, 90% предшколских установа у Србији нема стручног сарадника овакве струке, који брине о томе како ће се деца развијати, играти у вртићима, да ли ће развијати смисао за спорт, за трчање, за неку физичку активност. Због тога мислим да је заиста неопходно да се овакви сарадници предвиде да постоје обавезно при вртићима. Не мора то да буде не знам који број, довољан је један сарадник у вртићу, али би то знатно унапредило и здравље деце и, наравно, побољшало њихове и физичке, па ако хоћете, и менталне и спортске способности.

Сигурно знате, посебно ваши сарадници који се баве конкретно овом проблематиком, да је, рецимо, у Скандинавији случај да деца која иду у вртиће преко 70% времена које проводе тамо проводе у природи. Био је скоро један видео-снимак на друштвеним мрежама који показује како васпитачице изводе децу из вртића. Како их доводе родитељи, оне их изведу одмах напоље. Снег је, оне их воде до језера, деца се свлаче, улазе у то језеро, купају се, враћају се назад.

То је незамисливо у Србији, али се зато у тим земљама буквално од пет дана три или четири дана обавезно проводи по цео дан у природи. Одводе их до фарми, одлазе на планину, одлазе на језера, трче, играју се. Дакле, највећи део времена који треба да проведу у вртићу не проводе у затвореним просторима већ проводе напољу.

Суштина приче је да пружимо деци, односно да програми буду такви да деца што више времена проводе напољу да би развијала и здраве стилове живота, да би се кроз ту причу развила свест и о екологији, о очувању природе и да би они, наравно, здраво одрастали. Те послове на овај начин треба да обављају они људи који су за то стручни, пре свега људи који су завршили факултете из области спорта и физичке културе, али наравно и они из области здравствене неге.

Мислим да ова држава треба толико да пружи деци, јер ако их одмалена научите, још од вртића, од предшколских установа, преко основних школа, онда имате здраве и способне људе касније кроз живот.

Јако је добро што је од петог разреда уведено обавезно физичко васпитање, али немате стручног човека који ће то радити у првом периоду основног образовања, од првог до петог разреда. Ништа није ни скупо ни претерано тешко да имате професора физичког васпитања који ће се у основној школи бавити само тиме. Дакле један професор на све разреде, од првог до петог. То ће у знатној мери поправити и здравствено стање наше деце и развити код њих неке друге способности, које су очигледно потребне деци да се касније истакну и као нормални људи, да здраво одрастају и да имају одређене способности у неком спорту. Мислим да је ово преко потребно.

Искористићу преостало време да укажем на још једну аномалију у основном и средњем образовању, а то су екскурзије. Имате стравичан проблем да се, кад дођу екскурзије и организације екскурзија, родитељи хватају за главу од висине цена тих екскурзија. Постоји амандман који сам писао да се предвиди да се екскурзије организују тематски, да буду везане за оно што деца уче, то је једно, и друго, да се избегну оне туристичке екскурзије, где деца одлазе, пре свега у Грчку, иду по разним дискотекама или у шопинг, а притом у склопу тих екскурзија не обиђу ни Зејтинлик, ни Крф, ни Кајмакчалан. Мислим да је то заиста отишло у неку другу крајност.

Такође је ненормално да деца плаћају разредним старешинама и онима који их воде на те екскурзије дневнице које се крећу од 30 до 40 евра дневно. Па видите сад, рецимо, средњошколац шест дана путује, по 40 евра, 250 евра треба да да за читав период. Деси се, рецимо, скоро је била екскурзија у једној средњој школи у Нишу, где су деца провела шест дана, три дана у Бечу, по један дан у Будимпешти и у Братислави. То је коштало 300 евра а били су у хотелу који је 40 километара од Беча, који прокишњава, у коме је влага и који у принципу не може да кошта више од 20 евра. Агенције су на томе зарадиле двадесетак хиљада евра, наставници и професори су добили по 50, 60, 70 хиљада за тих пет дана, а питање је колико родитељи могу то да плате.

Мислим да мора да се установи систем да су екскурзије обавезне и да су обавезни део радног процеса. Да они који их воде, добијају редовну дневницу као и свако ко ради у државном органу, а не да има преко онога што им плаћају агенције; ту се већ отвара пут за корупцију.

Хвала вам што сте ме саслушали.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Лапчевићу.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Поштовани господине Лапчевићу, ја да кренем од средње школе, екскурзије, па да се вратим на вртић, ако може.

Пре недељу дана је формиран тим од стране министра који је добио званичан задатак да уреди подручје свих ђачких путовања, од рекреативне наставе, излета, екскурзија и екскурзија ван Србије.

Рејонизује се Србија по тим моделима и биће искључиво на други начин понуђена, а и многа од ових решења која сте ви рекли су такође садржана. Значи, биће апсолутни ред у том смислу, и у смислу финансија, и у смислу коришћења ресурса, наших технолошких вишкова наставника, за израду програма, спровођења и управо професора технолошких вишкова из области спорта, који ће бити у тим процесима аниматори, и та ће се прича увезати са другим тимом. Ми смо направили негде око 40 посебних тимова, од исхране, спорта, све ово о чему ви причате.

Ево, деценијама се тиме није нико озбиљно бавио, али имамо и озбиљне притужбе разних министара који знају шта је сад битно или небитно а могли су то да ураде и пре тога. Тако да ће јавност врло брзо бити упозната са новим концептом екскурзија.

Када је у питању ово прво о чему сте говорили, знате како, дошли бисмо онда у велики проблем ако бисмо сад одмах запослили толико наставника спорта у свим предшколским установама. То траже и учитељи, то се некад звало спуштена настава. Али онда улазите у другу врсту проблема. Шта ћете написати у радној листи том учитељу који је то полагао, као и том васпитачу, који је то учио на факултету? Он је за то обучен. Он има разредни вид процеса рада, нема предметни.

Свакако, ментори, који могу да се обезбеде, као и лекари, с њима имамо сада другачије уговоре и са локалним самоуправама ће вршити додатне обуке и неке показне активности. Ако их релаксирамо у сваком том смислу, онда улазимо у структуру рада и буџета, али о томе ће се такође водити рачуна. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

(Милан Лапчевић: Реплика.)

Немате основа за реплику, господине Лапчевићу. Само сте добили одговор на питање. Мислим да сте имали довољно времена да образложите разлоге због којих сматрате да је неопходно прихватити амандман, а онда сте добили одговор.

Повреда Пословника, народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Повреда Пословника, члан 158. став 4 – сваки подносилац амандмана има право да образложи свој амандман у трајању до два минута, с тим да укупно трајање претреса у појединостима по овом основу не може бити дуже од шест часова.

У ставу 3. се каже да председници, односно овлашћени представници посланичких група за укупни претрес у појединостима имају додатно време од 15 минута, које не улази у ово. Такође, и укупно време претреса у појединостима распоређује се за посланичке групе. Посланичке групе имају неко време у односу на број посланика које имају.

Ми имамо, значи, 600 минута за расправљање, по два минута по сваком амандману. Је л' тако?

Пре него што је колега Лапчевић кренуо да прича, у електронском систему нам је на располагању остало 28 минута. Он је причао седам минута, свих седам минута скинуто је у електронском систему од овог износа и ове цифре. Ја разумем да он, када потроши два минута, може да троши још време посланичке групе или време овлашћеног, али то време не сме да се скида од ових 600 предвиђених минута.

Шта радите, како бројите ово? Хајде, прихватићемо ваша правила, само нам транспарентно објасните шта радите да бисмо ми знали колико је времена остало. Откад је почео претрес у појединостима, постављали смо питање како да дођемо до тих података; нико да нам објасни. Објасните грађанима Србије, и они имају право то да знају. Ми овде, на крају крајева, њих представљамо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице Стаменковић.

Сматрам да нисам повредио члан 158. Све је транспарентно и јавно, и врло прецизно и јасно дефинисано Пословником о раду Народне скупштине Републике Србије. Члан 158. став 8. каже – народни посланици који нису чланови посланичких група међусобним договором одређују највише три учесника у претресу о појединостима, који имају право да говоре само по једном, до пет минута, што је господин Лапчевић као самостални посланик и искористио.

(Бранка Стаменковић: Али не да одбијате од 600 минута.)

Молим вас, колегинице Стаменковић, није на мени да мерим време већ да водим седницу. И не да водим дијалог са вама него, понављам, да водим седницу у складу са Пословником о раду, што ћу наставити да радим. Захваљујем.

На члан 25. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић и заједно Александра

Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

Изволите.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Постављено је питање малопре од чега ће се платити наш предлог да предшколско васпитање и образовање за децу од три године до поласка у школу буде потпуно бесплатно и доступно свој деци, од чега ће се платити све играчке и уређаји типа таблета и компјутера који треба у тим вртићима да обезбеде довољно стимулативно окружење да деца у том интензивном раном развоју имају што стимулативнији развој виших когнитивних функција, па осећам потребу, и дужност на крају крајева, да одговорим.

Да нисмо поклонили земљиште за „Београд на води“, тј. да неодговорна власт у наше име то није поклонила, могли смо од тог новца то да финансирамо. Могли смо и да изградимо добар број вртића од тог новца. Али сад шта је, ту је. С обзиром на то да смо поклонили, оно што можемо да урадимо јесте да то сад опорезујемо онако како то и вреди. Од тог новца и од новца који ће доћи од опорезивања неизграђеног градског грађевинског земљишта које је отето у масовним пљачкашким приватизацијама ћемо све то да финансираћемо.

То ћемо имати прилику да покажемо већ у Београду након следећих избора с обзиром на то да локална самоуправа тренутно има надлежност над вртићима и покрива трошкове боравка деце у предшколским установама. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Владимир Орлић, по амандману.

Изволите.

(Бранка Стаменковић добацује.)

Двадесет три секунде колега Орлић има. Уколико већ желите прецизно, јавно, транспарентно, молим вас да водите рачуна.

Колега Орлићу, изволите, имате 23 секунде по амандману.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Позивам да се не усвоји. Прво, јер не умеју да објасне шта ће деци од шест месеци до једне године рачунар. Друго, јер не умеју да кажу колико то све заједно кошта. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Видите, врло прецизно и јасно у 10 секунди.

Захваљујем, колега Орлићу.

(Бранка Стаменковић: Има још 14 секунди.)

Има још 14 секунди, наравно, и то ће искористити.

На члан 25. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо народни посланици, помало сам и срећан. Добро је што колегиница није предложила да се, поред лаптопова и рачунара, деци од годину-две дана деле наталне карте и стаклене кугле. Стога сам срећан што се зауставила на таблетима, рачунарима и лаптоповима.

Даме и господо народни посланици, нема бесплатног ручка и с тим у вези не можете опорезовати ништа. Значи, да бисте убрали порез, морате да га уберете од неког капитала, од неког рада, од неког производа. Не можете да живите у држави која ће само опорезивати.

Слажем се са претходним говорником да треба опорезовати све оне који су допринели дивљој, предаторској грабизацији коју називају приватизацијом. Ал' то није радила само Влада и бивши режим; то су радили и стечајни управници. Неки од њих су нам дошли као амерички производ, увозни, који тамо нешто забрљају па дођу овде па мисле да могу некажњено да пљачкају а онда се ти исти залажу да се опорезује. Шта? Стечајни управници једино, и тајкуни.

Али не може се живети од магле, мора се живети од производње. Они кажу – нећемо производњу, нећемо дуално образовање, нећемо раднике, нећемо физички рад, нећемо производ, ми желимо само да опорезујемо. Можете да опорезујете само нешто што стоји. Новац је средство за размену робе и као такво га треба гледати.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Ристичевићу.

На члан 26. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Још једном да поновимо за шта се залаже Посланичка група Доста је било када је у питању предшколско васпитање и образовање.

Под број један, да назив „предшколско васпитање и образовање“ променимо у „предшколско образовање и васпитање“ не бисмо ли едуковали мало ширу јавност о томе да вртићи нису сервис за чување деце, већ да период од треће године па до поласка у школу код деце представља период њиховог најбржег раног развоја, када су најпријемчивији, најлакше уче. Они тад и не уче, они просто усвајају.

Ако дете са три-четири године изложите окружењу у коме се прича неки страни језик, он тај страни језик неће научити, он ће га усвојити и

биће билингвалан. Значи, толико је моћан тај период, толико деца у том периоду лако и брзо примају из окружења стимулансе. Све то помаже развоју њихових можданих синапси да је неопходно да сву децу што пре обухватимо предшколским образовањем и васпитањем већ од треће године.

Да бисмо то могли да урадимо, наше предшколско образовање и васпитање мора да постане потпуно бесплатно, јер само тако може бити доступно свима. Не сме да зависи од финансијске снаге родитеља. Штавише, управо деца сиромашнијих родитеља имају потребу за тим стимулативним окружењем, у којем ће бити подстакнут њихов рани развој, да би на почетку основне школе били на истим стартним позицијама са осталом децом. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: За мене је израз „васпитање и образовање“ и „образовање и васпитање“ потпуно истоветна ствар. Ово је традиционално код нас, да се у овом узрасту каже прво васпитање. Ја бих чак мењао да се и код осталих узраста зове „васпитање и образовање“. Јер ако је неко невоспитан, не можете га научити ничему.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 26. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, ја бих пре васпитања и образовања додао негу деце, с обзиром на то да се ради готово о бебама.

Е сад, кад је васпитање у питању, да је оно било на првом месту ранијих година, данас бисмо имали поводом усвајања амандмана и закона далеко лакши посао. Да је васпитање било обавезно, не бих доживео да будем плунут овде у Парламенту, не бих доживео да ме траже по згради да ме бију. Не бих доживео од претходног говорника да будем уштинут да је било васпитања.

Велико је питање да ли је било образовања, али они желе да све буде бесплатно. Нажалост, нема бесплатног ручка, то морам да поновим. Ми морамо да радимо, да зарадимо, морамо бити вредни и посвећени свом послу – у фабрици, на њиви, за плугом, за стругом. Свако на свој начин мора да проводи време у раду, јер уколико то будемо радили, онда нећемо имати само бесплатне уџбенике, нећемо имати само бесплатне рачунаре,

имаћемо и бесплатне одласке на море, екскурзије итд., јер је то претходно неко зарадио.

Да бисте нешто могли да трошите, да бисте могли да пијете воде, морате имати воду у чаши, не можете да пијете из празне чаше. Не можете из празне касе, коју су испразнили у злочиначком подухвату стечајни управници и тајкуни и странка бившег режима, да финансирасте. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Ристичевићу.

На члан 26. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 26. амандман су заједно поднели народни посланици Војислав Вујић, Јелена Вујић Обрадовић, Марија Јевђић, Ђорђе Косанић и Петар Петровић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 27. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

Реч има народни посланик Ана Стевановић.

Изволите.

АНА СТЕВАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Не знам да ли је министар прочитао публикацију коју је објавио Уницеф, која се зове „Улагање у образовање у раном детињству деце у Србији“. Мислим да је публикација из 2010. године. Онда схватате и сами због чега ми упорно инсистирамо да предшколско образовање мора да буде бесплатно.

Поновићу још једанпут, предшколско образовање, које треба да похађају сва деца, изазива и условљава то да касније сва деца имају једнаке шансе. Нажалост, у нашој земљи то није случај и управо су најугроженије социјалне групе у најтежем положају. Због тога држава мора да сноси све трошкове предшколског образовања.

Деца која потичу из најнижих слојева, односно њихови родитељи немају довољно материјалних средстава да их уопште упишу у предшколске установе. Ми као држава јесмо одговорни, и ви сте као министар који је задужен за ствари којима се ми данас бавимо у суштини најодговорнији, да пружимо деци једнаке шансе и да деци из најугроженијих група пружимо могућност да похађају предшколско образовање.

Тако да, пре него што се уопште приступи усвајању овог закона, још једанпут вас позивам, као што сам јуче позивала, да направите

корениту реформу предшколског образовања, које ће касније условити реформу основношколског и средњошколског. Зато што, док имамо ситуацију каква је данас, да су деца пре свега неједнака и да њихово образовање и њихова будућност зависи од финансијске ситуације њихових родитеља, ми не можемо да будемо хумано друштво, праведно друштво и не можемо да пружимо једнаке шансе за сву децу у нашој земљи. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Колега Орлићу, по амандману, изволите. Имате 14 секунди.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Да се не усвоји, даме и господо. Под један, побркали су амандман; под два, још нам нису рекли оно за рачунаре.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Пет секунди. Захваљујем. Имате још девет секунди, колега Орлићу.

На члан 27. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Има овде чудних доктора, посебно ових што су докторирали креативност. Јако су креативни. Ми смо, кад смо били опозиција, стварно били креативни. Ови су негде споља креирани. Јако чудних доктора има, они говоре само о предшколском образовању.

Морам да поновим... Прво да кажем – тако то бива кад неко дипломира на неком факултету на коме је дипломирао... Ко оно беше, Чедомир Јовановић, је л'? Стварно је на том факултету било чудних биљака – фикуса. Будеш фикус и дипломираш, па и докторираш.

Ради се о нези, васпитању, па образовању. А у овом члану о ком сада говорим ради се о казнама. Уколико неко спречи да се дете образује на језику на којем је то законом предвиђено, биће кажњен одговарајућом новчаном казном, па бих ја волео, по питању васпитања, да се казне и неки доктори, и неки посланици, који очигледно да су васпитању... Образовање је сумњиво, врло сумњиво, као да је било у вечерњој школи уз вечеру... Ем је образовање нешто сумњиво... Звање можда постоји, али знање, посебно ако је применљиво, тешко да постоји. Јер неко ко би имао одговарајуће звање које би потврдило знање овако нешто не би рекао и знао би да нема бесплатног ручка, да се новац зарађује, да се новац не дели продајом магле већ да се зарађује у њиви, за стругом, за плугом. Не зарађује се стечајевима; тако се новац троши, људи упропашћују. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 27. амандман, са исправкама, заједно су поднели народни посланици Љиљана Михајловић, Вјерица Радета и Милорад Мирчић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 27. амандман, са исправкама, заједно су поднели народни посланици Срето Перић и Мирослава Станковић Ђуричић.

Реч има народни посланик Срето Перић.

СРЕТО ПЕРИЋ: Даме и господо народни посланици, амандман на члан 27. је заправо на члан 53. основног закона. Тај члан говори о казним одредбама.

У првом његовом делу предвиђено је кажњавање предшколске установе или школе која организује припремни процес у предшколској настави. У принципу, нисмо интервенисали на овај део, али сматрамо да би ту предвиђена казна могла да буде мања него што је предвиђена, јер је бесмислено кажњавати установу у овом износу, али исто тако сматрамо, у другом делу, да би за одговорно лице у предшколској установи, или у школи која организује припремни процес за предшколску наставу, требало повећати од 100 до 150 хиљада.

Ми заправо желимо на овај начин да учинимо одговорнијим одговорно лице, односно да запрећена казна буде озбиљна, па ако буде прекршено да буде и изречена. Овде се смањује распон између најмање одређене новчане казне и највише утврђене новчане казне. Смањује се могућност за корупцију, оставља мали простор оном ко треба то да примени да има неки распон и слободну оцену у овом.

Мало је интересантан начин на који је предлагач овог закона рекао због чега се не прихвата амандман, па каже да је решење предложено у Предлогу целисходније и да је законом, ја сад не знам којим законом, предвиђено решење у реду.

Мислим, министре, да сте ово могли да прихватите; не мења концепцију закона, остаје у свему као што сте ви предвидели, али би овде увело више обавеза и одговорности за одговорно лице у установи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 28. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Ближимо се крају ове расправе у појединостима. Остало је још врло мало времена, па да резимирамо, што се предшколског образовања тиче, шта Посланичка група Доста је било сматра да је најважније када је о предшколским установама реч.

Пре свега да проширимо мрежу предшколских установа како би оне могле да обухвате много већи број деце, да нам циљ буде да могу да обухвате сву децу узраста од треће године до поласка у школу да би сва деца имала подједнако доступно стимулативно окружење у периоду раног развоја, док се развијају више когнитивне функције, не би ли на почетку основне школе била на једнаким стартним позицијама, а не да одређена деца, која нису ишла у вртић, која су из сиромашнијих средина, чији родитељи нису имали да плате трошкове вртића, буду већ на почетку самог образовања и живота у заостатку.

Други начин на који ћемо постићи ову једнакост шанси у образовању за сву децу јесте да се постарамо да предшколско васпитање и образовање, или образовање и васпитање, буде потпуно бесплатно, да буде плаћено из буџета Републике Србије.

Тренутно је 80% тих трошкова на локалним самоуправама. Сасвим је лако да Град Београд у потпуности преузме све трошкове предшколског образовања и након следећих избора у Београду, када добијемо поверење грађана, ми ћемо, ДЈБ ће се потрудити да то тако и буде и да тај приступ вртићима буде за све једнак и бесплатан. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Колега Орлићу, девет секунди. Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Хвала.

Пошто предлагач прича о деци од три године а написао је од шест месеци, колико зна шта је предложио, толико ће и добити Београд. Зато да се не усвоји.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 28. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Кад неко бебама од шест месеци тражи лаптопове, рачунаре, за очекивање је да затражи свемирске бродове.

Упорно понављам да се ради о нези, васпитању, па образовању.

Они који су васпитање два пута прескочили, очигледно не желе да чују ту реч. Јер та реч обавезује да се не може колега пљувати, не може се псовати, не може се кидисати на клупе, не може се улазити са оркестром „Благо глувима“ у Народну скупштину.

С обзиром на то да по овом закону постоји васпитање и образовање, верујем да неке нове генерације неће у ову скупштину улетати попут оног нервозног представника „бенседина“ са разним клепетушама и гитарама и да неће овде свирати као да су на кафанској забави, као да се такмиче за песму „Евровизије“, да тог оркестра „Благо глувима“ више неће бити овде,

да ће доћи неки fino васпитани, да ће бити и образовани, да ће бити однеговани, али очигледно да наше колеге сматрају да нешто може да буде бесплатно а да се претходно не заради.

Ја се залажем за то да се за образовање и васпитање новац заради производњом, на њиви, у фабрици. То раде све капиталистичке земље, које имају јаку социјалну подлогу. Оне прво све својим радом и зарађивањем омогуће, па онда кад створе ту погачу, тај БДП на одређеном нивоу, када зараде, онда емитују права која могу да плате. Очигледно је да неки мисле обрнуто и нису у праву. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 28. амандман са исправком су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Марина Ристић и Немања Шаровић.

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Господине Милићевићу, мени стварно није јасно. Предлагач закона није прихватио овај мој амандман или је прихватио овој мој амандман? Овде стоји да нисте прихватили амандман, а у образложењу кажете да се слажете.

Ми смо у свађи око рока. Ви кажете – за две године од ступања на снагу донећете подзаконске акте. Ја сам предложио шест месеци. Кажете да ћете се трудити да то буде не у року од две године него нешто краће. И сад сте ту нашли као неки одговор.

Зашто је мени ово важно? Да ли ви заступате девизу „Брже, јаче, боље“ или не заступате? Брзо сте урадили ове предлоге закона, јако сте их урадили, пошто је Министарство напокон узело надлежности, и очекујем да буде и боље за шест месеци, а не за две године. Или сте прихватили ону другу девизу – овај мандатни период Владе ће да се користи да Србија дође до пред врата ЕУ? То је отприлике за две године, по оном обећању из 2016.

Али добро. Мени је изузетно драго што нисте прихватили овај мој амандман, те смо тако јасно и гласно рекли ко је где. А не онако, ја подносим амандмане, ви се слажете, ви их не прихватате, ја не подржавам ову Владу а одбијате амандмане оних који подржавају вас. Па према овоме како се ви понашате, вас човек и не сме да подржава. Ви му одмах одбијате амандмане. Или, не знам, узимате неке друге критеријуме.

Мислите да је ексклузивно право за добро само на једној страни. Па усвојте те амандмане, не овако нас да збуњујете.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 28. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

Реч има народни посланик Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Дакле, причали смо о томе да је јако важно да у основном образовању испоштујемо све оно што је загарантовано и самим Уставом Републике Србије. Дакле, ми смо се залагали и на овај начин смо желели да поправимо овај закон из простог разлога што не само да има недостатака, него основно образовање, пре свега, није бесплатно у Србији.

То што пише да јесте, не значи да јесте и у реалности. Ако узмете пример да је преко половине плате потребно да би се купио један сет уџбеника, заједно са перницама и свим стварима које су неопходне детету да започне 1. септембра школску годину, како ће нека породица да издржи ако има двоје, троје, па и више деце? Дакле, бесплатни уџбеници подразумевају данас да држава стане иза деце, да стане иза родитеља и да им помогне да заиста образовање буде бесплатно.

Уколико не будемо на тај начин веровали да можемо да поправимо ствар, мислим да ће такав став Владе Републике Србије дефинитивно утицати на то да ће многа деца или остати без потребних средстава или ће њихови родитељи додатно осиромашити.

Оно што је веома важно јесте да, такође, водимо рачуна и о ћириличном и латиничном писму, с обзиром на то да српски језик равноправно признаје оба, а то, једноставно, није случај са оним што се дешава данас у основном образовању. Ако кажете да енглески, немачки, руски, француски или неки други језик мора искључиво...

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Божовићу.

Поштовани народни посланици, обавештавам вас да је потрошено време које је за образлагање амандмана предвиђено чланом 158. Пословника о раду Народне скупштине Републике Србије. Дакле, време када је реч о предлагачима амандмана. Остаје време које припада посланичким групама, уколико посланичке групе имају време и нису га потрошиле током расправе, и остаје време председника или овлашћених представника посланичких група, уколико председници или овлашћени представници посланичких група то време нису потрошили током досадашњег тока расправе.

На члан 28. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Наташа Јовановић и Милорад Мирчић.

На члан 28. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 29. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Прелазимо на 3. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане које су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примили сте извештаје Одбора за уставна питања и законодавство и Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине, отварам претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

Колегинице Стаменковић, имате време посланичке групе. Изволите.
БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала.

Нажалост, опет се на чудан начин рачунало ово амандманско време и није остало уопште амандманског времена да разговарамо о предлозима закона о основном и о средњем образовању и васпитању, тако да могу само кратко да кажем да се, пре свега када је основношколско образовање у питању, Посланичка група Доста је било залаже за то да трошкови набавке уџбеника буду у потпуности покривени из буџета Републике Србије не би ли родитељи били поштеђени тог стравичног финансијског удара сваког септембра, нарочито ако имају више од једног детета.

Даље, залажемо се за корениту реформу начина на који се изводи наставни процес. Нама у центру система није дете и нису потребе детета; нама су у центру система наставници. Деца имају превелики број предмета, пре свега због тога што не можемо запосленим наставницима да дамо отказ и да их избацимо на улицу, пошто су и они родитељи. Да је ова држава одговорна, она би морала да смисли неки социјални програм помоћу ког ће, смањењем броја предмета у школи, наставнике који због тога остају без посла збринути на неки други начин.

Један од начина је да максималан број деце по одељењу са 33 смањимо на 20, тиме бисмо сачували одређени број радних места, а предмете бисмо могли да укрупнимо, јер деца су преоптерећена, градиво је преобимно. И то је све ради очувања радних места унутар основношколског система. При томе се занемарује чињеница да цео систем треба да се врти око детета, а не око очувања социјалног мира. Тај социјални мир треба да се очува на друге начине, а не на овај начин. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Морам још једном, ради јавности, да подсетим да је овај дом усвојио један јако квалитетан закон, он се зове Закон о основама система образовања и васпитања, где је у центру дете, где је први пут после дуго деценија стављено шта је то предмет, шта је то програм и оптерећење ученика је било на првом месту.

Постоје и друге мере и начини да се обезбеди добар социјални програм. Ми смо обезбедили 1.200 отпремнина. Обезбедили смо да се са 65 година мора у пензију и да млади могу добити шансу. Треба ми много времена да кажем које су све мере обухваћене, али први пут је заиста дете у програму, не само у основним школама него и у гимназијама. Уводе се изборни пакети, значи не бира више нико у име детета, него дете има право да бира, тако да ћете видети, заиста, у врло скорије време, да се ово управо ради. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 1. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 2. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић и заједно Горица Гајић, Милан Лапчевић и Дејан Шулкић.

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Никола Савић и Зоран Красић.

На члан 3. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић, Милан Лапчевић и Дејан Шулкић.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 5. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Балинт Пастор, Елвира Ковач и Арпад Фремонд.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Милан Лапчевић, Горица Гајић и Дејан Шулкић.

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Ненад Чанак, Олена Папуга, Нада Лазић.

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 7. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 9. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Дубравко Бојић и Вјерица Радета.

На члан 11. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Никола Савић и Вјерица Радета.

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 12. амандман, са исправком, заједно су поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 13. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Ружица Николић и Вјерица Радета.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 14. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 14. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 15. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 15. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Ружица Николић и Зоран Красић.

На члан 17. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 18. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 19. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 19. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 19. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 19. амандман су заједно поднели народни посланици Балинт Пастор, Елвира Ковач и Арпад Фремонд.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

На члан 19. амандман је поднео народни посланик Душан Милисављевић.

На члан 19 амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Наташа Јовановић и Вјерица Радета.

На члан 21. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 21. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 21 амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 21. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 21. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Александар Шешел и Зоран Красић.

На члан 21. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 22. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 22 амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 22. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић и заједно др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и Ђорђе Вукадиновић.

На члан 22. амандман је, на основу члана 161. Пословника, поднео Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво.

Представник предлагача је на седници Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватио амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

На члан 22. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 23. амандман, са исправком, поднео је народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 24. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 25. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 25. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 26. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 26. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 26. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Миљан Дамјановић и Вјерица Радета.

На члан 26 амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 27. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 27. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 27. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 27. заједно су поднели амандмане народни посланици Горица Гајић, Милан Лапчевић и Дејан Шулкић.

На члан 27. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 27. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Ружица Николић и Зоран Красић.

На члан 28. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 28. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Зоран Красић и Александра Белачић.

На члан 28. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 29. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 29. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 29. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Љиљана Михајловић и Вјерица Радета.

На члан 30. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 30. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 30. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Томислав Љубеновић и Вјерица Радета.

На члан 31. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Зоран Красић, Срето Перић, Вјерица Радета и заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 31. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 31. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 31. амандман је поднео народни посланик Душан Милисављевић.

На члан 31. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 31. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 32. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 32. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 33. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић и заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 33. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 35. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић и заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 35. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици Милан Лапчевић, Горица Гајић и Дејан Шулкић.

На члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 37. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 37. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 37. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 39. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 39. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 39. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 39. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Никола Савић и Зоран Красић.

На члан 40. амандман је поднео народни посланик др Владимир Орлић.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

На члан 40. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 41. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 41. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 41. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 42. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 42. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Дубравко Бојић и Зоран Красић.

На члан 42. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 42. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 43. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 43. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 43. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 44. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 45. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 45. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 45. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 45. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 45. амандман је, на основу члана 161. Пословника, поднео Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво.

Представник предлагача је на седници Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватио амандман а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

На члан 45. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 46. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 46. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 46. амандман су заједно поднели народни посланици др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и Ђорђе Вукадиновић.

На члан 46. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 46. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 46. амандман је, на основу члана 161. Пословника, поднео Одбор за образовање, технолошки развој и информатичко друштво.

Представник предлагача је на седници Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватио амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

На члан 47. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 47. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 48. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић, мр Јасмина Николић.

На члан 49. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 49. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 49. амандман су заједно поднели народни посланици Ненад Чанак, Олена Папуга и Нада Лазић.

На члан 49. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Срето Перић и Вјерица Радета.

На члан 50. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 51. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 51. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 52. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 52. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јанушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић

На члан 53. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 53. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 53. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 54. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 54. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 54. амандман је, на основу члана 161. Пословника, поднео Одбор за образовање, технолошки развој и информатичко друштво.

Представник предлагача је на седници Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватио амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

На члан 54. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 54. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 55. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 55. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 56. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 57. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 57. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 57. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 58. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 58. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 58. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 58. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Наташа Јовановић и Вјерица Радета.

На члан 59. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 59. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Амандман којим се после члана 59. додаје нови члан 59а заједно су поднели народни посланици др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и Ђорђе Вукадиновић.

Одбор за уставна питања и законодавство је, сагласно члану 163. став 2. Пословника Народне скупштине, одбацио као непотпун амандман којим се после члана 59. додаје нови члан 59а који су заједно поднели народни посланици др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и

Ђорђе Вукадиновић. Одбачени амандмани не могу бити предмет расправе и о њима се не гласа (члан 163. став 4. Пословника).

На члан 60. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 60. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и Ђорђе Вукадиновић и заједно народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 60. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 61. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић и заједно народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 61. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 61. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 62. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 63. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 63. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 63. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 64. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 65. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 65. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Зоран Красић и Миљан Дамјановић.

На члан 65. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

На члан 66. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 66. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 66. амандман су заједно поднели народни посланици мр Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић и Радослав Милојичић.

На члан 66. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Зоран Красић и Миљан Дамјановић.

На члан 67. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 67. амандман је поднео народни посланик Маријан Ристичевић.

Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Даме и господо народни посланици, на основу члана 161. Пословника Народне скупштине, посланик Маријан Ристичевић повукао је амандмане на чланове: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 40,41, 43, 45, 47, 49, 51, 53 Предлога закона о изменама и допунама закона о средњем образовању и васпитању 24. октобра 2017. године, а који су заведени под бројем 016102865-17.

Прелазимо на 4. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ (претрес у појединостима).

Примили сте амандмане који су на Предлог закона поднели народни посланици.

Примили сте извештаје Обора за уставна питања и законодавство и Одбора за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине, отварам претрес Предлога закона о појединостима.

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Весна Марјановић.

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 2. амандман, са исправком, заједно су поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Никола Савић и Зоран Красић.

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Дубравко Бојић и Вјерица Радета.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Наташа Јовановић и Зоран Красић.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 4. амандман, са исправком, заједно су поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Весна Марјановић.

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и Ђорђе Вукадиновић.

На члан 6. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Зоран Красић, Миљан Дамјановић и Вјерица Радета, заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др. Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић, заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Весна Марјановић.

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Александра Белачић и Вјерица Радета.

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Весна Марјановић.

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић, Весна Марјановић.

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Балинт Пастор, Елвира Ковач и Арпад Фремонд.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 9. амандман је поднео народни посланик Душан Милисављевић.

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Дубравко Бојић и Вјерица Радета.

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић..

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Никола Савић и Зоран Красић.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 14. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић и заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 14. амандман је поднео народни посланик Душан Милисављевић.

На члан 14. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 14. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић, Милан Лапчевић и Дејан Шулкић.

На члан 15. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 15. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 15. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 15. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Ружица Николић и Вјерица Радета.

На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Милан Лапчевић, Горица Гајић, и Дејан Шулкић.

На члан 16. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета и Никола Савић.

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић и Срето Перић.

На члан 17. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић, Милан Лапчевић и Дејан Шулкић.

На члан 18. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 18. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Александар Шешелј и Зоран Красић.

На члан 19. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 19. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 20. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 21. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић и заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 21. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 22. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 22. амандман су заједно поднели су народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 23. амандман су заједно поднели су народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 23. амандман су заједно поднели народни посланици др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и Ђорђе Вукадиновић.

На члан 23. амандман, са исправком, заједно су поднели су народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 23. амандман су заједно поднели су народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 24. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловски, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 24. амандман су заједно поднели су народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Ненад Константиновић, Горан Богдановић и Здравко Станковић.

На члан 24. амандман, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и Ђорђе Вукадиновић и заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 24. амандман су заједно поднели су народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 25. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 26. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 26. амандман је поднео народни посланик Владимир Орлић.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој и информатичко друштво прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

На члан 26. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 27. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 28. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић и заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 29. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 29. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Петар Јојић и Вјерица Радета.

На члан 29. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 29. амандман је поднела народни посланик Горица Гајић.

На члан 30. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић и заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 31. амандман су заједно поднели народни посланици Милан Лапчевић и Дејан Шулкић.

На члан 31. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 31. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Александар Шешел и Вјерица Радета.

На члан 32. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 32. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 33. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Александра Белачић и Зоран Красић.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Горица Гајић, Милан Лапчевић и Дејан Шулкић.

На члан 34. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 35. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 36. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Дубравко Бојић и Зоран Красић.

На члан 37. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Никола Савић и Зоран Красић.

На члан 38. амандман су заједно поднели народни посланици Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић и Зоран Живковић.

На члан 39. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 40. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 41. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 42. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 42. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Наташа Јовановић и Зоран Красић.

На члан 43. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 44. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 45. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 45. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 46. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 46. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 47. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Мариника Тепић, Соња Павловић, Александра Чабраја, Јован Јовановић, Зоран Живковић и заједно Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 47. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 48. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 48. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 49. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 49. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 50. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 50. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 50. амандман су заједно поднели народни посланици Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић и проф. др Миладин Шеварлић.

На члан 50. амандман су заједно поднели народни посланици Балинт Пастор, Елвира Ковач и Арпад Фремонд.

Влада и Одбор за образовање, науку, технолошки развој, информатичко друштво прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним

системом Републике Србије. Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 51. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици: заједно Бошко Обрадовић, Срђан Ного, Марија Јањушевић, др Драган Весовић, мр Иван Костић, Зоран Радојичић, проф. др Миладин Шеварлић и заједно Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 51. амандман су заједно поднели народни посланици Зоран Красић, Миљан Дамјановић и Вјерица Радета.

Амандман којим се после члана 51. предлаже додавање нових чланова 51а и 51б заједно су поднели народни посланици др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и Ђорђе Вукадиновић.

Одбор за уставна питања и законодавство је, сагласно члану 163. став 2. Пословника Народне скупштине, одбацио као непотпун амандман којим се после члана 51. додају нови чланови 51а и 51б, који су заједно поднели народни посланици др Санда Рашковић Ивић, др Дијана Вукомановић и Ђорђе Вукадиновић. Одбачени амандмани не могу бити предмет расправе и о њима се не гласа (члан 163. став 4. Пословника Народне скупштине).

На члан 52. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 53. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 54. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 55. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

На члан 55. амандман су заједно поднели народни посланици Александра Јерков, Балша Божовић, Гордана Чомић, Дејан Николић, Маја Виденовић, Радослав Милојичић и Весна Марјановић.

На члан 56. амандман су заједно поднели народни посланици Бранка Стаменковић, Љупка Михајловска, др Ана Стевановић, Владимир Ђурић и мр Јасмина Николић.

Пошто смо завршили претрес о амандманима, закључујем претрес Предлога закона у појединостима.

Пошто смо обавили претрес Предлога закона у начелу и у појединостима, Народна скупштина ће у дану за гласање одлучивати о Предлогу закона у начелу, појединостима и у целини.

Користим прилику, наравно, да захвалим министру Шарчевићу са сарадницима на учешћу у расправи.

Сагласно члану 87. став 5. Пословника Народне скупштине, одређујем среду, 8. новембар 2017. године, са почетком у 10.00 часова, као дан за гласање о тачкама дневног реда Друге седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2017. години.

Захваљујем.

(Седница је прекинута у 17.05 часова.)